

رُفْتْ سَنْ

اپک

بِينَه

• •

نوروز عید پاستانی ایرانیان، طبیعه بهار.
پسح عید مذهبی یهودیان، بشارت آزادی انسان

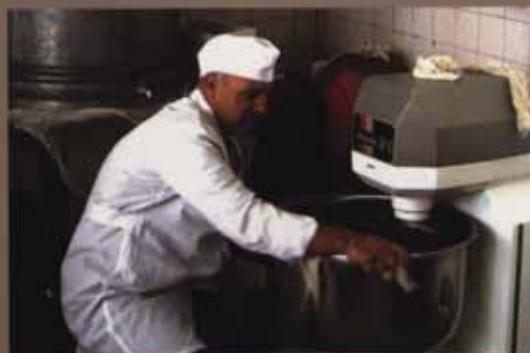
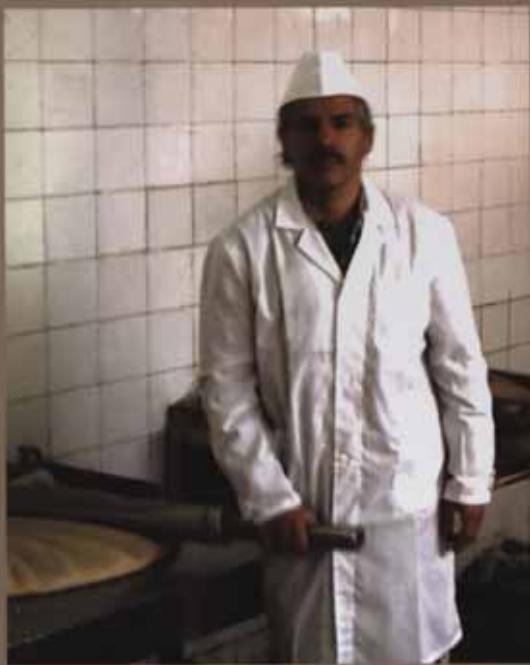
هیولای فاشیزم، بشریت هرگز از یاد نخواهد برد
سخنرانی نماینده کلیمیان ایران در مجلس شورای اسلامی
انیشتین، انسان نمونه قرن ییستم: سال ۲۰۰۵ میلادی.
سال جهانی فیزیک به نام آبرت انیشتین
یهودیان لهستان

مصطفی وظیفه مذهبی و کار پرداشتیاق سالانه

همه ساله چند هفته قبل از عید ((پسح)) مرکز مصاپزی انجمن کلیمیان تهران که به تجهیزات جدید برای پخت مجهز شده است کار خود را آغاز می کند.

مصا در شرایط کاملاً بهداشتی و کاشر زیر نظر انجمن کلیمیان تهران، تهیه و آماده پختن می شود.

مراحل خرید گندم، آسیاب کردن، پخت و توزیع مصا زیر نظر آقای آفاجان شادی عضو هیئت مدیره انجمن کلیمیان انجام می گیرد.

افرادیگه در پخش و آماده شدن
مصطفی کمک می کنند عبارتند از :
سرپرست : آفاجان شادی
آقایان :

این میتابی
خلیل محبی
کرامت صفادل
نصرت زرنقیان
ابراهیم خلیلی
نیما رنگکار
سیروس افرامیان

به

سُرْفِتْمَا

۱۴۰۲ بِينَه

- سرمهقاله: نوروز عید باستانی ایرانیان، طلیعه بهار
- پسح عید مذهبی یهودیان، بشارت آزادی انسان/ هارون یشاپایی/ ۱
- نگاهی به پسح از دیدگاه قرآن کریم
- دیدگاه امام خمینی (ره) درباره قیام حضرت موسی (ع) علیه فرعون/ ۳
- اورشلیم، شهر خداوند، شهر صلح، شهر تفاهم ادیان ابراهیمی/ هارون یشاپایی/ ۴
- اخبار و رویدادهای کلیمیان ایران /
- هیولای فاشیزم/ هارون یشاپایی/ ۱۹
- مراسم سدر (سفره دو شب پسح) و فلسفه این رسوم/ رحمن دلرجیم/ ۲۲
- انسان نمونه قرن بیست: سال ۲۰۰۵ میلادی، سال جهانی فیزیک به نام آبرت اینشتین/ ۲۴
- یهودیان لهستان / سیما مقندر/ ۲۶
- استاد گنیزا صروری بر استاد جوامع یهودی مدیرانه و پژوهش‌های مبتنی بر آن / افسانه منفرد/ ۲۹
- گزارش سفر اروگونه/ ماهیار کهن‌باش/ ۳۲
- چگونه شیر مادرم حلال شد...؟/ ۳۴
- مقدمه‌ای بر موسیقی یهود و بنی اسرائیل / رامیار بهزادی/ ۳۶
- لوح تقدیر بیمارستان دکتر سپیر/ ۳۹
- تلویزیون رسانه خاص کودکان/ ویدا رحمانی/ ۴۰
- بخش کودکان/ سارا حی/ ۴۱
- عبری بیاموزیم/ رحمن دلرجیم/ ۴۲

فرهنگی - اجتماعی - خبری
ارگان انجمن کلیمیان تهران

سال ششم - شماره ۲۵
اردیبهشت ۱۳۸۴ شمسی

نیسان ۵۷۶۵ عبری
آوریل ۲۰۰۵ میلادی

مدیرمسئول و سردبیر:
هارون یشاپایی

هیئت تحریریه:
دکتر یونس حمامی لاهزار - رحمن دلرجیم
سیما مقندر - آبرت شادبور - سارا حی
ماهیار کهن‌باش - شرگان انورزاده - لیورا
سعید - بیزن اصف - الهام مؤدب -
مریم حناسازاده - امور هماهنگی هیئت
تحریریه: لانا دانیالی
و مستولان نهادهای انجمن

امور اداری - امور داخلی - امور مالی و
اشتراک - حروفچینی و صفحه‌ارایی:
نسترن جاذب

امور اجرایی: نوید هارون شیلی
پشتیبانی رایانه‌ای و اینترنت:
مرکز کامپیوتر انجمن کلیمیان تهران
الهام ایانی

اسکن عکس‌های داخل مجله:
دیرخانه انجمن کلیمیان - شیوا آقبالا

طرافقی: داود گوهریان
عکس‌ها: داود گوهریان
لیتوگرافی و چاپ: مکابی گرافیک

صحافی: نصر
نشانی نشریه: تهران
خیابان شیخ‌هادی
شماره ۳۸۵ - طبقه سوم

کد پستی ۱۱۳۹۷-۳۳۳۱۷
تلفن: ۰۶۷۰۲۵۵۶ - نمبر: ۶۷۱۶۴۲۹
نشانی الکترونیکی:

bina@iranjewish.com
پایگاه اینترنتی:
www.iranjewish.com

* نشریه در ویرایش و کوئند کردن مطلب ارادت است.
* نقل مطالب از نشریه با ذکر منع و نویسنده
پلامانع است.

بینا - ۷۷۲ - در عبری به معنای
اگاهی و بصیرت است

تقاضای اشتراک نشریه افق بینا

نام / موسسه: .....
آدرس دقیق پستی: .....
کد پستی: .....
تلفن: ..... شماره فیش پرداختی: .....

برای اشتراک ۶ شماره مبلغ ۳۰۰۰۰ ریال را به حساب جاری شماره ۲۴۸۹ بانک
ملی - شعبه ملک (شیخ‌هادی) کد ۴۵۶ به نام «انجمن کلیمیان تهران»
(قابل پرداخت در تمام شعب بانک ملی) واریز کرده و فیش بانکی را به همراه
تقاضای اشتراک به نشانی: تهران - خیابان جمهوری اسلامی - خیابان شیخ هادی
شماره ۳۸۵ - طبقه سوم - کد پستی ۱۱۳۹۷-۳۳۳۱۷ ارسال نمایید.

سرمقاله

نوروز عید باستانی ایرانیان، طلیعه بهار پسح عید مذهبی یهودیان، بشارت آزادی انسان

هارون یشاپایی

نشان آن است که هیچ ارزشی والاتر از آزادی انسان و مبارزه با بی‌عدالتی نیست.

«پسح» تاریخ یک انقلاب نیست، «پسح» داستان رفتن از جانی به جای دیگر نیست، «پسح» فقط اجرای یک سنت مذهبی بین یهودیان نیست، بلکه «پسح» پیغام آزادی انسان است و «پسح» ودیعه الهی برای آزاد و با شرف و حیثیت زیستن است.

تقارن «پسح» با «بهار» در تقویم عبری تصادفی نیست. آغاز بهار روئیدن دوباره گیاهان جوشش بی‌امان هستی یعنی زندگی بی‌توقف جاری است و یادواره «پسح» یعنی این که در چنین زایش مداومی محال است انسان سر به بندگی و ذلت دهد، هرچند قوای فرعونی و جلال و کبکبه دربار فرعون با عصای چوپانی موسی کلیم الله و مردمی که در بندگی زندگی می‌کنند قابل قیاس نیست اما خواست بی‌تردید خداوند، بالندگی و آزادی و زندگی شرافتمدانه انسان در تمام مراحل تاریخ است.

جامعه کلیمیان ایران نوروز باستانی، جشن شکوه خودمندی ایرانیان و پسح میراث بزرگ پیامبر صلح و آزادی و جلودار مبارزه با ظلم و بیدادگری، حضرت موسی کلیم الله را گرامی می‌دارد و برای همه مردم جهان و ملت عزیز ایران و یهودیان شرافتمند در سراسر جهان و مخصوصاً همکیشان ایرانی خود سالی پر خیر و برکت و صلح و صفا و برادری آرزو می‌کند. ■

نوروز، آغاز سال نو و یادگار کهن ایرانیان را با شادی و طراوت آغاز کردیم. شکفتن شکوفه‌ها، سرسیزی طبیعت، باران رحمت الهی، سرزندگی و نشاط کودکان، امید مردمان به زندگی بهتر در سال آینده و سال‌های آینده، آرزوی زندگی در فضای آنکنه از برادری - صمیمیت و صلح پیام نوروز و خصلت بهار است.

ملت ایران سال گذشته را با همه بیم و امیدهای آن به تاریخ سپرد و سال آینده را با تکیه بر فرهنگ انسانی و باستانی خود با عزم و اراده برای ساختن ایرانی آباد - آزاد و مستقل و مردمی خوشبخت و امیدوار و با ایمان آغاز کرده است.

دولتمردان ایرانی نظام جمهوری اسلامی ایران در سالی پر تشن و در هیاهوی جنگ و خونریزی در کشورهای همسایه و تهدیدهای بی‌در پی از دور و تزدیک میهن ما را در آرامش و آبرومندی و با حفظ شان ملت بزرگوار ایران به پیش بردن.

البته تصور این که برنامه‌ها، آرزوها، امیدها و وعده‌ها همه جامه عمل پوشانده باشد تصوری بیهوده است. نقصان‌ها فراوان بوده است. ولی مشکلات و کمبودها ملت ما را از تلاش و امید به آینده باز نخواهد داشت و تاریخ پر افتخار خود را کوشش و پایمردی ادامه خواهد داد.

اما «پسح» یادگار بزرگ قیام حضرت موسی علیه فرعون و جامه عمل پوشاندن وعده الهی در مبارزه با ظلم و بیدادگری و پیام‌آور آزادی انسان از قید بندگی است «پسح»

دیدگاه امام خمینی (ره) درباره قیام حضرت موسی(ع) علیه فرعون

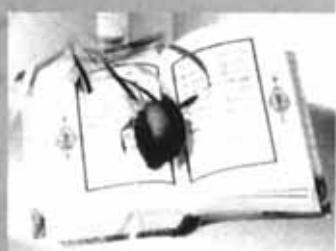
دیدگاه امام خمینی (ره) درباره قیام حضرت موسی(ع) علیه فرعون

در قرآن از حضرت موسی (ع) بیش از سایر انبیاء یاد شده است و تاریخ حضرت موسی در قرآن مذکور است، تعالیم حضرت موسی سلام الله علیه الهی است و تعلیمات ارزشمندی می باشد. نامه برخورد حضرت موسی با فرعون در حالی که یک شبان بوده است و با یک دنیا قدرت و اراده بر ضد قدرت بزرگ فرعون و بالاخره با آن اراده فرعون را از بین برده، قدرت الهی او و توجه به مستضعفین در برابر مستکبرین که از ابتدای فرعون بوده.

قیام بر ضد مستکبرین طریقه حضرت موسی سلام الله علیه بوده و درست این برخلاف برخاف برخاف صهیونیستها است.

امام خمینی رحمت الله علیه
۱۳۵۸/۲/۲۴

نگاهی به پسح از دیدگاه قرآن کریم

نگاهی به پسح از دیدگاه قرآن کریم رسوره طه آیات ۷۶-۷۷

وَوَ بِ مُوسَى وَلِيٌّ كَرِدِيمَ كَ
بَنْدَكَانَ مَرَا شَبَانَهُ ازْ شَعْرِ مَصْرِ بَيْرَوَانَ
بَيْرَ وَرَاهِيٌّ خَشَكَهُ ازْ مَيَانَ دَرِيَا بَرَ
أَنَهَا بَدِيدَ أَوَرَهُ نَهَ ازْ تَعْقِيبَهُ وَرَسِيدَنَ
فَرَعَوْنَيَانَ تَرَسَنَاكَهُ بَاشَ وَنَهَ اندِيشَهُ
دَارَ [مُوسَى بَنِي اسْرَائِيلَ رَأَيَ بَيْرَوَانَ
بَرَدَ] وَ فَرَعَوْنَ بَأْ سَبَاهِشَ ازْ بَيْهُ أَنَهَا
تَأْثَنَدَ، پَسَ مَوَاجَهَ دَرِيَا جَنَانَ أَنَهَا رَأَيَ
فَرَوَا بَرَدَ كَهُ ازْ أَنَارَ اتْرَى بَاقِي
نَكْذَاشَتَهُ وَ فَرَعَوْنَ بَيْرَوَانَ خَوَادَ رَأَيَ
عَلَوَهُ بَرَأَيَ كَهُ هَدَائِتَهُ نَكَرَدَ سَكَتَهُ
بَهْ ظَلَالَتَهُ وَ بَدَبَتَنَى افَكَنَدَجَ.

اورشلیم، «یروشلم» شهر خداوند، شهر صلح، شهر تفاهم ادیان ابراهیمی

جامعه کلیمیان، هر نوع بی حرمتی به مسجدالاقصی و سایر اماکن مقدس را محکوم می‌کنند.

هارون یشاپایی

است. اماکن مقدس مسلمانان در دوستی و تفاهم بین ملت‌ها، ادیان و اقوام را در این مسجدالاقصی و سایر نشانه‌های شهر مقدس به هم بریزند. گذاشته‌اند تا آیندگان ساختمان عظیم توحید، صلح و برادری را بر جهان با هر اقدامی که قداست بازمانده معبد مقدس یهودیان روی آن بسازند. اورشلیم و قدس را خدشه‌دار سازند متأسفانه افراطیون و افراد طلبان هرچندگاه به مخالفت می‌کنند، امیدواریم بهانه‌هایی گوناگون می‌خواهند بداندیشان هرگز موفق به اجرای صفا و صمیمیت پیامبران و تفاهم برنامه‌های شیطانی خود نشوند. ■

روز یکشنبه ۲۱ فروردین ماه جاری افراطیون یهودی در صدد ایجاد جنجال تازه‌ای در شهر مقدس اورشلیم بودند که خوشبختانه تحقیق پیدا نکرد. اورشلیم قبله همیشگی یهودیان و قبله اول مسلمانان و شهر مقدس همه ادیان توحیدی و مورد احترام مردم جهان

خبر و رویدادهای کلیمیان ایران

امیدواریم در طی دوره مجلس هفتم و با توجه به فضای حاکم که حمایت از اقلیت‌های دینی و قومی به صورت یکی از برنامه‌های محوری آن می‌باشد شاهد رفع مشکلات مربوط به قوانین قصاص و شهادت و به ویژه قانون ۸۸۱ مکرر در زمینه ارت همراه با تصویب لواح مربوطه به آنها باشیم.

در ارتباط با قانون ۸۸۱ مکرر متناسبانه باید بگوییم که آراء صادره از طرف بعضی از قضات محاکم و با توجه به این که اقلیت‌های دینی رسمی کشور را در زمرة کفار محسوب نموده‌اند، نه تنها باعث تضییع حقوق حقه آنان از نظر مالی گردیده، بلکه باعث وارد آمدن زیان‌های روحی و روانی غیرقابل جبران برای این جوامع گردیده است.

در اینجا لازم می‌دانم که اشاره‌ای داشته باشیم به تاریخچه حضور یهودیان در ایران که این حضور دارای تاریخی حدوداً ۲۷۰۰ ساله می‌باشد. طی این مدت طولانی یهودیان ایام تلخ و شیرین و فراز و نشیب‌های بسیاری را پشت سر گذاشته‌اند ولی آن چه بیش از همه قابل ذکر است وطن پرستی و عشق یهودیان به این آب و خاک بوده تا آنجا که به جرأت می‌توان گفت که یهودیت ریشه در خاک ایران دارد و در اثبات این مدعای می‌توان اشاره داشت به حضور مقابر اندیاه یهود در جای جای کشور ایران، مقبره دانیال نبی در شوش، مقبره حقوق نبی در توپرگان، مقبره شموئیل نبی در ساوه، مقبره استر و مردخای در همدان و مقابری دیگر از اندیاه یهود در شهرستان‌های همچون قزوین که این مقابر مورد احترام و همه ساله زیارتگاه تعداد زیادی زوار از ادیان مختلف و به ویژه هموطنان عزیز مسلمان ما می‌باشد.

بروز جنگ‌های مختلف و حمله اعراب و حمله مغول هیچ کدام باعث آن نگردیده که یهودیان تحت شرایط سخت و بحرانی جلای وطن بگویند، آن گونه که در بسیاری از کشورهای اروپایی، افریقایی و آسیایی اتفاق افتاده و در حال حاضر تنها تعدادی کنیای متروکه و یا در قبرستان‌های مخربه یادآور حضور یهودیان در آن سرزمین‌ها می‌باشد.

نکته بسیار مهم و قابل ذکر در این حضور حدوداً ۲۷ قرنی همزیستی و تعاملی بوده که مابین این جامعه کوچک با بدنه اصلی از یک سو و از سویی دیگر با سایر اقلیت‌های قومی و دینی ساکن در کشور همواره وجود داشته است.

در آغاز انقلاب اسلامی ملت ایران به رهبری امام راحل، جامعه کلیمیان ایران یکی از اولین جوامعی بود که به ندای انقلاب پاسخ مثبت داده و با حضور همه جانبی و پر شور خود در راهپیمانی‌ها و تظاهرات سعی در ادای دیون ملی و میهنی خود

متن نطق پیش از دستور نماینده کلیمیان ایران
«موریس معتمد» در مجلس شورای اسلامی

چهارشنبه ۸۴/۱/۲۶

با عرض سلام و ادب حضور خواهران و برادران نماینده و با کسب اجازه از ریاست محترم مجلس قبل از هر چیز سال نو شمسی و نوروز باستانی و شروع فصل بهار را حضور مقام معظم رهبری، مستولان نظام، همکاران عزیز نماینده و ملت شریف ایران تبریک و تهنیت عرض نموده و امیدواریم در سایه الطاف الهی شاهد سالی پر از برکت، سلامت و امنیت در سرتاسر میهن عزیزمان باشیم.

از آن جا که سال ۱۳۸۴ از طرف مقام معظم رهبری به عنوان سال همبستگی ملی و مشارکت عمومی اعلام گردیده و با توجه به دریش رهبری، مشارکت ریاست جمهوری و لزوم مشارکت همه جانبی ملت در امر انتخابات و به نمایش درآوردن همبستگی و وحدت ملت همچون گاشته امیدواریم که در خرداد ماه شاهد برگزاری انتخاباتی پر شور، آن گونه که درخور و شایسته جایگاه تاریخی ملت سرافراز ایران است باشیم.

نمیدیگر آن که سال ۸۴ سالی باشد که پرونده هسته‌ای ایران که از جنبه تکنیکی خارج و کاملاً شکل سیاسی به خود گرفته، بسته شده و ایران امکان کامل در جهت دسترسی به فن‌آوری هسته‌ای صلح‌آمیز را داشته باشد.

در اینجا به نمایندگی از طرف جامعه کلیمیان ایران و در آستانه عید «پیتح» که یادآور مبارزات و تلاش‌های حضرت موسی کلیم‌الله در راه نیل به آزادی و قطع ریشه‌های ظلم و ستم می‌باشد به استحضار می‌رسانم که رفاتهای ناشایست و توطه گروهی افراطی صهیونیست که قصد حمله و تعرض به مسجدالاقصی را دارند از طرف این جامعه محکوم بوده و اعلام می‌نماییم که این گونه اعمال افراطی به هیچ وجه مورد تایید یهودیان خداجوی نبوده و شدیداً از طرف آنان تفییح می‌شود.

در طی ۴ سال دوره مجلس ششم شاهد رفع برخی از مشکلات و دغدغه‌های خاطر اقلیت‌های دینی کشور در زمینه‌های فرهنگی، ورزشی، دینی، اجتماعی و در راس آنها تصویب لایحه مربوط به برابری دینه اقلیت‌های دینی کشور با بدنه اصلی جامعه بوده‌ایم و

داشته و در تورات مقدس چنین آمده: «هر شخصی که هر نوع خونی را بخورد از میان قومش نابود خواهد شد». سال قبل شاهد پخش سریال دیگری به نام «ادسیسه» بودیم که در آن خون پسریجه غیریهودی پس از کشتن به یک کودک یهودی خورانیده شده و مابقی آن در نان فطیر و یا نان مقدسی که یهودیان طی ۸ روز ایام عید «پیتح» می‌خورند ریخته شد و بدینوسیله کارگردان و تهیه‌کننده دقیقاً پای خود را در جای پای سازمان‌های شناخته شده زمان تزاری گذاردند. لازم به ذکر است که تنها فرق فطیر با نان معمولی آن است که خمیر آن فرصت تخمیر پیدا نکرده است و در ارتباط به تبعات منفی پخش این سریال، سرخوردگی و ضربه‌ای روحی روایی بوده که بیش از همه به دانش‌آموزان و دانشجویان ما وارد آمده و عزم بسیاری از آنان جرم به ترک این دیار و اقامت در کشورهای دیگر گردیده است.

طی تاریخ طولانی حضور یهودیان در این سرزمین داشتمدنان، اطباء، شعراء، نویسنگان، هنرمندان و ادبای بسیاری از میان آنها برخاسته‌اند که تعداد آنها خارج از شمارش است و متأسفانه هیچ گاه شاهد پخش برنامه‌ای نبوده‌ایم که طی آن اشاره‌ای به این بزرگان شده باشد و یا اگر نامی برده شده ذکری از یهودی بودن آنان نگردیده. گریا فقط رسالت را در توهین، تحقیر و خوار و خفیف شعرden این جامعه کوچک از نظر جمعیت ولی بزرگ از نظر عشق به این آب و خاک می‌دانند.

ما از مستولان این سازمان نمی‌خواهیم همان‌گونه که با ادیان دیگر که در اعیاد و ایام مذهبی آنان با اقدام به پخش برنامه‌های خاص و گفتن تبریکات گوناگون سعی بر آن دارد که این ایام را به آنان شیرین نمایند و ما را هم خوشحال سازند بلکه خوشحالی ما زمانی است که احساس نمائیم، دوران ساخت این گونه سریال‌ها و برنامه‌های زشت و زنده که به غیر از آب در آسیاب دشمن ریختن چیز دیگری نیست به سر آمده و آن گونه که مطلع گردیده‌ایم سریال دیگر در دست ساخت است که کارگردان محترم سعی در نفی یکی از بزرگ‌ترین فجایع نسل‌کشی در قرن گذشته یعنی فاجعه کشتار یهودیان در اردوگاه‌های مرگ نازی را داردند.

در خاتمه از طرف خود و سایر نمایندگان اقلیت‌های دینی، از دولت محترم که در لایحه بودجه سال ۸۴ برای اولین بار اقدام به تخصیص ردیف بودجه جهت اقلیت‌های دینی کشور نموده بودند و همچنین همکاران عزیز نماینده که ضمن افزایش ردیف فوق الذکر اقدام به تصویب آن نموده‌اند کمال تشکر و امتنان را داریم.

رئيس مجلس شورای اسلامی دکتر حداد عادل: پس از سخنان انتقادی نماینده کلیمان، این سخنان را تائید کرد و گفت در زمان پخش این سریال‌ها من هم به این موضوع توجه کردم و حق را باشما می‌دانم.

داشته و شایان ذکر است که تنها بیمارستان خیریه یهودیان که در یکی از جنوبی‌ترین نقاط تهران واقع است در تمامی ایام انقلاب در خدمت به مصدومان و مجروحان انقلاب قرار داشته و در ایام جنگ ۸ ساله تحملی هم این بیمارستان به طور تمام وقت در خدمت به جبهه و جنگ مشغول بوده است. حدوداً ۲ ماه قبل از به ثمر رسیدن انقلاب شاهد صدور پیام تاریخی امام راحل در ارتباط با یهودیان بودیم که ایشان با توجه به آشنازی کامل به امور سیاسی روز و آگاهی کامل به جوگاه‌هایی که توسط بعضی از محافل و سازمان‌ها و در جهت ایجاد رعب و وحشت در جامعه یهودیان و در جهت کوچانیدن آنان از این سرزمین به عمل می‌آمد چنین فرمودند: «ما حساب جامعه یهودیان را از صهیونیست‌ها جدا می‌دانیم». جامعه یهود و سایر جوامع که در ایران هستند اهل این ملت می‌باشند و اسلام با آنها همان رفتار را می‌کند که با سایر اقوام ملت می‌کند.

صدر این بیانیه تاریخی در آن زمان خود باعث ایجاد آرامش در جامعه ملتهب کلیمان و دلگرمی آنان به نظام پیش رو گردید. بروز مشکلات و سخت‌گیری‌ها در سال‌های اولیه انقلاب را می‌توان تا حدی عادی و از پیامدهای هر انقلاب دانست، متنهای گذشت ۲۷ سال از انقلاب، جامعه ما متأسفانه هر روزه و با گونه‌های خاصی از ضدیت و مخالفت و توهین به شعائر مذهبی و اعتقادات خود و به عبارت دیگر گونه‌ای یهودی ستیزی رویرو بوده است، چاپ کتب و مقالات غیرمستند و خلاف واقع و از همه بدتر تهیه و پخش سریال‌ها و برنامه‌های تلویزیونی از آن گونه هستند. سریال‌هایی که به ویژه طی ۱۲ سال گذشته با توهین‌ها، تحقیرها و انتساب مطالب نامربوط و خلاف واقع نه تنها باعث رنجش و آزاردگی خاطر یهودیان گردیده، بلکه به جرأت می‌توان گفت که درصد قابل توجهی از مهاجرت‌های کلیمان به خارج از کشور را باعث گردیده و از آن جا که اعترافات و مراجعات و درخواست‌های مکرر ما در زمینه جلوگیری از این بی‌حرمتی‌ها تاکنون نتیجه مطلوب را نداشته، برداشت جامعه ما این گونه بوده که شاید مستولان تهیه و پخش این گونه سریال‌ها و کتب و مقالات آن گونه که شایسته بوده توجه لازم را به فرمایشات امام خمینی رحمت‌الله علیه نداشته‌اند.

به طور مثال در ایام ده فجر شاهد پخش سریالی از تلویزیون به نام «فرار بزرگ» بودیم که متأسفانه نویسنده و تهیه‌کننده آن گستاخی را تا بدانجا پیش برده بودند که منفی ترین نقش را اختصاص به یک نفر روحانی یهودی داده و بدترین خصوصیاتی را که می‌توان به یک نفر نسبت داد به این شخصیت روحانی و چند پرسنل یهودی دیگر نسبت داده بودند. قبل از ذکر مثال دیگر لازم است یادآور شوم که یهودیان شاید اولین دینی بودند که در ۳۳۰۰ سال قبل خون را ناپاک

مصلحت نظام، حجت الاسلام خاتمی ریاست جمهوری را می‌توان نام برد.

از جمله برنامه‌های اجرائی می‌توان به نثار گل به پیشگاه (مرقد) مطهر بنیان‌گذار جمهوری اسلامی در تاریخ ۹ بهمن ماه سال ۸۳ برگزاری کنسرت موسیقی ستی خانه جوانان یهود تهران در تاریخ ۱۰ بهمن ماه، اجرای گروه موسیقی ستی مرکز موسیقی انجمن کلیمیان تهران، در کاخ نیاوران در تاریخ ۱۱ بهمن ماه، برپایی نمایشگاه هنرهای دستی کودکان توسط سازمان بانوان یهود در تاریخ ۱۲ بهمن ماه، افتتاح رسمی مراسم دهه فجر در مرقد امام ۱۲ بهمن ماه، گلباران مزار شهدای اقلیت‌های دینی ۱۵ بهمن ماه، برگزاری سخنرانی آقای یاثایی، رئیس انجمن کلیمیان تهران در خصوص انقلاب اسلامی توسط سازمان دانشجویان یهود تهران در تاریخ ۱۵ بهمن ماه، برگزاری جام خلیج فارس، سری مسابقات گل کوچک بین ۸ تیم جوان کلیمی از تاریخ ۱۶ بهمن ماه، شرکت در همایش بین‌المللی صدا و سیمای جمهوری تجلیل از شهدا و ایثارگران با حضور جناب آقای خاتمی و خانواده‌های شهدا و ایثارگران اقلیت‌های دینی در تاریخ ۱۸ بهمن ماه، اجرای سرود در باشگاه ارامنه و موسیقی ستی در تالار وحدت توسط مرکز موسیقی در تاریخ ۱۸ بهمن ماه را می‌توان نام برد.

برگزاری کنسرت موسیقی پاپ توسط کمیته جوانان در تاریخ ۲۰ بهمن ماه، برپایی نمایشگاه هنرهای دستی توسط سازمان گشا در همین تاریخ.

اجرای سرود در سالن زرتشیان در تاریخ ۲۱ بهمن ماه و شرکت در جشنواره کتاب فجر در همین تاریخ. در نهایت شرکت در راهپیمایی باشکوه ۲۲ بهمن و تجدید میثاق با آرمان‌های جمهوری اسلامی نیز از سلسله برنامه‌های اجرائی در دهه فجر بود.

***

جلسه گفتگوی ادیان با روحانیون مسیحی در کنیسا ابریشمی

با هماهنگی به عمل آمده با انجمن کلیمیان تهران در تاریخ چهارشنبه ۱۳۸۴/۱/۱۷ ساعت ۵ بعدازظهر گروهی از اعضای سازمان گفتگوی ادیان کشور آلمان مشکل از چهار نفر کشیش وابسته به کلیسای پروتستان و یک نفر نماینده اسقف اعظم شهر هانوفر آلمان در کنیسا ابریشمی تهران حضور یافتدند.

افتتاح سالن ورزشی بانوان کلیمی به نام ژانت کهن صدق

به همت سازمان بانوان یهود ایران و با کمک انجمن کلیمیان تهران سالن ورزشی بانوان کلیمی تهران به نام شادروان ژانت کهن صدق قهرمان دوهای سرعت و رکوددار دو صد متر بانوان ایران در محل مجتمع فرهنگی و ورزشی «سرابندی» واقع در منطقه سید جمال الدین اسدآبادی (یوسف‌آباد) تهران در بهمن ماه ۱۳۸۳ افتتاح شد و کار خود را با مرتب گری خانم ژيلا کهن‌کبریت مریم باتجریه و کارآزموده آغاز کرد.

اختصاص این محل برای بانوان یهودی اقدامی قابل تقدیر است که امیدواریم از طرف بانوان همکیش مورد استقبال قرار گیرد.

بانوان همکیش می‌توانند برای نامنویسی در روزهای یکشنبه، سهشنبه و پنجشنبه با شماره تلفن: ۰۸۵۵۳۳۸۷ با خانم یوسفیان و یا با تلفن‌های انجمن کلیمیان تهران تماس بگیرند و یا به محل باشگاه واقع در خیابان سید جمال الدین اسدآبادی خیابان سیزدهم پلاک ۹ و ۱۱ مراجعه فرمایند.

***

گزارش دهه فجر

در پی تصمیمات اتخاذ شده از سوی انجمن کلیمیان تهران به مناسب دهه مبارک فجر جناب آقای بیژن آصف به نمایندگی، مسئولیت سلسله اقدامات اجرایی را در این زمینه به عهده داشته‌اند که در پی آن سلسله جلسات و مراسمی که به شرح ذیل می‌باشد، برگزار شده است:

از جمله سلسله جلسات گفتگو و دیدار ستاد نمایندگان اقلیت‌های دینی و اداره امور اقلیت‌ها و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با آیت‌الله هاشمی شاهرودی، ریاست قوه قضائیه و حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی، ریاست مجمع تشخیص

اعضای هیئت گفتگوی تمدن آلمان و روحانیون مسیحی ضمن ابراز خوشوقتی از این که احترام به معتقدان ادیان در ایران وجود دارد و مناسبات بین اقلیت‌های دینی و مسلمانان با تفاهم و دوستی همراه می‌باشد. برای ملت ایران و همه مردم جهان آرزوی صلح و سلامتی نمودند.

***

بوی پسح در سرای سالمدان

از اول اسفند ماه فعالیت‌های مربوط به پخت مصا کاشر به سرپرستی آقای شادی در سرای سالمدان آغاز شده است، این فعالیت‌ها که از اتاق آرد و پیمانه شروع می‌شود و با اتاق مخلوط و ورد و پس از آن پخت و در نهایت با وارسی کثروت و بسته‌بندی آن پایان می‌باشد که با همکاری جمعی از همکیشان عزیز و جوانان یهودی صورت می‌گیرد.
در ضمن مصا آماده شده در مصاپزی تهران برای همکیشان شهرستانی نیز ارسال می‌گردد.

***

تصویر حضرت موسی(ع) و ده فرمان در فرش نفیس ایرانی

آقای رضا
میرزاپیان بافنده
هموطن مسلمان
زنگانی با زحمات
شبانه‌روزی ۲ ساله
خود بافت فرش
نفیس با تصویر
حضرت موسی
(ع) و ده فرمان را
با موفقیت به پایان
رسانید.

این فرش که
با چله ابریشم ۲۸
و پشم مرینوس
دولار در رج ۸۰ بافته شده، در ابعاد ۱۲۰×۷۸ سانتیمتر می‌باشد که تمامآ برجسته و در نوع خودش فوق العاده نفیس و بالرزش می‌باشد.

جا دارد که به این بافنده عزیز یک خسته نباشد بگوئیم و از درگاه ایزد متعال برای ایشان توفيق و موفقیت آرزو کنیم.

***

در این جلسه دکتر یونس حمامی لالهزار، مطلع امور شرعی یهود و مهندس رویرت خالدار مستول کلاس‌های بینش دینی و شرعیات مدارس کلیمی شرکت نمودند.
ابتدا مهندس رویرت خالدار برای آشنا نمودن مدعوبین در مورد وضع کنیساها مخصوصاً کنیسای ابریشمی و مدارس موسی ابن عمران و دیگر مدارس اختصاصی کلیمیان و کلاس‌های جمیعه و فعالیت‌های دینی و نحوه تدریس در کلاس‌های دینی مطالبی به اطلاع رساندند.

سپس دکتر حمامی تشکیلات موجود در جامعه کلیمیان ایران را شرح داده و درباره سه ارگان فعال و مدیریتی کلیمیان ایران ۱- مرجع دینی کلیمیان ایران جناب حاخام یوسف همدانی کهن

۲- سازمان‌های مربوط به انجمن کلیمیان تهران ۳- نماینده کلیمیان ایران در مجلس شورای اسلامی، توضیحات مفصل بیان داشتند.
دکتر حمامی در مورد توجه به آموزش اصول و فرایض دینی در کلاس‌های مدارس و جلسات جنبی در کنیساها تأکید نمودند و اظهار داشتند در ایران هیچ مشکلی در ارتباط با آموزش دینی کلیمیان وجود ندارد و مراسم دینی و اعتقادی و سنت‌های جاری کلیمیان ایران به وسیله همکیشان همواره اعتماد و احترام منقابل بین پیروان ادیان توحیدی وجود دارد.

یلدا ۱ و ۲ برای بازدید از کتابخانه بود که در شش روز جداگانه برگزار شد و همگی ساعات خوبی را سپری کردند و بازدیدها با پذیرانی و اهدای جواز پایان یافت.

***

فعالیت‌های جاری مدرسه راهنمایی و دبیرستان موسی بن عمران

در دی ماه ۸۳ دانش آموزان مقطع راهنمایی مدرسه موسی بن عمران از یونیک مرکز اطلاع‌رسانی سازمان ملل متعدد تهران دیدار کردند. در این دیدار آقای سوئیل نارولا مسئول سازمان با دانش آموزان گفتگو کردند و اهداف و فعالیت‌های سازمان ملل را برای آنان بازگو کردند. ضمناً در ارتباط با کمک‌های اجتماعی، اقتصادی، بهداشتی و آموزشی سازمان ملل متعدد به کشورهای در حال توسعه فیلم‌هایی برای دانش آموزان به نمایش درآمد و آنان با فعالیت‌های کلی سازمان ملل در جهان آشنا شدند.

در پایان جلسه پرسش و پاسخی نیز میان دانش آموزان و سوئیل بارولا انجام شد که با اهدای پراهن یونیف به رسم یادبود به دانش آموزان این جلسه پایان یافت.

همچنین دانش آموزان مقطع دبیرستان در دی ماه از فیلم سینمایی «دولل» دیدن کردند. در ایام دهه فجر مدرسه توسط خود دانش آموزان ترتیب شد و مسابقات فوتیال بین کلاس‌ها برگزار شد که در مقطع راهنمایی تیم دوم راهنمایی به مقام اول دست یافت و در مقطع دبیرستان تیم اول دبیرستان مقام نخست را کسب کرد.

همچنین جشن ایلانوت (جشن درختکاری) که مقارن با ایام دهه فجر بود با توزیع بسته‌های ایلانوتی بین بچه‌ها برگزار شد. و مسابقات کتاب‌خوانی و انشاء و روزنامه دیواری نیز در این ایام برگزار شد.

فعالیت‌های

کتابخانه مرکزی انجمن کلیمیان تهران

پنجم بهمن ماه ۸۳ همزمان با جشن ایلانوت «جشن درختکاری» همایش فرهنگی با شرکت نسرین قدیری نویسنده محترم در سالن کتابخانه مرکزی انجمن برپا شد.

در این همایش ابتدا ایرج عمرانی مسئول کتابخانه ضمن خیر مقدم به حضور و تبریک ایلانوت، شرحی از فعالیت‌های کتابخانه را بیان نمود و سپس لیندا لوی شوقي متصدی کتابخانه با معرفی نسرین قدیری به شرح کتاب‌های منتشر شده ایشان پرداخت. سپس لانا دانیالی پرسش و پاسخ را با این نویسنده آغاز کرد و برنامه با سوالات حاضران و توضیحات نسرین قدیری ادامه یافت.

در پایان جلسه هارون یشاپایی ریاست محترم انجمن کلیمیان تهران ضمن ادای توضیحاتی، از نسرین قدیری تشکر کرده و هدایائی نیز تقدیم ایشان نمودند.

از دیگر فعالیت‌های کتابخانه مرکزی در سه ماهه آخر سال، دعوت از دانش آموزان مدارس کلیمی و عزیزان مهدکودک‌های

ماه ۸۳ جشنی به مناسبت تقدیر از دانشآموزان آموزشگاه موسی بن عمران در کنیسای ابریشمی برگزار شد. این جشن با حضور هارون یشاپایی ریاست محترم انجمن کلیمیان و حمیده مسجدی دبیر انجمن کلیمیان و اولیاء دانش آموزان برگزار گردید. پس از سخنرانی هارون یشاپایی و روزبه مختاری مدیریت آموزشگاه، به دانشآموزانی که در امتحانات نوبت اول موفق به کسب رتبه اول و دوم و سوم هر کلاس شده بودند جوازی اهدا گردید. همچنین به دانشآموزانی که از نظر ورزشی، اخلاقی، انضباطی، فعالیت کتابخوانی، بپایی تفیلای شحریت و مینحا، بیشترین پیشرفت و تلاش را در طی سال تحصیلی داشتند، جوازی اهدا شد. بیش از ۵۰ دانشآموز موفق به کسب جوازی گردیدند.

در پایان نیز روزبه مختاری مدیر موفق و کاردار آموزشگاه در صحبت با اولیاء دانشآموزان آنان را از کمیت و کیفیت فعالیت‌های آموزشگاه آگاه کرد.

***

فعالیت‌های دبستان موسی بن عمران در سال جاری

* حضور سرکار خانم لیورا سعید به عنوان مشاور از آغاز سال تحصیلی و همچنین ایراد سخنرانی برای اولیاء دانشآموزان در دو جلسه با موضوعات:

- مسائل تربیتی (تربیت جنسی) - هنر ارتباط با کودکان
- * تشکیل تیم‌های مختلف ورزشی و اجرای مسابقات و ایراد سخنرانی و برگزاری نمایشگاه کتاب به مناسبت دهه فجر.
- * لوله‌کشی آب گرم جهت رفاه حال دانشآموزان.
- * گردش‌های علمی از جمله بازدید از : پست مکانیزه، کارخانه ویتان، کارخانه داروگر و روزنامه جام جم و گردش‌های تفریحی از جمله تأثیر و سینما.
- * برگزاری جشن حنوکا.

***

در روز پنجم شنبه ۳ دی ماه امتحانات تعليمات دینی و بیش بهود نوبت دوم به طور همزمان و سراسری در دو حوزه مدرسه اتفاق جهت دختران و مدرسه موسی بن عمران جهت پسران تحت نظارت کمیته فرهنگی انجمن کلیمیان تهران برگزار شد.

در اسفند ماه سال ۸۳ از کلیه دانشآموزان مقطع راهنمایی و دبیرستان توسط دکتر دندانپزشک، خانم فریده مسیح اسرانیلیان با همکاری خانم الین سعیدیان معاينه به عمل آمد و مشکلات دهان و دندان دانشآموزان به خانواده‌های آنها گزارش داده شد.

***

جشن تقدیر از دانشآموزان ممتاز مجتمع موسی ابن عمران

تلاش‌های پیگیر روزبه مختاری و معلمان و دیران دل‌سوز و همکاری انجمن اولیاء و مریبان مجتمع راهنمایی و دبیرستان موسی ابن عمران در سال تحصیلی جاری نتایج مطلوب و مفیدی در بهبود کیفیت تحصیلی دانشآموزان و کسب موفقیت‌های بیشتر به بار آورده است. به همین مناسب روز سه‌شنبه ۱۱ اسفند

شوراهای دانشآموزی در رشد فرهنگی دانشآموزان و مسئولیت‌پذیری آنها در زندگی آینده تاثیر تعیین‌کننده‌ای دارد. برای این عزیزان آرزوی توفيق و بهروزی روزافزون را داریم.

***

شرکت هیئت نمایندگی انجمن کلیمیان تهران در همایش دستهای نیلگون

هیئت نمایندگی انجمن کلیمیان تهران متشکل از رحیم آقابالا، ماهیار کهن‌باش، دانیل ذریمانی و به سرپرستی «هارون یشاپایی» رئیس هیئت مدیره این انجمن، در تاریخ ۲۴ اسفند ماه سال ۸۳، با شرکت در همایش دانشجویی دستهای نیلگون که در جزیره قشم و به مناسبت اعتراض به جعل نام خلیج فارس برگزار شد، مواضع جامعه ایرانیان یهودی را در مورد هویت ایرانی خلیج فارس بیان کردند.

«یشاپایی» که به عنوان نخستین سخنران این همایش پس از قرائت پیام رئیس جمهوری توسط فرماندار قشم سخن گفت، با تبیین مبانی تاریخی هویت ایرانی خلیج فارس، از اتحاد و یکپارچگی بی‌سابقه ملت ایران در دفاع از داشته‌های ملی این مرز و بوم تقدیر کرد و گفت: «عزیزترین فرزندان این مرز و بوم، برای دفاع از جان و مال و ناموس ایرانی در این خلیج نیلگون قدا شده‌اند، لذا ملت ایران از حق و حقوق خود در خلیج همیشه فارس صرف‌نظر نکرده و نمی‌کند، و در مقابل آنانی که قصد خدشه‌دار کردن هویت ایرانی این خلیج را دارند، به شدت ایستادگی خواهد کرد.»

***

مجتمع آموزشی اتفاق: تلاش، همکاری، موفقیت

مجتمع مدارس دخترانه اتفاق بزرگترین واحد آموزشی کلیمیان ایران است، این واحد بزرگ آموزشی به وسیله وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران و با کمک انجمن کلیمیان تهران و اولیاء دانشآموزان اداره می‌شود. وجود مدیران لایق، دلسوز و کارداران یکی از موجبات موفقیت مدارس اختصاصی کلیمیان و مخصوصاً مجتمع اتفاق می‌باشد به همین مناسبت سرکار خانم رحمنی مدیره مجتمع اتفاق و دبیران و کارکنان انجمن اولیاء و مریبان آن از طرف اداره آموزش و پرورش منطقه ۶ تهران مورد تشویق قرار گرفته‌اند. متن نامه رئیس سازمان آموزش و پرورش شهر تهران به شرح ذیل می‌باشد:

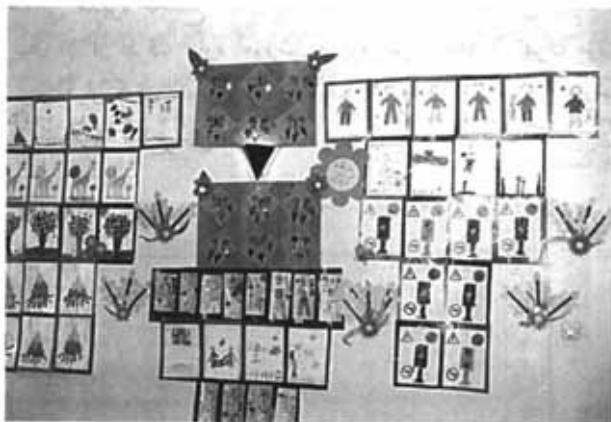
***

شورای دانشآموزی راهنمایی فخردانش

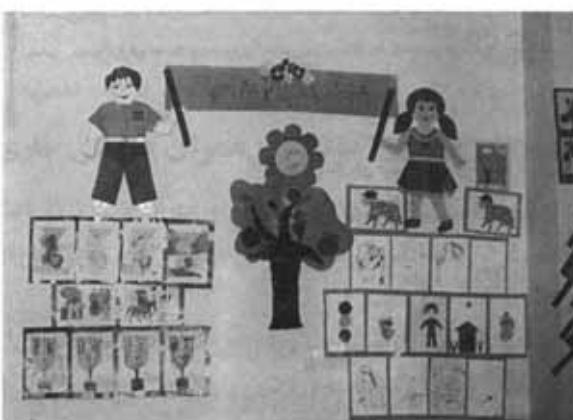
طی انتخابات شورای دانشآموزی مدرسه راهنمایی دخترانه فخردانش که در تاریخ ۲۵/۹/۸۳ شد دانشآموزان ذیل به عنوان شورای دانشآموزی این مدرسه برگزیده شدند: پریسا ستاره‌شناس، زینا مرادیان، مونیکا ریحانیان، سارا میرزا و رومینا لیمودیم.

نمایشگاه کاردستی کودکان مهد کودک های یلدا به مناسبت ۵۵ه فجر

به مناسبت دهه فجر سال ۱۳۸۳ نمایشگاهی از آثار کودکان مهد کودک یلدا یک واقع در شرق تهران: خیابان گرگان (شهید نامجو) و مهد کودک یلدا ۲: در خیابان فاطمی مشترکاً در مجتمع کلیمیان تهران در ساختمان سرایندی منطقه یوسف آباد برپا شده بود.

در این نمایشگاه آثار کودکان ۳ تا ۶ ساله یهودی مشتمل بر نقاشی، تکه کاری، عروسکسازی، با راهنمایی مدیران و مریبان مهد کودک ها به نمایش گذشته شد و در روزهای برپایی این نمایشگاه، خانواده های کودکان و علاقمندان از آن دیدن کردند و کودکان هنرمند را مورد تشویق قرار دادند.

لازم است از سازمان بانوان یهود ایران و خانم فریده پوراتیان سرپرست مهد کودک ها و مدیران مهد کودک یلدا یک زاکلین اووه و یلدا ۲ یائل هارونیان و مریبان و اولیای کودکان که برای برپایی این نمایشگاه زحمات فراوان کشیده اند تشکر و قدردانی نماییم.

در مهد یلدا « ۱ »

و « ۲ » چه می گذرد؟

در مهد یلدا ۱ به مناسبت عید پوریم و پایان سال فعالیت نونهالان، از طرف کارکنان مهد کودک یلدا ۱ به مدیریت خانم زاکلین اووه چشم باشکوهی در محل مهد کودک یلدا ۱ واقع در خیابان گرگان (شهید نامجو) برگزار شد.

در این مراسم کودکان مهد برنامه های نمایشی پوریم و عید نوروز را اجرا کردند. اجرای سرودها و نمایش دینی، برآخاهای مذهبی، توسط کودکان مهد انجام گرفت.

در این مراسم از کلیه پرسنل انجمن کلیمیان و ارگان های مختلف وابسته و سازمان بانوان یهود برای شرکت در جشن دعوت به عمل آمده بود. در پایان، از طرف مدیریت مهد به کلیه کودکان جوابیزی اهدا شد و از پرسنل مهد یلدا ۱ تشکر و قدردانی به عمل آمد.

در مهد کودک یلدا ۲ به مدیریت خانم یائل هارونیان طی ماه های دی، بهمن و اسفند سال گذشته علاوه بر آموزش کتب ریاضی، علوم و مفاهیم و آموزش عبری (برآخا توراه)، آموزش زبان، ژیمناستیک و حرکات موزون، برنامه های تفریحی نیز برای کودکان ۳ تا ۶ سال به مرحله اجرا گذشته که شامل برنامه های ذیل می باشد:

- بازدید از شهر کتاب (به مناسبت هفته کتاب و کتاب خوانی).

- گلگشت در پارک ایرانشهر.

- بازدید از کتابخانه انجمن کلیمیان.

- بازدید از نمایش عروسکی طنز در فرهنگسرای بانو.

- برگزاری جشن ایلانوت.

- برگزاری نمایشگاه هنرهای دستی در محل ساختمان سرایندی (مشترک بین مهد یلدا ۱ و ۲).

- برگزاری جشن پوریم و نوروز در نالار محجان.

***

گروه کر اقلیت‌های مذهبی

گروه کر اقلیت‌های مذهبی امسال نیز به دعوت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل شد. تمرینات خود را زیر نظر جناب آقای اوحاجیان در تالار کانون دانشجویان زرتشتی برگزار نمودند. متأسفانه به دلایلی چند، برنامه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شد و اجرای این گروه فقط به یکشنبه ۸۳/۱۱/۱۸ در تالار ارامنه و چهارشنبه ۸۳/۱۱/۲۱ در تالار زرتشتیان محدود شد، در این مجلس از طرف جامعه کلیمی پریسا اوریل و آیین تشخیصی و شهاب شهامی فر حضور داشتند.

***

گزارش مرکز آموزش موسیقی

مرکز آموزش موسیقی در ترم زمستان توانست علاوه بر کلاس‌های آموزشی که در این مرکز دایر بود، گروه موسیقی سنتی وابسته به این مرکز را تشکیل دهد و پس از چند ماه تلاش و کوشش در جشنواره موسیقی فجر شرکت نماید. این گروه اولین برنامه خویش را در تالار نیاوران مورخ ۸۳/۱۱/۱۲ اجرا نمود. دومین اجرای خویش را ۸۳/۱۱/۱۸ در تالار وحدت برگزار شد و با استقبال بسیار روپرتو گردید. همچنین گروه منورا وابسته به مرکز آموزش موسیقی نیز در روز دوشنبه ۸۳/۱۲/۲۴ کنسرتی را در محل این مرکز واقع در ساختمان سرابندی برای هنرجویان این مرکز و خانواده‌های ایشان برگزار نمود.

***

گزارش خانه جوانان یهود تهران

برنامه‌های برگزار شده در طی دوره اخیر به شرح زیر می‌باشد:

۸۳/۱۰/۵ جشن سالگرد در تالار محبان.

۸۳/۱۰/۱۰ ارائه گزارش سفر اروگونه توسط «خانم نعمه عاقل».

۸۳/۱۰/۱۱ گردش جمعی.

۸۳/۱۰/۱۷ اجرای کنسرت در تالار محبان «موسیقی سنتی».

۸۳/۱۰/۲۴ اجرای تئاتر مطب پرماجرا.

۸۳/۱۱/۷ جشن شاد در تالار خراسانیها به همراه سازمان گیشا.

۸۳/۱۱/۱۰ کنسرت موسیقی پاپ در محل خانه جوانان.

۸۳/۱۱/۲۹ نمایش فیلم (دوتل).

۸۳/۱۲/۸ سخنرانی در مورد موسیقی یهود در کنیسای یوسف‌آباد توسط رامی بهزادی.

***

گزارش فعالیت سازمان‌های جوانان

گزارش کمیته جوانان انجمن کلیمیان تهران

از تاریخ ۱۶ بهمن ماه گروه ورزش کمیته جوانان اقدام به برگزاری مسابقات فوتبال تحت عنوان «جام خلیج فارس» نمود که طی چند هفته ۷ تیم شرکت‌کننده به رقابت با یکدیگر پرداختند. در پایان این مسابقات ۲ تیم والیبال و باغ‌صبا به مرحله فینال راه یافتند.

مسئلین این برنامه خانم مهناز مرغزار و آقایان سامان کاهن و شهاب شهامی فر بودند.

برنامه‌های اجرا شده:

۱۲ دی ماه: برگزاری سخنرانی روانشناس در کنیسای یوسف‌آباد در زمینه قاطعیت توسط خانم مریم حناسابزاده.

۲ و ۱۸ بهمن ماه: برگزاری ورزش صبحگاهی در پارک‌های ملت و گفتگو.

۲۰ بهمن ماه: برگزاری کنسرت گروه تپش در تالار محبان. از برنامه‌های آتی این کمیته:

* تشکیل تیم پسکبال جهت شرکت در مسابقات.

* برگزاری کلاس‌های آموزش پینگ پنگ در محل خانه جوانان یهود تهران.

* دعوت برای همکاری از کسانی که در زمینه نمایشنامه‌نویسی، تئاتر و بازیگری تبحر دارند.

* برگزاری ادامه سلسله سخنرانی‌های روانشناسی در زمینه‌های مختلف.

* شروع به برقراری ارتباط با جوانان سایر شهرستان‌ها.

***

گزارش سازمان جوانان یهود گیشا

نمایشگاه سالیانه «هنرهای دستی» سازمان جوانان یهود گیشا

از تاریخ شنبه ۸۳/۱۲/۱۵ به مدت یک هفته در محل سازمان گیشا برگزار شد. از این نمایشگاه که شامل عروسک، جعبه کادویی، کارت پستال، انواع مجسمه، تابلو گل چینی و

سرمه‌دوزی بود، استقبال خوبی به عمل آمد و بیش از صد تن از همکیشان گرامی از آن بازدید نمودند. در ضمن بوفه سازمان نیز روزهای پنجشنبه و شنبه فعال بود. یکشنبه ۸۴/۱/۷ نیز جشن

«بالماسکه» در محل سازمان گیشا به مناسبت عید پوریم برگزار شد. همچنین سازمان گیشا کلاس‌های تابستانی خود را در

رشته‌های متعددی تشکیل خواهد داد که به اطلاع همکیشان عزیز خواهد رسید.

خبر سازمان دانشجویان یهود شیراز

سازمان دانشجویان یهود شیراز، همانند سال‌های گذشته با برگزاری جشن باشکوهی از ۳۰ نفر از پذیرفته شدگان موسسات آموزش عالی کشور در ۳۰ آبان ماه تقدیر نمود. این برنامه با حضور هیئت مدیره انجمن کلیمیان شیراز و اعضای سازمان دانشجویان و هیئت مدیره دوره‌های پیش سازمان برگزار گردید. جشن تقدیر از دانشجویان همه ساله توسط سازمان برگزار می‌گردد. در جشن امسال آخرین شماره مجله بینا نیز از سوی مسئولین محترم مجله بینا به دانشجویان ورودی سال ۸۴ اهدا شد. هم‌زمان با برگزاری جشن، ویژه‌نامه نشریه اهوا نیز بین مدعونین توزیع گردید.

در پی یک تعطیلی دو ساله، کتابخانه سازمان دانشجویان یهود شیراز، با همت چند تن از اعضاء در حال مرتب‌سازی و بازگشایی است. در حال حاضر حدود ۱۵۰۰ جلد کتاب در موضوعات مختلف در کتابخانه سازمان موجود است، که بعد از صحافی و شماره‌گذاری از پایان فروردین ماه سال ۸۴ در اختیار علاقمندان و همکیشان قرار خواهد گرفت.

۲۹ بهمن ماه سال ۸۳ دومین مجمع عمومی عادی سازمان دانشجویان برگزار شد. در این مجمع، ابتدا سخنگوی هیئت مدیره به ذکر برخی فعالیت‌ها و مشکلات سازمان پرداخت و پس از آن انتخابات با آراء ۶۰ نفر از اعضاء برگزار شد. هیئت مدیره کنونی سازمان شامل خانم‌ها: آتوسا رحمن عطار، شیما عرب‌زاده و آقایان سیامک ایمان‌شاد، کسری بهداد، سینا رحمانی، سامان شمتوب و امیر مرداد میباشد.

در تاریخ ۸ اسفند ۸۳ آفای مهندس موریس معتمد در کیسای ریبع‌زاده در رابطه با نمایش چند برنامه مohn به یهودیت از صدا و سیما و اقدامات صورت گرفته توسط ایشان و انجمن کلیمیان تهران سخنرانی کردند. در ادامه، انجمن و مردم مشکلات جامعه کلیمیان شیراز و علی الخصوص فقدان کشتارگاه بهداشتی را با ایشان در میان گذاشتند.

***

گزارش سازمان دانشجویان

برنامه‌های برگزار شده طی دوره اخیر به شرح زیر می‌باشد:

۱۰/۳ ۸۳/۱۰ نمایشنامه خوانی

۱۰/۱۰ ۸۳/۱۰ سخنرانی توسط کاوه دانیالی (نظریه دکارت)

۱۱/۸ ۸۳/۱۱ نمایش فیلم

۱۱/۱۵ ۸۳/۱۱ سخنرانی پرامون موسیقی یهود. سخنران: رامی بهزادی

کمک‌های مودمی

ستاند خیریه کوروش

ستاند خیریه کوروش با همکاری انجمن کلیمیان تهران امسال هم طبق روال سال‌های گذشته، کمک‌های مردمی مابین ۳۵۰ خانوار کلیمیان تهران و بعضی از شهرستان‌ها جهت موعد «پسچ» (جشن آزادی) سال عبری ۵۷۶۵ توزیع نمود. این مواد غذایی شامل: مصا، گوشت، مرغ، برنج، روغن، خرما، تخم مرغ و قند بود که در تاریخ ۱۳۸۴/۱/۲۵ توزیع گردید. این امر خیر توسط آقایان: یعقوب یعقوب‌زاده، رحمت‌الله شبتسی و اسکندر میکائیل و پرویز مینائی انجام گرفت.

تسلیت

سرکار خانم حمیده مسجدی و فامیل وابسته

درگذشت پدر بزرگوارتان، جناب آقای شعبان مسجدی را به حضرت‌ تعالی و وابستگان تسلیت گفته و برای آن مرحوم امروز طلب می‌کنیم.

هیئت مدیره انجمن کلیمیان تهران، بازرسان و پرسنل انجمن کلیمیان تهران، کمیته فرهنگی و نشریه بینا، سازمان‌های جوانان و نهادهای وابسته

خبر و رویدادهای خارجی

درگذشت رهبر کاتولیک‌های جهان

روز یکشنبه ۱۴ فروردین ماه ۱۳۸۴ پاپ ژان پل دوم رهبر مسیحیان کاتولیک جهان دارفانی را وداع گفت.

مسیحیان جهان در مرگ ژان پل دوم به سوک شستند و رهبران روحانی و سیاسی در سراسر جهان مرگ ژان پل دوم را تسلیت گفتند و در مراسم خاکسپاری وی شرکت نمودند.

پاپ ژان پل دوم از رهبران برجهته کلیساها کاتولیک در سده‌های اخیر بود. او تمام تلاش خود را در جهت تفاهم بین ادیان الهی و صلح و توافق جهانی به عمل آورد و در زندگی مردم جهان در نیمه دوم قرن بیست تأثیر تعیین‌کننده‌ای داشت.

در این مراسم هیئتی از طرف جامعه کلیمیان ایران شرکت نمودند. در این هیئت جناب حاخام یوسف همدانی کهن «مرجع دینی کلیمیان ایران»، موریس معتمد «نماینده کلیمیان ایران در مجلس شورای اسلامی» و هارون یشاپایی «رئیس انجمن کلیمیان تهران» و عده‌ای دیگر از معتمدان جامعه کلیمی ایران حضور داشتند.

***

نخستین

ترجمه فارسی دایره المعارف دین منتشر می‌شود

نخستین ترجمه فارسی دایره المعارف دین، واپرسته «و. فرم» با سرپرستی دکتر «بهزاد سالکی» منتشر می‌شود. دکتر بهزاد سالکی عضو هیأت علمی موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، درباره ویژگی‌های این اثر گفت: جامعیت، دقت، بی‌طرفی، ارائه کتاب‌شناسی جامع از یک موضوع در انتهای همان مدخل و نگارش مدخل‌ها و مقاله‌ها توسط برترین دین‌پژوهان معاصر از جمله صفات این دایره المعارف است.

این دین‌پژوه، کتاب «یهودیت: بررسی تاریخی» اثر «ایزو دور اپستاین»، از یهودشناسان برجهته، را نیز ترجمه کرده است و اسفند ماه سال جاری توسط «موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران» منتشر می‌شود. این کتاب شامل ۲۲ فصل است که به ترتیب عبارتند از: خاستگاه‌ها، انتخاب اسراییل، تورات، روگردانی قومی و دینی، گیختگی قومی و دینی، پادشاهی یهودیه، انبیاء (بنی اسرائیل)، کاهنان و مزمیر نویسان، حکماء قوم، حکمت دینی یهودیه، دولت دوم عبری، مرکز قومی و

جامعه کلیمیان ایران درگذشت رهبر مذهبی کاتولیک‌های جهان را به همه مردم صلح‌دوست و مسیحیان دنیا مخصوصاً هموطنان مسیحی تسلیت می‌گردید.

به همین مناسبت روز جمعه ۲۰ فروردین ماه مراسمی با حضور آقای حداد عادل رئیس مجلس شورای اسلامی و جمعی دیگر از

مسئولین
ملکتی و
سفرا و
نماینده‌گان
کشورهای
خارجی در
کلیسا
کاتولیک
آشوری در
تهران برگزار
شد.

نمایندگان حزب دمکرات ملی ساکسونی خواستار آن شده بودند که همزمان باید خاطره قربانیان پمباران‌های متفقین در شهر درسدن نیز گرامی داشته شود که این تقاضا رد شد.

يهودیان ادعا می‌کنند که در جریان جنگ جهانی دوم در اردوگاه آشوویتس که بزرگترین و مهمترین اردوگاه از این نوع بوده، صدها هزار تن از همکیشان آنها در یک اقدام هماهنگ که از آن به عنوان هولوکاست (يهودی کشی) نام برده می‌شود، توسط نیروهای نازی سوزانده شده‌اند.

در مسکو نیز «بنیاد هولوکاست روسیه» مراسم یادبودی را با شرکت گروههای یهودی مقیم این کشور با حضور سفير اسرایل و برخی سپاستمداران محلی تدارک دید. گزارش‌ها حاکی از آن است که در سایر کشورهای اروپایی از جمله انگلیس، سوئیس، دانمارک، ایتالیا نیز مراسمی در همین زمینه برگزار شده.

در همین حال دیوار یادبودی از اسامی ۷۶ هزار تن از یهودیان فرانسوی که در سال‌های ۱۹۴۲-۱۹۴۴ میلادی به اردوگاه مرگ در آلمان تبعید شده بودند، در پاریس پرده‌برداری شد.

تلوزیون فرانسه با اعلام این خبر افزود: روی این دیوار اسامی این تعداد از یهودیان به ترتیب حروف الفبا درج شده است.

این شبکه خبری فرانسه افزود: در بین این افراد نام ۱۱ هزار کودک که تاریخ تولد آنان نیز حک شده است، وجود دارد. بر اساس این گزارش «سیمون وی» وزیر اسبق بهداشت و رئیس بنیاد خاطرات یهودیان این کشور پرده‌برداری از این دیوار را یک رویداد بسیار بزرگ قلمداد کرد و افزود: دوستان و خانواده‌های افراد تبعیدی به دنبال یافتن نام تبعیدشده‌گان خود روی این دیوار هستند.

دیوار یادبود ثبت اسامی این تبعیدشده‌گان یهودی در مجموعه یادبود یهودیان در مرکز پاریس تاسیس شده است.

این مجموعه یادبود توسط ژاک شیراک رئیس جمهوری فرانسه رسمی افتتاح شد.

شیراک در مراسم پرده‌برداری از مجموعه یادبود یهودیان تبعید شده به اردوگاه مرگ نازی که در پاریس برگزار شد، افزود: ما در برابر پدیده ضدیهود در فرانسه با قاطعیت عمل می‌کنیم.

رئیس جمهوری فرانسه افزود: ریشه ضد یهود در نفرت است و نمی‌توان در برابر آن تساهل و تسامح به خرج داد.

شیراک تأکید کرد که از دولت فرانسه خواسته است تا تمام تلاش و همت خود را برای کاهش و مقابله با پدیده ضد یهود در این کشور به کار بندد.

روحانی یهود، شکل‌گیری تلمود، یهودیت تلمودی: دین مبتنی بر تلمود، یهودیت تلمودی: اخلاق و فضیلت اخلاقی، یهودیت تلمودی: شعایر و مناسک دینی، تثیت یهودیت تلمودی، فلسفه یهودی، عرفان یهودی (قبلا)، سهم علمای یهودی در قرون وسطا، جنبش‌های جدید در یهودیت و دولت یهود و یهودیت. این محقق درباره ویژگی‌های این کتاب به خبرنگار ما گفت: نویسنده با نگاه توصیفی و تحلیلی و جامع سعی کرده تحولات این دین را در یک پست تاریخی از ظهور حضرت ابراهیم تا ده قرن بیست بررسی کند.

شایان ذکر است، بهزاد سالکی به همراه بهاءالدین خرمشاهی، کتاب تاریخ خداشناسی: سرگذشت خدا از چهار هزار سال قبل در ادبیان ابراهیمی اثر «کارن آرمسترانگ» را نیز ترجمه کرده که اواخر امسال از سوی انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی در ۶۰ صفحه منتشر می‌شود.

گفتنی است، سالکی ترجمه کتاب مهم تفسیری از دین اثر جان هیک را نیز در دست دارد.

***

اروپا

در سوگ

سالگرد قتل یهودیان آشوویتس

مراسم شصتمین سالگرد آزادسازی اردوگاه کشتار یهودیان در دوران جنگ جهانی دوم معروف به «آشوویتس» روز ۲۴ ژانویه (۵ بهمن ماه) در مقر اروپایی سازمان ملل متعدد در وین برگزار شد.

به گزارش خبرگزاری فرانسه در این مراسم، نمایندگان دائمی فرانسه، انگلیس، آمریکا، روسیه، لهستان و اسرایل پر امون جنگ جهانی دوم و اقدامات ضدیهودی در آن دوران سختگانی کردند. «تادیوس استرولاک» نماینده لهستان گفت: درسی که از اردوگاه آشوویتس می‌توان گرفت، نتایج دردناکی است که نفرت و عدم بردباری باورها و عقايد دیگران می‌تواند به بار آورد. استرولاک تأکید کرد: عدم بردباری و نفرت از باورهای دیگر، هنوز در جوامع زنده است و برای مقابله با آن باید تحمل عقاید و باورهای دیگران را از کودکی به مردم آموخت.

یک هفته پیش از این مراسم، نمایندگان راست افراطی در ایالت ساکسونی آلمان، زمانی سالن را ترک کردند که به احترام قربانیان نازی‌ها، در مجلس ایالتی یک دقیقه سکوت اعلام شد.

سدر با محکوم کردن اعمال تروریستی گفت: هر کس که از کشته شدن زن یا کودکی در اردوگاهها یا اتوبوس خوشحال شود، به هیچ دین اعتقاد ندارد.

«کریستین دوپون» وزیر وحدت اجتماعی بلژیک نیز در سخنانی در این همایش گفت: این گردهمایی، همایش زندگی و امید در برابر مرگ و خشونت است و از این رو حساس و حیاتی است.

به گفته وی، اصل اساسی ادیان گفت و گو و تفاهم است. این همایش با حمایت «آلبرت» پادشاه بلژیک و محمد ششم، شاه مغرب برگزار شد.

پادشاه مغرب در پیامی که «احمد توفيق» وزیر امور اسلامی مغرب در این همایش آن را قرات کرد، از این همایش به عنوان فتح بابی جدید در گفت و گوهای جدی و سازنده بین اسلام و یهودیت یاد کرد.

«باکسی دارون» رئیس سابق حاخام‌های اسرایل نیز گفت که نشت امامان جماعت و حاخام‌ها و گرد هم آمدن آنان حاکی از سودمندی این همایش است. وی تأکید کرد که جنگی بین ادیان وجود ندارد.

«عبدالعزیز عثمان التویجري» رئیس سازمان اسلامی آموزشی، علمی و فرهنگی (ایسکو) با اشاره به حمایت سازمان ملل از طرح گفت و گوی تمدن‌های «محمد خاتمی» رئیس جمهوری ایران، گفت: اسلام خواستار گفت و گو با پیروان سایر مذاهب به منظور ترویج اعتدال و مهربانی است. در این همایش محققان مذهبی مسیحی و سایر ادیان نیز حضور داشتند.

«سری راوی شانکار» از رهبران روحانی هند و در این همایش، از مسلمانان و یهودیان خواست تا هندویسم و آئین سیک را به عنوان ادیان توحیدی به رسمیت شناسند.

***

معرفی کتاب:

يهودیت و محیط زیست

(جهان مخلوق و کلمه وحیانی)

این کتاب تحت نظر حوا تیروش سامولسون در ۶۲۰ صفحه و در سال ۲۰۰۲ میلادی به بازار نشر وارد گردید.

گفتمان زیست‌محیطی یهودی نشان داده است که یهودیت در ذات خود دغدغه عمیقی درباره رفاه و سعادت جهان طبیعی دارد. این کتاب قصد دارد تا به گفتمان نوظهور یهودیت و محیط زیست با روش ساختن مفاهیم متعدد طبیعت در تفکر یهودی کمک کند تا زمینه‌ساز ایجاد الهیات طبیعی یهودی شود. ۲۱

به گفته وی، فرانسه تصمیم گرفته است تا مسئولیت گذشته خود را در برابر تبعید یهودیان به اردوگاه مرگ نازی بپذیرد. وی گفت: من به هیچ عنوان نقطه تاریک تاریخ فرانسه را فراموش نخواهم کرد.

ژاک شیراک رئیس جمهوری فرانسه در ژانویه سال ۱۹۹۵ میلادی پس از این که برای اولین بار به عنوان رئیس جمهوری این کشور انتخاب شد مسئولیت فرانسه را در تبعید یهودیان به اردوگاه مرگ نازهای پذیرفت. پیش از شیراک زنگال دوگل، زرزر پمپیدو، زیسکاردستن و میتران رؤسای جمهوری اسبق این کشور حاضر نشده بودند مسئولیت فرانسه را در این زمینه بپذیرند.

طی سال‌های ۱۹۴۳-۱۹۴۴ میلادی بیش از ۷۶ هزار یهودی که از ملیت‌های مختلفی بودند از فرانسه به اردوگاه مرگ در آلمان تبعید شدند.

***

امید و زندگی، موضوع همایش جهانی روحانیون مسلمان و یهود

اولین همایش جهانی امامان جماعت مسلمان و حاخام‌های یهود برای صلح، روز سوم ژانویه (۱۴ دی ماه) در بروکسل آغاز به کار کرد.

این همایش ۴ روزه با این پیام که گفت و گو، صلح و تفاهم موضوع مشترک همه ادیان توحیدی مانند اسلام و یهودیت است، آغاز به کار کرد.

«آلن میشل» برگزارکننده این همایش در مراسم افتتاح این نشت گفت که این همایش انگیزه‌های تازه‌ای را در زمینه تفاهم بین اسلام و یهود ایجاد می‌کند.

«رنے سامویل سیرا» رئیس سابق مرکز دینی یهودی فرانسه در سخنرانی خود در این همایش خاطرنشان کرد که «ابراهیم» متعلق به همه ادیان توحیدی است که اساس آموزش‌های آنها عشق به نوع بشر است. یکصد تن از رهبران مذهبی و محققان مسلمان و یهود در این همایش شرکت داشتند.

شیخ «طلال سدر» نماینده دولت خودگردان فلسطین در امور بین مذاهب، باللاحت آیه‌ای از قرآن کریم در زمینه دعوت مردم برای گفت و گو، افزود: این همایش زیبا است اما با موقفیت و اجرای قطعنامه‌ها، زیباتر خواهد شد.

به گفته: «شیخ طلال سدر» نماینده مذهبی مردم فلسطین، میلیون‌ها مسلمان، یهود و مسیحی به حل و فصل مسأله فلسطین خوش بین هستند.

رویدادهای هنری

پرویز نی‌داود، شاعر و هنرمند معاصر یهود ایران
از پرویز نی‌داود قبل از در نشریه افق بینا شعر یا مطالبی منتشر شده است.

ایشان اخیراً فعالیت خود را در زمینه‌های مختلف گسترش داده و در چاپ آثار خود فعال‌تر شده‌اند و در بخش‌هایی از صدای جمهوری اسلامی ایران مخصوصاً شکه پیام همکاری نموده‌اند.
در کتاب شعر «دلدادگان» و «مصلحتی در نیمه شب» که بعد از چاپ مورد استقبال فراوان قرار گرفته است، استاد گرامی دکتر مهدی محقق رئیس هیئت مدیره انجمن آثار و مفاخر فرهنگی از ایشان تمجید و قدردانی نموده‌اند.

نمونه‌ای از اشعار آقای پرویز نی‌داود:

بوی زرد گل یاسو نمی‌خواه
نمراه بیست کلاسو نمی‌خواه
توی انبوه هجوم عاشقی
جنبه‌های التماسو نمی‌خواه
توی تقدیر توم عاشق‌ها
نامه پاک سپاسو نمی‌خواه
جامه‌ای نیوشیدم، نیوشیدم
جلوه‌های یک لباسو نمی‌خواه
چشم تو شاعر لیلانی من
شعرهای بی‌اساسو نمی‌خواه
من دلداده پریشان خاطر
بوی زرد گل یاسو نمی‌خواه
زر چیه طلا چیه الماس چیه
رنگ رنگ اسکناسو نمی‌خواه
من چو (نی‌داود) همیشه گفتام:
جز صفا و عشق و محبت نمی‌خواه

***

تسليت

سرکار خانم شرکان انورزاده

درگذشت پدر محترمنان، را به حضرت‌الله و واستگان تسليت گفته و برای آن مرحوم آمرزش طلب می‌کنیم.
نشانیه افق بینا
آن مرحوم آمرزش طلب می‌کنیم.

تسليت

سرکار خانم شیوا آقابالا

درگذشت پدریزگ محترمنان، را به حضرت‌الله و واستگان تسليت گفته و برای آن مرحوم آمرزش طلب می‌کنیم.
نشانیه افق بینا
هیئت مدیره و پرسنل انجمن کلیمیان

تسليت

سرکار خانم الهام مؤدب

درگذشت پدریزگ محترمنان، را به حضرت‌الله و واستگان تسليت گفته و برای آن مرحوم آمرزش طلب می‌کنیم.
نشانیه افق بینا
کمیته جوانان و نهادهای واستگان

نویسنده مقالات این کتاب، محور کار خود را عهد عتیق و ادبیات ریاضی قرار داده‌اند و رابطه بین نظریه خلقت و نظریه وحی در زمینه قانون طبیعی را بررسی می‌کنند و به مسائلی پیرامون طبیعت و اخلاق می‌پردازند. آنها از منظر سنت عرفانی یهود، گفتمان سکولار زیست‌محیطی و فرمان‌های دینی یهودی را به چالش می‌کشند.

***

مسلمانان و یهودیان

در جست و جوی صلح

۱۵۰ نفر از رهبران دینی مسلمان و خاخام‌های یهودی از سراسر دنیا در روز ۱۴ دی ماه در بروکسل جمع شدند تا در تلاشی بی‌سابقه تنشی‌های روز افزون میان مسلمانان و یهودیان در اروپا را از میان ببرند.

به نوشته نشریه تلگراف انگلیس، همایش «مسلمانان و یهودیان در جست و جوی صلح» توسط موسسه صلح قول مردان (Hommesdeparole) مستقر در پاریس برگزار شد. «آلین مایکل» از برگزارکنندگان این همایش گفت هدف از برگزاری این همایش ایجاد گفت و گو مشارکتی دیربا میان اسلام و یهودیت و همچنین ترویج دوستی و اقدامات ابتکاری مشترک است.

او گفت رهبران دینی مسلمان و یهودی هبیج گاه فرصت ملاقات و کار با یکدیگر را نداشته‌اند، این در شرایطی است که تعامل میان مسلمانان با مسیحیان و یهودیان با مسیحیان وجود دارد.

هدف از برگزاری این همایش فراهم کردن محفلي برای گفت و گوی بین ادیان است که در آن مخالفت دوطرفه با اسلام هراسی و ضدیهودیت مورد بررسی قرار می‌گیرد. دکتر ساجد امام جماعت برایتون ریاست جلسه‌ای که امامان و خاخام‌ها ارزش‌های مشترک را در هر دو دین بررسی می‌کردند را بر عهده داشت.

«ازوژف سیتراک» خاخام فرانسه گفت: این گردهمایی دارای اهمیت بسیاری است چرا که امید و آزادی را برای دنیا بیان واقع گرا انکاس می‌دهد خاخام‌هایی از اتریش، بروکسل، بلغارستان و دانمارک در میان رهبران دینی بودند که در این همایش شرکت کردند.

هیولا فاشیزم

پشتیت هرگز از پاد نخواهد پرد

هارون یشایی

نازی‌ها یهودیان را در گتو و روش به قتل رسانده‌اند
روحانی یهودی بر مردگان مراسم مذهبی به جای می‌آورد و خنده سریازان ...!

بعد از آین که در سریال «دیسیسه» خون کودکی به کودک دیگری که البته یهودی بوده است ...! خورانده شد و پس مانده آن در فطیر، نان مقدس کلیمیان ریخته شد تا دروغ ساخته شده سازمان‌های جاسوسی تزارها و استالین‌های زمان برای هزارمین بار نمایش گر، ابتدالی به یاد ماندنی باشد.

بعد از آن که در سریال «چشمان آبی زهراء» فیلم‌سازان بی‌هویت نشان دادند که می‌شود با چاقو از چشم‌خانه، چشمان کودک را بیرون کشید و به چشمان کور یک کودک یهودی پیوند زد تا بینا شود ...!

بعد از آن که مدیران صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران اجازه دادند تا در هر فیلم و سریالی فقط دامن یهودیان آلوهه به گناه تصویر شود و تمام مقدسات و اعتقادات دینی یهودیان و روحانیت کهنه‌سال یهودی به مسخره گرفته شود.

و بعد از آن که اعتراضات ما به مستولین صدا و سیما و سایر مستولین به جانی نرسید و گروهی با پیش‌زمینه فکری نژادپرستانه و برخلاف روش روحانیون شیعه از سر ناسازگاری و توهین و ایجاد ناامنی فضای مقدس تنفس ملت ایران را به سم نژادپرستی آلوهه کردند و حتی به تذکرات بالاترین مستولین مملکتی توجهی ننموده و این کجراهه را هر روز سریعتر از روز قبل پیمودند.

وقتی که دولت فرانسه اعلام کرد به دلایلی می‌خواهد پخش برنامه سحر را از ماهواره مربوط قطع کند، رئیس شبکه سحر بالاصله جلو دوربین سیما جمهوری اسلامی ایران ظاهر شده و ادعا کرد به دلیل آن که شبکه سحر «افسانه مجمله هولوکاست» را افشا کرده است و گویا در برنامه‌های خود به اثبات رسانده که نازی‌های هیتلری گناه قابل ذکری نکرده‌اند...! و هیچ یهودی عمدتاً از طرف فاشیست‌ها کشته نشده و موضوع یهودی‌کشی نازی‌ها افسانه‌ای بیش نیست! دولت فرانسه به این اقدام دست زده است.

بعد از آن که آقای عبدالحسین بزرگ‌دانا محترم سینمایی برای اثبات این نظریه به کشور لبنان سفر کرده تا برای شبکه سحر فیلمی بسازد و «راز کوره‌های آدم‌سوزی یهودیان را فاش کند و به گفته خودشان براساس مستندات تاریخی ...! ادعای صهیونیست‌ها را درباره اثاق‌های گاز و کوره‌های آدم‌سوزی رد کرده و آن را قادر مستندات تاریخی بداند».

بعد از آن که آقای جمال شورجه فیلم‌ساز باسابقه دست از همه جا کوتاه دامان یهودیان عتیقه‌فروش را گرفت و آنها را تا خیابان‌های لندن تعقیب کرد تا در فیلم و سریال «وعده دیدار» با حجم وسیع تبلیغاتی در صدا و سیما بتواند ثابت کند که آثار فرهنگی و عتیقه ملی و دینی ایرانیان را یهودیان غارت کرده‌اند...! و دیگران معصوم و بی‌گناه ناظر بوده‌اند تا این شیاطین ...! هر چه می‌خواهند بکنند ...!

بعد از آن که آقای نادر طالب‌زاده چون یک قدیس در تلویزیون ظاهر شده و چون یک مجتهد جامع الشرایط در تفاسیر قرآن کریم هر چه به نظر خودش می‌رسید وحی مُنزل داشت و فیلم و سریال «بشارت منجی» را سرهنگی کرد و آموزه‌های خود را در فرنگستان توری ملت شریف ایران داشت و هر چه بدو بیراه در ادبیات فرنگی بود به یهودیان نسبت داد و یادگارفته‌های خود را در هالیوود بی‌محابا به ریش تماشاچیان اویزان کرد که...! یعنی فرمان فلک در هالیوود و همه جای دنیا در دست لابی یهودیان و صهیونیست‌ها است...! و هیچ فیلمی تاکنون ساخته نشده که توطنه صهیونیست‌ها در آن از طرف آقای طالب‌زاده کشف نشده باشد و قس علیه‌ها ...!

باید یادآور شویم که آن بندۀ خدا هیچ‌گاه اصل ماجراهی کشتار یهودیان به وسیله نازی‌های هیتلری را انکار نکرده بلکه رقم شش میلیون کشته یهودی را در جریان جنگ دوم جهانی غیرواقعی می‌داند و آن را حدود یک میلیون نفر تخمین زده است و تاکید بر این موضوع دارد اگر جنگ دوم جهانی به روایتی بیش از ۴۰ میلیون کشته داشته، رقم یک میلیون یهودی، آنقدر نیست که در مورد آن این همه سروصدۀ ایجاد کنند...! و بُر بی جا نگفته است.

با این همه، بی‌تردید شرافت آدمی روش‌فکر باید خدشه‌دار شده باشد که به شمارش قربانیان پیردادزد. به واقع کدام انسان شرافتمندی به خود حق می‌دهد بگوید اگر ۴۰ میلیون انسان ظالمانه نابود شوند و مثلاً یک میلیون آنها یهودی باشند موضوع مهمی نیست.

بدیهی است اصل مستله این است که طاعون فاشیزم اروپا و جهان را به آتش و ظلم و ستیز کشیده و کشتار بی‌رحمانه، نفی‌بلد، تجاوز و آزمایش‌های وحشیانه ژنتیک توسط پزشکان نازی که مخصوصاً روی بدن یهودیان زنده اعمال شده و آنها را زنده زنده به ادماهی محکوم به مرگ تبدیل کرده‌اند. با هیچ هیاهویی قابل انکار نیست.

کلیه اسنادی که وجود اردوگاه‌های کار اجباری و سالن مرگ و کوره‌های آدم‌سوزی را در اردوگاه‌های نازی‌ها در آشوبتیس - بوخنالد - بلتریک - مدانگ - ترابلینکا - داخانو، اثبات می‌کند از مدارک سری ارتش نازی به وسیله قوای متفقین کشف و اعلام شده است و این استناد فقط مربوط به کشتار یهودیان نیست توری ضد بشری برتری نژاد زرمن و پاک کردن همین نژاد برتر از عواملی که موجب ناخالصی آن شده است چنان وحشیانه و دور از شان انسانی است که تاریخ از یادآوری آن شرم می‌کند.

بخوانید توحش نژادپرستان را ....! سلوی در کلینیک روانکاوی «بجیریک درالتولیل» آلمان، نمونه‌های رنگ مو و وسائل اندازه‌گیری که به وسیله دکتر «ارنست دودمن» برای تعیین ویژگی‌های نژادی و فیزیکی در تحقیقات ژنتیکی استفاده می‌شد و پوسترهاشی از آلمانی‌ها در حال پاکسازی اعضای خانواده مشوشقه‌هایشان به خاطر عیوب‌های ژنتیکی - ابزار پاکسازی، همان‌های رنگ مو و وسائل اندازه‌گیری ۴۰۰ هزار زن و مرد در زمان حکومت نازی‌ها امتحان شد - عکس‌هایی از کودکان کور آلمانی در حال یادگیری تشخیص نژادهای مختلف از طریق لمس نیم‌تنه‌های مویی و هولناکترین موارد دیگر نمونه‌هایی از اقدام به کشنن پنج هزار کودک معیوب آلمانی را که توسط دکتر اطفال در یک کلینیک اطفال آلمانی انجام شده ثابت می‌کند.

در مورد ثبت شده دیگر با استفاده از مونواکسید کربن بیش از هفتاد هزار نفر از این گونه افراد را مسموم کردند که در بین آنها بیماران هنرمند «شیزوفرنیک» آلمانی نیز بودند، هنرمندانی که نقاشی و آثارشان بر روی دیوارهای کلینیک کشتار، وجود داشته است.

تا سال ۱۹۴۵ در جریان اجرای برنامه «ادتاتریای» (پاکسازی نژادی نازی‌ها) بیش از دویست هزار نفر آلمانی به قتل رسیدند.

بعد از این همه:

بی‌آنکه این فکر باطل را بپذیریم که یهودیان مجری از هر خطوط و گناهی بوده و تافته جدا بافته هستند...! بر آن شدیم تا با تفضل الهی و استفاده از حق طبیعی خود با ملت بزرگوار ایران سخن بگوئیم.

خدایا تو گواه باش که این نوشته از سر حمایت از بزرگنمایی‌ها در ارتباط با آن چه در جریان جنگ دوم جهانی گذشت و یا دفاع از اقدامات ارتش اسرائیل در برابر خلق قهرمان فلسطین و یا ترس جامعه یهودی از تحریکات گوناگون علیه این مردم صدیق، نوشته نشده.

و از آن جا که نویسنده خود را به فرهنگ نجیبانه و کهن ملت ایران و ارزش‌های انقلاب اسلامی ایران که خون شریفترین فرزندان این ملت پشتوانه آن است متهد و پای‌بند می‌داند و فریاد رسای پیر پارسا و علم‌دار ظلم‌ستیزی در قرن ما امام راحل را هنوز در گوش خود دارد، به خود حق می‌دهد: گوش‌هایی از حقیقت انکارنازدیر فجایع نازی‌ها و دست‌آورд اقدامات فاشیستی در جریان جنگ دوم جهانی را عیان سازد تا ملت آگاه ایران، همچنان که در تاریخ دیرپایی خود داوری صادق بوده، در مورد اظهارنظرهای مغرضانه بعضی نابخردان قضاوی کند. در ضمن اگر بعضی حضرات ...! تلویزیونی گوش شنوانی داشته باشند دلال مظلمه دیگران قرار نگیرند... .

۱- در نامه‌ای که جناب آقای سید شامیر کاظمینی معاون محترم اجرایی و حوزه ریاست سازمان صدا و سیما در ارتباط با نامه اعتراض انجمن کلیمیان به دفتر ریاست جمهوری در تاریخ ۱۳۸۳/۱۱/۲۹ ارسال داشته و رونوشت آن را به انجمن کلیمیان فرستاده‌اند، نکته‌ای وجود دارد که نمی‌توان آن را نادیده گرفت.

در بخشی از این نامه آمده است:

«با لحاظ قرار دادن رشد فرهنگی جامعه نسبت به تجزیه و تحلیل این قبل سوال و درک صحیح مخاطبین فهمی از بیام نهفته در چنین سریال‌هایی، مسلماً به هیچ عنوان «اعمال ننگین و ضدبشری صهیونیسم بین‌الملل به پیروان دین الهی یهودیت تعمیم نخواهد یافت».

یادآوری این نکته نشان از صداقت نویسنده محترم نامه دارد، و اگر قبول استدلال ایشان نبود و به جز ملت فهیم ایران، صدا و سیما مخاطبین دیگری داشت بی‌شك با برنامه‌های اصولاً ضدیهودی و نه ضدصهیونیستی سیمای جمهوری اسلامی ایران تا امروز یک نفر یهودی در ایران باقی نمانده بود و توطنه صهیونیست‌ها برای کوچاندن ایرانیان یهودی به اسرائیل تکمیل شده و به مرحله اجرا رسیده بود.

۲- اگر گفته‌ها و نوشته‌های آقای روزه گارودی (نویسنده فرانسوی) که از یک مسیحی متعصب، اظهار ندامت نموده و تا عضویت کمیته مرکزی حزب کمونیست فرانسه بیش رفته و بعد از آن به اسلام روی آورده و براساس قراین اخیراً کنج گزیده است، ملاک مورد قبول و استناد برنامه‌سازان صدا و سیما می‌باشد،

این جریان به دستور پزشک نازی بازداشتگاه «متگله» اجساد دو قلوها را به سالن کوره‌ها نبردند، بلکه دکتر منگله با گچ روی سینه‌های کوچکشان نوشته بود برای تشریح، دو قلوها در سنین مختلف بودند از کودک شیرخوار تا شانزده ساله‌ها مورد آزمایش‌های وحشیانه ژنتیک قرار می‌گرفتند.

در مورد کشتار یهودیان در جنگ دوم جهانی فقط به دو نکته اشاره می‌کنیم و مطلب را به پایان می‌رسانیم:

«شب قبل چند قطار مملو از یهودیان یونانی ساکن جزیره کورفو» واقع در مدیترانه وارد اردوگاه شدند و تا صبح همه در کوره‌های آدم‌سوزی خاکستر شدند.

«انتقال این عده از کورفو به آشویتس ۲۷ روز طول کشیده بود، ابتدا آنها را در چند کشتی بار کردند و بعد از تخلیه از کشتی، بار چند واگن مخصوص حمل حیوانات نمودند و در تمام مدت ۲۷ روز در واگن‌ها زندانی بودند، بدون آب یا غذا و امکان دفع نیازهای معمولی، به طوری که وقتی قطارها به ایستگاه آخر رسیدند و افراد اس – اس، لاک و مهر واگن‌ها را شکستند، برخلاف معمول هیچ کس از واگن‌ها پیاده نشد و اصلاً جنب و جوشی محسوس نگردید، وقتی تخلیه واگن‌ها شروع شد بیش از نصف مسافران نگون بخت جان به جان آفرین تسلیم کرده بودند و یقیه قدرت شناسانی و برخاستن نداشتند و نفس کشیدن آنها محسوس نبود – به دستور فرمانده اردوگاه‌ها همه مسافران یک جا نابود شدند...»

نمونه‌هایی از این گونه بسیار است. هر انسان شرافتمانی که در مقام قضاوت قرار بگیرد از خود می‌پرسد بالاخره حدود سه میلیون جمعیت یهودی لهستان (بنابر آمار اعلام شده از طرف دولت لهستان در سال ۱۹۳۹) در سال ۱۹۴۶ کجا رفتند و چه سرنوشتی بر آنها گذشت...؟

پایان مطلب این که هیچ کینه‌ای از ملت آلمان بر دل‌های یهودیان جهان باقی نیست. اقدامات دیوانه‌وار نازی‌ها را هیچ‌گس به حساب ملت یا فرهنگ آلمان نمی‌گذارد، فراموش نکنیم بیشتر بزرگان یهودی علم و هنر و ادبیات اروپا از میان ملت آلمان برخاسته‌اند.

برای این که این شبهه پیش نیاید که یهودیان مثل گوسفندان دست و پاسته تسلیم جنایات هیتلری‌ها بی‌رحم شده‌اند. بد نیست یادی از قیام دلاورانه یهودیان ساکن محله یهودیان در ورشو «گتو ورشو» داشته باشیم. در این قیام دلاورانه که روز ۱۹ اوریل ۱۹۴۳ با کمک پارتیزان‌های لهستانی و یوگسلاوی به عمل آمد، جوانان یهودی با چند اسلحه کهنه و چاقو و تبر و چوب با سربازان سرایا مسلح هیتلری جنگیدند. البته پیدا بود که در این نبرد تاریخی همه ساکنان گتو کشته خواهند شد و به جز گروهی کوچک که در جنگل‌های اطراف ورسو به پارتیزان‌های لهستانی پیوستند نشانی از یقیه به دست نیامد. اما حمامه قیام گتو ورسو یکی از علل تغییر سرنوشت جنگ و شکست فاشیزم بود و تنها در ورسو نبود، در گتوهای «ویلنا»، «بیالیستوک»، «کراکوب» و «بندین» در ده‌ها محله تجمع دیگر یهودیان در اروپا مقاومت‌هایی صورت گرفت که البته هیچ‌گدام به وسعت و تأثیر «قیام گتو ورسو» نبود و پاس می‌داریم خاطره رهبر شهید گتو ورسو را «مردخای آنیولوچ».

ناری‌ها کردکان یهودی لهستانی را به اردوگاه آشویتس منتقل می‌کنند.

این است نمونه مختصراً از آن چه فاشیست‌ها بر هموطنان خود روا داشتند و یا در اصطلاح خودشان در پاکسازی نژادی آلمانی به عمل آورند.

اما در مورد یهودیان: برای آن که بدانیم بی‌رحمی و توحش نازی‌های هیتلری با یهودیان چقدر عمیق و گسترده بوده است، لازم نیست در اردوگاه‌های مرگ جنازه‌ها را شمارش کنیم. کافی است کتاب «نبرد من» نوشته آدولف هیتلر را ورق بزنید و بخوانید که «شرط اول وجود پایدار بشریت دولت نیست، بلکه نزد است...! که سراسر دنیا را به خدمت تمدن برتری در خواهد آورد...! گاهی روزنامه‌های مصور عکس و تصویر سیاه‌پوستی را به نظر قدرتمندان ما می‌رسانند و می‌نویسند که این سیاه‌پوست در فلان ناحیه و فلان مملکت وکیل دادگستری، استاد، یا کنشیش و یا آوازه‌خوانی مشهور شده است و در این حال قدرتمندان حیوان صفت ما...! زبان به تمجید و تحسین آثار و نتایج اعجاز‌آمیز این تعلیم و تربیت می‌گشایند و از تایبی که از تعلیم و تربیت نوین به دست آمده به دیده احترام نگاه می‌کنند و در اینجا یهودیان مکار و حیله‌گر...! دلیل دیگری به دست می‌آورند و بدینوسیله در راه تلقین تنوری خود کوشش می‌کنند و می‌خواهند تئوری خود را که «مساوات و برابری انسان‌ها» نام دارد به مغز ملت‌ها فرو کنند...!

ناگفته پیداست که یکی از دلایل دشمنی هیتلر با یهودیان این بوده است که بزرگان آنها از قبیل آبرت اینشتین تئوری مساوات و برابری را در آلمان تبلیغ می‌کردند.

در این نوشته قصد آن نداریم که فقط یهودیان را قربانیان وحشی‌گری نازی‌ها بدانیم و به موارد دیگر از حیوان صفتی فاشیست‌ها اشاره می‌کنیم تا میزان کینه‌توزی و دشمنی بی‌حد هیتلری‌ها در مورد یهودیان که اولین طعمه این گرگ‌های خونخوار بوده‌اند آشکار گردد و در باور وجدان‌های شریف بگنجد که فاشیست‌های هیتلری برای اجرای نقشه به اصطلاح «حل نهائی مسئله یهود» از هیچ جایایی فروگذار نکرده‌اند.

شب دوم اوت ۱۹۴۴ کوره‌ها مجددًا مشغول به کار شدند ولی در این شب این یهودی‌ها نبودند که در کوره‌ها می‌سوختند، بلکه کولی‌های مسیحی آلمان و اطریش بودند که سوخته می‌شدند. در

Heg Shemah - (مخصوص پسح)

مواسم ۵۶ سده (سفره دو شب پسح) و فلسفة این رسوم

رحمن دلرحیم

کرفس = کرپس (خوردن

کرفس) کرفس را در سرکه یا آب نمک فرو می‌بریم و برآخای (دعا) هاداما می‌گوئیم و می‌خوریم.

«سبزی سمبیل تجدید حیات نباتات در آغاز فصل بهار است. که اشاره‌ای است به شروع حیات نوین بنی اسرائیل پس از آزادی که آن هم در فصل بهار بود»

۲۳۰= يحص (نصف کردن مصا یا نان فطیر) از سه مصای نشانه‌دار وسطی را گرفته و آن را نصف می‌کنیم، نصف بیشتر آن را برای «افیقون» پنهان کرده و نصف دیگر آن را بین دو مصا قرار می‌دهیم.

«دلیل معمول این کار برانگیختن سوال برای کودکان حاضر بر سر سفره و اشتیاق آنها برای دنبال کردن مراسم است...»

۲۴۶= گفتگوی وقایع خروج بنی اسرائیل از مصر) پس از خواندن (الحمد) «با دست گرفتن مصا در دست» «هگادا» را (موضوع خروج از مصر) شروع می‌کنیم و موقع رسیدن به «هی شعامده» سفره‌ای روی چیزهای چیده شده در سفره پهن می‌کنیم و موقع «دینو» آن را بر می‌داریم و در آخر «گائل اسرائیل» پایله دوم را می‌نوشیم.

«این بخش هدف اصلی مراسم است که یکی از صواب‌های بزرگ

همه ساله با فرا رسیدن پانزدهم ماه عبری نیسان در فصل بهار یهودیان سراسر جهان با برگزاری یکی از مهمترین اعياد مذهبی خود یعنی عید «پسح» خروج از مصر و آزادی اجداد خود را یادآوری می‌کنند. آغاز این عید هشت روزه دینی، در دو شب اول با چیدن سفره مخصوص و اجرای مراسم، طبق ترتیب ذکر شده در کتاب «هگادا» (شامل شرح مراسم این شب و قایع خروج از مصر) برگزار می‌شود. این مراسم شامل چندین مرحله است که مفسرین دلایل متعددی برای هر یک ذکر کرده‌اند. در این مختصراً مقایم و نشانه‌های هر مرحله عنوان می‌شود:

۲۴۷= قدش (تقدیس) همانند شب‌های شنبه و سایر اعياد شروع مراسم سفره بزرگ خانواده برآخای (دعا) یا بین می‌گویند و کلیه افراد خانواده پایله اول را می‌نوشند.

«این مرحله نشان‌گر شادی و سرور به خاطر اجراء فرمان خدا است»

۲۴۸= اورحص (طهارت دست‌ها) دست‌ها را شسته ولی برآخای «عل نظیلت یادنیم» را نمی‌گوینیم.

«طبق آیه‌ای از کتاب یسعیای نبی فصل ۱ آیه ۱۶ اشاره است به طهارت قلب‌ها»

کلیمیان است که سعی می‌شود با دقت در این شب انجام شود.

۲۴۹= رحصا (شستن دست‌ها قبل از صرف شام) دست‌ها نظیلاً گرفته (شته) و قبل از خشک کردن آن برآخای «عل نظیلت یادنیم» می‌گوییم. «این بخش دومین طهارت دست‌ها را دربردارد طبق روال معمول قبل از غذا دست‌ها با ترتیب خاص طاهر می‌شوند».

۲۵۰= مژا = موصی مصا (گفتن برآخای «دعا» نان فطیر) سه مصا را در دست گرفته برآخای هموصی می‌خوانیم. مصای زیرین را رها کرده و از دو تای باقی مانده تقسیم می‌کنیم و قبل از خوردن برآخای «عل اخیلت مصا» را می‌گوئیم و می‌خوریم.

«عبارت موصی مصا به معنی خارج کردن و آشکار کردن نان فطیر است و این بخش جزء احکام معمول یهود است که قبل از خوردن نان بر آن برآخا (دعا) می‌خوانند».

۲۵۱= مارور (سبزی تلخ) مقداری کاهو یا سبزی تلخ در خلق (معجونی مثل سمنو که برای پسح تهیه می‌شود) فرو می‌بریم و برآخای «عل اخیلت مارور» را گفته و می‌خوریم.

«خوردن سبزی تلخ نشانه چشیدن و احساس تلخی‌هاست که

«افیقونم نشان گر پاداش پنهان الهی است در ازای صواب‌های انسان همان‌گونه که در آیه آمده است (خدایا چقدر نعماتی که برای پارسایان خود پنهان نموده‌ای کثیرند). نظر مفسر دیگر این است که هیچ چیزی تا ابد پنهان و پوشیده نخواهد ماند».

لِلْ لَّهِ لِلَّهُ= هلل نیرصا (خواندن مدح و ثنا و رضایت پروردگار) پس از خواندن سرود «هلل» پاله چهارم یائین را می‌نوشیم و پس از نوشیدن برآخای آخر یائین «غل پری هگفن» را می‌گوییم. «این بخش مدح و ثنا و رضایت الهی است که در چند فصل از مزمیر حضرت داود تشکیل شده است به نشانه قدرشناصی از آیات و معجزات الهی در حق بندگانش قرانت می‌شود که امید است در نظر او مقبول افتاد و رضایتش حاصل گردد». ■

و رسم است شام را با تخم مرغ پخته شروع می‌کنند.

«سفره گستردۀ اشاره است به دعوت همه برای شرکت در این مراسم مقدس و تخم مرغ پخته که هر چه حرارت می‌بیند سفت‌تر می‌شود نشانه حالات مؤمنین است که علی‌رغم تحمل مشکلات و مصائب زندگی به خاطر ایمان به حکمت خالق خود مقاوم‌تر و استوار‌تر می‌شوند».

ظَفَرٌ= صافون بارخ (خوردن مصای پنهان شده و گفتن دعای پس از خوردن غذا) بعد از صرف شام مقداری از نصف مصای پنهان شده را به نام «افیقونم» گرفته و قبل از خوردن جمله «از خر لقریبان پسح» را خوانده و می‌خوریم و پس از شستن دست‌ها بیرکت همازون (دعا بعد از غذا) می‌خوایم و در آخر پاله سوم یائین را با گفتن برآخای «بوره پری هگفن می‌نوشیم».

ی اسرانیل در دوران بندگی مصر حمل شده‌اند».

كُورِخ= (پیجیدن لقمه) از سای زیری مقداری جدا کرده با داری کاهو یا سبزی تلغی گرفته هر دو هم در حلق فرو برد و جمله «مَا أَوْرُور» خوانده و می‌خوریم.

«این لقمه حاوی نان فطیر و بزی تلغی در حلق که شبیه گل ست و نشانه کار سخت و گل‌مالی و شتازنی عبرانیان است. ضمناً نان بلیر سمبل غریزه خوب و سبزی خ در اینجا نشانه‌ای از نفس اماره مت به تفسیری از فرمان خداوند. تورات آمده است **בְּכֶל לְכֶל** نی «خدا را با تمامی قلب دوست ار و عبادت کن» به معنای آن که با رو د غریزه خوب و بد می‌توان به بادت خدا پرداخت».

شَلَّهُنَّ لَأَوْرَخ= شولحان غورخ (سفره گستردۀ) شام را با شادی صرف می‌کنیم.

انسان نموده قرن جیاستم: طالع ۷۰۰۵ میلادی، طالع جهانی فیزیک به نام آلبرت اینشتین

صلح، ازادی و حقوق بشر، او به عنوان یک دموکرات معتقد از جمهوری و ایمار در برابر دشمنانش دفاع کرد. به مثابه یک صلح‌دوست سرسخت رشد ایده‌های نازیسم در آلمان را محکوم کرد و به عنوان یک تبعیدی یهودی در آمریکا برای دفاع از حقوق سیاهپستان تلاش کرد. پیش از همه کارهای دیگر، فعالیت‌های سیاسی اینشتین بود که باعث شد این برنده جایزه نوبل در زمان زندگی خود نیز چهره‌ای افسانه‌ای شود.

به گفته رن: «طبعتاً بمب اتمی و در این زمینه نامه او به روزولت یکی دیگر از موضوعات مهمی بود که به معروف شدن اینشتین دامن زد. مسلماً باید از تلاش‌های فراوان او در آمریکا برای مبارزه با سوءاستفاده از انرژی هسته‌ای به خاطر یک نظم مسالمت‌آمیز نام برد.» به دلیل اهمیت بسیار زیاد اینشتین، نشریه نیویورک تایمز به او لقب «انسان قرن بیستم» را داد.

پروفسور رن در ادامه می‌افزاید: «هر فردی بایستی بتواند مسئولیت مسائلی را که به او ربط پیدا می‌کنند بر عهده بگیرد و

عظیم، همانگونه که اینشتین پیش‌بینی کرده بود واقعاً باعث ایجاد خمیدگی در پرتو نور می‌شوند. به عقیده پروفسور بورگن رن مدیر انتیتوی ماکس پلانک: «همین رویداد، اینشتین را به یک ستاره جهانی بدل کرد. این خبر، همه جا سرتاسر مطلب بود. اما این رویداد با یک پیش زمینه سیاسی نیز ارتباط داشت. این خبر مربوط به زمانی بود که آلمان مدت‌ها بود در انزوای سیاسی به سر می‌برد و توانایی یک دانشمند عالی رتبه آلمانی می‌توانست تا حدی موجب تغییر این موقعیت شود.»

آلبرت اینشتین به مثابه یک صلح‌دوست سرسخت رشد ایده‌های نازیسم در آلمان را محکوم کرد و به عنوان یک تبعیدی یهودی در آمریکا برای دفاع از حقوق سیاهپستان تلاش نمود

بنابراین در سال ۱۹۱۹ اینشتین با امید رسیدن به تفاهم میان ملت‌ها، یک شبه مشهور شد. از او نقل می‌شود: «در حال حاضر هر درشکه‌چی و هر گارسی در این باره بحث می‌کند که آیا فرضیه نسبیت صحیح است یا نه. این برای من مسخره به نظر می‌رسد که همه جا مردم هیجان‌زده درباره تئوری من بحث می‌کنند، یعنی موضوعی که این مردم یک کلمه آن را هم درک نمی‌کنند؟ من مطمئنم این، پدیده راز نفهمیدن است که آنها را جلب می‌کند.»

اگر چه آلبرت اینشتین این جنجال و هیاهوی دور و بر خود را پیش از اندازه می‌دید ولی اغلب از آن بهره می‌برد تا عموم مردم را برای آرمان‌های خود، تحت تأثیر قرار دهد، یعنی آرمان‌هایی همچون

سال ۲۰۰۵ میلادی در سراسر جهان از جمله در آلمان یاد آلبرت اینشتین را بسیار گرامی می‌دارند. زیرا امسال دو سالروز را باید جشن گرفت. در ۱۸ آوریل، پنجاه‌مین سالروز فوت این فیزیک‌دان نابغه و سی ام ژوئیه یکصدمین سالگرد ارائه نظریه نسبیت اینشتین می‌باشد. به همین مناسبت دانشمندان و سیاستمداران مسئول سال ۲۰۰۵ میلادی را رسماً سال اینشتین نامیدند.

آلبرت اینشتین یکی از مشهورترین پژوهشگران تاریخ است. او در سال ۱۹۰۵ یک ریشه از کارهای تحقیقی خود را ارائه کرد که پایه‌های دانش آن زمان را به شدت به لرزه درآوردند. نظریه‌های انقلابی او درباره فضا و زمان، ارکان اساسی علم فیزیک شدند و زمینه علوم طبیعی جدید را فراهم کردند. اما محققان نابغه در قرن بیست کم نبودند، با این وجود تصاویر کمتر کسی به کثرت این پروفسور ژولیده مو که از سر شوخی، زبان دراز کرده خود را به نمایش می‌گذارد در گوش و کنار جهان به چشم می‌خورند. اینشتین نخستین ستاره در زمینه علم بود که عموم مردم وی را می‌شناسند.

دیگر هومند یکی از کارکنان انتیتوی ماکس پلانک برای تاریخ علوم در برلین، در پی پاسخی برای این پرسش است که، اصولاً چطور شد اینشتین از این شهرت جهانی برخوردار گردید. او می‌گوید در خشش اینشتین، احتمالاً از ماه نوامبر سال ۱۹۱۹ آغاز شد. یعنی زمانی که تصاویر تهیه شده در یک سفر علمی، برای نظاره یک خورشیدگرفتگی در نزدیکی خط استوا نشان دادند که اجرام

مطلوب نخواهد بود که این غریزه را به کل ریشه‌کن کرد. انسان‌ها باید همواره مبارزه کنند، اما مبارزه در راهی ارزشمند و نه در محدوده‌های موهوم و با تعصبات نزدی و با انگیزه زیادخواهی که بیشتر تحت لوای میهن دوستی صورت می‌گیرد. سلاح ما خرد ماست، نه توب و تانک.

چه جهان زیبایی می‌توانستیم بازیم، اگر تمام نیرویی که در یک جنگ به هدر می‌رود در خدمت سازندگی به کار می‌گرفتیم. یک دهم از نیروی تلف شده در جنگ جهانی اول و بخش کوچکی از ثروتی که برای تولید تسليحات و گازهای سمی از میان رفت، کافی بود تا زندگی بایسته‌ای برای انسان‌های کشورهای درگیر جنگ فراهم آورد و از فاجعه گرسنگی و بیکاری جلوگیری کرد.

ما امروز به همان اندازه که برای جنگ ایثار و از خود گذشتگی نشان دادیم، باید در راه صلح نیز آماده قدرگاری باشیم. هیچ چیز برای من مهم‌تر از مستله صلح نیست. جز این، هر آن چه می‌گوییم و هر آن چه انجام می‌دهم، قادر به تغییر ساخت جهان نیست. اما شاید ندای من بتواند در خدمت امری بزرگ قرار گیرد، ندایی که اتحاد انسان‌ها و صلح در جهان را فریاد می‌زند. ■

است که به زنجیر بدختی بشر افزوده می‌شود و مانع رشد انسان می‌گردد. از این رو سریچی عده‌ای هر چند کم از شرکت در جنگ، می‌تواند نمایش گر اعتراض عمومی علیه آن باشد. توده‌های مردم، اگر در معرض تبلیغات مسموم قرار نگیرند، هرگز هوای جنگ در سر ندارند و باید به آنها در مقابل این تبلیغات مصونیت داد. باید فرزندان خود را در مقابل نظامی گری «واکسینه» کنیم، و این کار زمانی ممکن می‌گردد که آنان را با روح صلح طلبی تربیت کنیم. بدختانه ملت‌ها با هدف‌های نادرست تربیت شده‌اند. در کتاب‌های درسی به جنگ ارج می‌نهند و وحشت و خرابی‌های آن را نادیده می‌گیرند و از این طریق کینه‌توزی را به کودکان تلقین می‌کنند. من اما می‌خواهم آشنا بیاموزم نه نفرت، عشق بیاموزم نه جنگ.

کتاب‌های درسی از نو باید توشه شوند تا بتوانند به جای دامن زدن به اختلافات قدیمی و ابدی ساختن پیشداوری‌های بی‌موردن، روح تازه‌ای در نظام آموزشی ما بدمند. تربیت از گهواره آغاز می‌شود و بر عهده مادران جهان است که کودکان خود را صلح‌خواه و صلح‌دوست تربیت کنند. البته ممکن نخواهد بود که غایب جنگ‌طلبی را در محدوده یک نسل از میان برداشت، حتی

هر کسی باید از افقی گسترده برخوردار باشد. در مورد اینشتین این افق گسترده باعث شد که در تلاش‌های اجتماعی خود فعال باشد. این واقعیت را می‌توان به ویژه در دوره جنگ جهانی اول به خوبی مشاهده کرد. در آن زمان تقریباً تمامی همکاران او با شیفتگی در جنگ شرکت جستند اما او نه، و من معتقدم این هم نمونه‌ای است از این که هر فردی به سادگی می‌تواند همراه جریان اکثریت نشود بلکه همیشه و مکرراً در جست و جوی ابعاد آزادی‌های رفتار و رویه شخصی خود باشد.»

متن زیر بیانیه‌ای است که آبرت اینشتین در باب جنگ نوشته است و سیمای انسانی خود را در این نوشته کوتاه نشان داده است:

گفتاری از آبرت اینشتین:

بی‌گمان اگر منابع و ذخایر جهان به درستی تقسیم می‌شد و ما نیز چون برده‌گان، اسیر دست نظریه‌ها و سنت‌های سرسخت اقتصادی نمی‌بودیم، هم پول و کار و هم مواد غذایی به اندازه کافی برای همه وجود می‌داشت. پیش از هر چیز اما، نباید اجازه دهیم که از اندیشه‌ها و تلاش‌های سازنده ما جلوگیری شود و از فعالیت‌هاییمان در جهت تدارک جنگی جدید سوءاستفاده شود. من نیز همانند متفکر بزرگ آمریکایی، بنجامین فرانکلین بر این باورم که «هرگز جنگی خوب و صلحی بد وجود نداشته است». من نه تنها صلح طلبم، بلکه صلح طلبی مبارزه جویم که برای برقراری صلح باتمام وجود می‌جنگ. هیچ چیز قادر به از میان برداشتن جنگ نیست، مگر آن که انسان‌ها خود از رفتن به جبهه سر باز نزنند. برای تحقق آرمان‌های بزرگ، نخست اقلیتی مبارز، تلاش و کوشش می‌کند. آیا بهتر نیست در راه صلح که به آن ایمان داریم رنج کشید تا در جنگ که به آن باوری نیست، نابود شد؟ هر جنگ حلقه‌ای

یهودیان لهستان

سیما مقتدر

نگاهی اجمالی به وضعیت یهودیان اروپای شرقی و لهستان

اولین مهاجرت یهودیان به لهستان

مستقیم فرماندار بودند، در مراجع حقوقی شهرها با آنها برخورد نامناسب نمی‌شد، هرگونه آسیب رساندن به آنها شامل پرداخت جریمه می‌شد، متعلقات یهودیان از جمله عبادتگاه‌های آنها (کیساها)، قبور و محل سکونت آنها مورد حفاظت قرار می‌گرفت، متهنم نمودن آنها در به صلیب کشیدن حضرت مسیح منع شد و آنها از هر جهت از آزادی کامل برخوردار شدند.

بدین ترتیب یهودیان به

هم‌زمان با شروع اولین جنگ صلیبی در سال ۱۰۹۶ میلادی برای اولین بار مهاجرت یهودیان به سمت اروپای شرقی آغاز شد. اولین مهاجرین از بوهم، آلمان و کشورهای جنوبی بودند. آنها در امتداد حوالی کراکاو به نام واشسل و نیز قسم شلویگ استقرار یافته و بدون هرگونه محدودیتی مشغول به کشاورزی یا دیگر مشاغل شدند. گسترش یهودیت در این مناطق به حدی پیشرفت نمود که در منابع تاریخی نیز به آن اشاره شده است. به طور مثال می‌توان به وجود یک منطقه کاملاً یهودی نشین در پولنیسک (۱۲۳۷ م.)، فعالیت یک انجمن در کالیز (۱۲۸۷ م.) و نام گذاری خیابانی به نام یهودیان در کراکاو (۱۳۳۰ م.) اشاره نمود.

وضعیت حقوقی یهودیان زیر نظر مستقیم و مساعد پادشاه مشخص می‌شد. یهودیان طی سال‌های ۱۱۳۸ تا ۱۲۰۲ میلادی تحت حکومت میسکو سوم، فرماندار لهستان بزرگ که بعدها به عنوان حاکم کل لهستان منصوب شد، از هر نظر پیشرفت نمودند. در سال ۱۲۶۴ فرماندار وقت با تصویب حق ویژه‌ای برای یهودیان، تجارت آزاد را برای آنها مجاز و آنها را به کشور خود دعوت نمود. لحاظ نمودن حق ویژه در سال ۱۳۳۴ میلادی در کل لهستان اجباری شد. پس از آن یهودیان از امتیازات ویژه‌ای برخوردار شدند و از نظر حقوقی تحت نظارت

مکالمه هایی در
جهان یهودی

راهین و سخنانی ضد یهودی او در تعدادی از شهرهای لهستان تظاهرات برگزار شد. این ناآرامی‌ها که در ابتدا جنبه اقتصادی داشت کم کم مبدل به مبارزه‌ای مذهبی و ضدیهودی شد، اما وضعیت حقوقی یهودیان به علت وضع قوانین ویژه‌ای که توسط حکام وضع شده بود از اهمیت خاصی برخوردار بود. اعطاء اختیار کامل به یهودیان در امور مربوط به خود، آنها را موظف به مدیریت کامل بر امور فرهنگی، آموزشی و حقوقی نمود.

قدیمی‌ترین نوع مدیریت کاملاً یهودی مربوط به سال ۱۵۱۵ میلادی در کراکاو می‌شود که از نظر ساختار شباهت بسیاری به نوع مشابه خود در شهرهای آلمان داشت. مدیریت امور به کارمندان افتخاری این ناآرامی‌ها بعضی حکام بودند. در سال ۱۴۵۴ به دنبال حمایت یکی از

عنوان گروهی کاملاً مستقل و جدا از تقسیمات عمومی کشوری محسوب شدند. البته منشا اعطای حقوق ویژه مذکور تنها کشور لهستان نبود. بلکه تصمیم انسان دولستانه‌ای بود که در گذشته توسط پادشاه اتریش صورت گرفت و براساس آن اتهام، به صلیب کشیدن حضرت مسیح توسط یهودیان رد شد.

مشکلات اولیه

پیشرفت سریع یهودیان در حرفه‌های مختلف باعث ایجاد رقابت اقتصادی و اجتماعی بین آنها با جامعه اکثریت شد. این امر باعث بروز برخوردهای قدیمی و اتهامات متداول گذشته شد که گاه جریمه‌های سنگینی نیز به دنبال داشت. آغازگر این ناآرامی‌ها بعضی حکام بودند. در سال ۱۴۵۴ به دنبال حمایت یکی از

پودولین سکنی گزیدند که البته ورود آنها به مرکز روسیه در آن زمان مجاز نبود. در این هنگام قانون اساسی روسیه که هیچ گاه دید مشتبی نسبت به یهودیان نداشت در حالی که آزادی فرهنگی را از آنها سلب نموده بود سعی در جذب یهودیان داشت.

تساوی حقوق

تغیرات اساسی و مفیدی طی سال‌های ۱۸۴۸ تا ۱۸۵۹ میلادی در مناطقی که توسط اتریش اشغال شده بود صورت گرفت. این تغیرات به مرور زمان به صورت قانونی درآمد. در نهایت در سال ۱۸۶۷-۶۸ میلادی برابری حقوق یهودیان اعلام شد. اما در ورثو تساوی حقوق وجود نداشت زیرا در قانون اساسی تنها این حقوق برای مسیحیان تعریف شده بود. در سال ۱۸۲۱ میلادی قوانین جدیدی وضع شد و حتی «قبایم نوامبر» در سال ۱۸۳۰-۳۱ نیز تغییری در وضعیت حقوقی یهودیان ایجاد نکرد. مقامات دولتی از اجرای حقوق برابر برای یهودیان امتناع می‌ورزیدند و از اجرای آن نگران بودند. اما آنها از ۵ زوئن ۱۸۶۲ به بعد به دنبال ارسال ابلاغی مجبور به اجرا رعایت حقوق یکسان شدند. این امر پیشرفت فرهنگی و سیاسی، تغییر در ساختار و اعتماد به نفس را برای یهودیان به همراه داشت.

دولت مدرن لهستان

دولت مدرن لهستان سال‌ها قبل از شروع فاجعه جنگ جهانی دوم دارای سه گروه اصلی از یهودیان بود:

۱- متعصیانی که در تلاش ایجاد یک فرهنگ واحد بودند.

۲- گروه‌های صهیونیستی با دیدگاه‌های مختلف مذهبی.

۳- گروه متمایل به چیزی که با دو گروه دیگر در مبارزه بودند.

بدین ترتیب رقابت میان طرفداران سه گروه وجود داشت و هر یک خواهان

شهرها، سکنه آنها در وحشت و نگرانی زندگی می‌کردند.

در سال ۱۶۴۸ میلادی مبارزه‌ای از اوکراین علیه حکومت لهستان آغاز شد. اما این مبارزه باعث ایجاد یک مقطع زمانی تلح و فراموش نشدنی چه در تاریخ یهودیان لهستان و چه برای کشور لهستان شد. جنگ علیه اوکراین، روسیه، سوئد، ترکیه و دیگر مناطق طی سال‌های ۱۶۴۸ تا ۱۷۱۷ باعث از بین رفتن بسیاری از شهرها به ویژه مناطق زراعی شد. تعداد کشته‌شدگان طی این سال‌ها بالغ بر هفت‌صدهزار نفر تخمین زده شد که در این بین ۱۲۵۰۰۰ نفر یهودی بودند.

بدین ترتیب یهودیت در لهستان نه تنها از نظر اقتصادی پیشرفت ننمود بلکه از نظر اجتماعی نیز متوقف شد. اما پس از سال ۱۷۱۷ میلادی مجدها جامعه یهودی لهستان رشد خود را آغاز نمود و گروه حصیدیم (بنیادگرایان یهودی) بنیان نهاده شد.

نقیم لهستان

نقیم لهستان از نظر سیاسی از قرن هجدهم میلادی آغاز شد و این امر باعث تقیم یهودیت به سه قسم مختلف شد. یهودیان ساکن پروس با جامعه اکثریت همگون شدند. اما یهودیانی که در بوکوایا ساکن بودند مورد تحفیر قرار می‌گرفتند گرچه یهودیان هنوز مدیریت خود را داشتند اما با آنها مثل برده‌ها برخورد می‌شد. پادشاه وقت دستوری صادر نمود که براساس آن یهودیان در نامگذاری فرزندان خود اختیاری نداشته و به اجبار نامگذاری می‌شدند و اکثرا هم برای آنها نام‌های ناشایست و سبک برگزیده می‌شد. بدین ترتیب یهودیان این منطقه تازه پس از آغاز جنگ جهانی اول پای در مسیر آزادی نهادند.

بخش اصلی یهودیان لهستان در قسمت غربی روسیه، لیتوانی، اوکراین و

و منصب قضایی نیز بودند تشکیل می‌گردید. در صورت بروز اختلاف میان یهودیان و مسیحیان یک قاضی یهودی لهستانی موضوع را قضایت می‌نمود. یهودیان نیز با توجه به محدودیت‌های موجود سعی در ایجاد منطقه‌ای کاملاً مخصوص به خود داشتند که در آن مسیحیان اجازه سکونت نداشته باشند. آنها در سال‌های ۱۶۶۸ و ۱۶۳۳ و ۱۶۴۵ میلادی موفق به ایجاد چنین مناطقی در لهستان شدند.

از سال ۱۵۳۰ میلادی مرجع داوری در لوبلین تشکیل یافت که به دعاوی میان یهودیان رسیدگی می‌نمود. پس از آن از سال ۱۵۴۴ آنها موظف به انجام خدمت وظیفه سربازی و از سال ۱۵۴۹ موظف به پرداخت مالیات شدند.

حدود سال ۱۵۷۸-۷۹ میلادی مدیریتی یهودی توسط پادشاه لهستان تشکیل شد. در راس این مجمع یک رئیس قرار داشت و علاوه بر آن یک عضو به نمایندگی رهبر کل مذهبی وقت، مسئول انتشارات دینی و یک مقام مسئول هجدهم میلادی آغاز شد و این امر باعث تقیم یهودیت به سه قسم مختلف شد. یهودیان ساکن پروس با جامعه اکثریت همگون شدند. اما یهودیانی که در بوکوایا ساکن بودند مورد تحفیر قرار می‌گرفتند گرچه یهودیان هنوز مدیریت خود را داشتند اما با آنها مثل برده‌ها برخورد می‌شد. پادشاه وقت دستوری صادر نمود که براساس آن یهودیان در نامگذاری فرزندان خود اختیاری نداشته و به اجبار نامگذاری می‌شدند و اکثرا هم برای آنها نام‌های ناشایست و سبک برگزیده می‌شد. بدین ترتیب یهودیان چون لوبلین باعث بروز حوادث خونباری برای انتقام خون حضرت مسیح شدند. علاوه بر آن به علت درگیری‌های شدید در اکثر

بدین ترتیب قرن شانزدهم حاکی از استواری انجمن‌های یهودیان، توان اقتصادی رو به افزایش یهودیان و توسعه مناسب استقلال به نحو مثبت بود.

قرن هفدهم

در این دوره گروهی از افرادیون مسیحی به نام «یزوویتن» برعلیه یهودیان فعالیت می‌کردند و در شهرهایی چون لوبلین باعث بروز حوادث خونباری برای انتقام خون حضرت مسیح شدند. علاوه بر آن به علت درگیری‌های شدید در اکثر

«شلمتو» بنا شد. یهودیان به دستور حکومت آلمان از کل اروپا به بازداشتگاهها منتقل و گروه زیادی از آنها به قتل رسیدند.

این نابودی تنها به یهودیت محدود نمی‌شد بلکه کولی‌ها، اسلام‌ها با هزار بهانه دیگر انسان‌ها را به نابودی می‌کشاندند نابودی دنیای حصبیدم و زندگی سنتی یهودیان را نیز به دنبال داشت که طی قرن‌ها در شهرهای مختلف شکل گرفته بود. در این شرایط هیچگونه تحلیل و یا تفکر و منطقی پاسخگو نبود. وجود قتل‌گاه‌هایی چون آشویتس، مایدانک، ترزین اشتاد، داخاو و اماکن مشابه قابل درک نبود، بشریت ناظر ظهور غول فاشیزم بود.

آیا تنها دلیل برای وجود چنین قتل‌گاه‌هایی و کشتن انسان‌ها در یهودی بودن یا کولی بودن آنها خلاصه می‌شد؟ به این سؤال پاسخی به جز جنون قدرت شیطانی و نزادربرستی نمی‌توان داد.

وضعیت فعلی

پس از هولوکاست، یافتن کوچکترین اثری از یهودیت برای بازسازی مجدد آن در لهستان ناممکن بود. تعداد قلیلی از یهودیان لهستانی به جای مانده از جنگ بین سال‌های ۱۹۴۶ تا ۱۹۵۷ به اسرائیل مهاجرت کردند. وجود حکومت کمونیستی، کلیسا کاتولیک و جامعه لهستان دلالتی بودند که یهودیان را به مهاجرت تشویق نمودند.

در حال حاضر لهستان حدود ده هزار یهودی با جمعیت رو به افزایش دارد که اکثر آنها در ورشو و کاراکاو ساکن هستند. علاوه بر آن هفته نامه‌ای به زبان ییدیش - لهستانی و فصلنامه‌ای به زبان ییدیش و خبرنامه‌ای مربوط به موسسه تاریخ یهودیت در ورشو منتشر می‌شود. ■

کمک‌های انسان‌دوستانه سازمان‌های خیریه امریکایی - یهودی بودند.

آنها به تدریج متوجه افزایش فشار محیط شدند. موج کشتار یهودیان و حمله به آنها توسط مسیحیان آنها را وادار به ترک موطن نمود. تعداد کثیری از آنها به سوی اروپای غربی، امریکای شمالی و یا جنوبی و البته فلسطین مهاجرت نمودند.

وضعیت اقتصادی، بیکاری و جو ضدیهودی میان سال‌های ۱۹۲۱ تا ۱۹۳۷ باعث مهاجرت بیش از ۴۰۰۰۰ یهودی به سوی اروپای مرکزی، و فلسطین شد. سرشماری سال ۱۹۳۱ در لهستان خبر از جمعیت ۳۲ میلیونی می‌داد که ده درصد آنها یهودی بودند. ۴۲ درصد از این

جمعیت کوچک از طریق کار در

کارخانجات، معادن، ۳۶ درصد از راه تجارت و ۲۰ درصد از طریق شغل‌های سطح بالایی چون طباعت، وکالت و یا آموزش امرار معاش می‌نمودند. البته در این مقطع زمانی آمار بیکاری بسیار بالا بود، اما با آغاز جنگ جهانی دوم و تسلط آرام حکومت هیتلر بر سرنوشت ملت لهستان مهر سکوت بر لبان یهودیان زده شد.

نابودی

در سال ۱۹۳۱ حدود ۷۶/۵ درصد یهودیان لهستانی در شهرها، ۴۰/۱ درصد این عده در کارخانجات و ۲۸/۲ درصد در معاملات و امور بیمه اشتغال داشتند و بیش از یک سوم یهودیان اروپا در سال ۱۹۳۷ در لهستان سکونت داشتند.

با حمله سربازهای نازی در سال ۱۹۳۹ به لهستان تلاشی یهودیت در اروپای شرقی آغاز شد. حدود بیست هزار یهودی در «قیام پهنتامیر» کشته شدند. یهودیان از سال ۱۹۴۰ در گتو محبوس شدند و از سال ۱۹۴۱ به فرمان رایش از گتو به بازداشتگاه‌های مرگ منتقل شدند. در سال ۱۹۴۱ اولین بازداشتگاه مرگ در

مدیریت مستقل و در عین حال ییدیش (فرهنگ و زبان یهودیان اروپای شرقی) بودند.

در اکثر خانواده‌های یهودی گراش سیاسی دیده می‌شد اگر چه آنها همیشه به علت سرگرم بودن با مشکلات مربوط به حفظ حیات خود از سیاست دوری می‌گرفتند. در سال ۱۹۱۲ در کاتوویز یک ارگان جهانی از سوی یهودیان معتقد و پای‌بند به کتاب مقدس به جهت اجرا و توضیح علاقه مذهبی شکل گرفت. این ارگان در سال ۱۹۲۱ علاوه بر ایجاد امکان تحصیل کتاب مقدس، اعانت نیز برای مصارف مذهبی جمع‌آوری می‌کرد. به نظر می‌آمد همه چیز در لهستان در راستای حقوق یهودیان پیش می‌رود. تعداد بی‌شماری مراکز فرهنگی و انتشاراتی مختلف در شهرهای بزرگ تأسیس شد. علاوه بر آن یهودیان لهستانی در کنار رقبای روسی خود جزء موسیقی‌دانان مشهور به شمار می‌رفتند. از همه مهم‌تر، زبان ملی آنها یا همان ییدیش در روزنامه‌ها، کتب، تئاتر و حتی در فیلم‌ها جای ثابتی پیدا نمود.

در پی انقلاب اروپا طی سال‌های ۱۹۱۷-۱۹۱۹ که شامل اروپای مرکزی و شرقی می‌شد و یهودیان زیادی نیز در آن مشارکت داشتند، جمهوری مردمی لهستان پا گرفت که البته قادر به حل مشکلات اجتماعی و اقتصادی نبود. اما با توجه به قانون اساسی کلیه سکنه‌اش فارغ از ملیت و مذهب خود از حقوق یکسانی برخوردار بودند. حکومت جوان لهستان و البته یهودیان ساکن در آن در فاصله زمانی دو جنگ جهانی در موقعیت سختی قرار داشتند. به ویژه در جنگ جهانی اول و جنگ‌های پس از آن یهودیان زیادی در لهستان، لیتوانی، پودولین و اوکراین دچار فقر مالی شدند. به حدی که در زیر نقطه فقر زندگی می‌کردند و تنها وابسته به

اسناد گنیزا

مرواری بر اسناد جوامع یهودی مدیترانه و پژوهش‌های مبنی بر آن

افسانه متفرد

یک نمونه از اسناد گنیزا

شد اما به اتاق زیرشیروانی آن که همان محل گنیزا بود، دست نزدند. این اتاق در انتهای تالار زنان و بدون پنجره بود و تنها راه ورود به آن از طریق نردبانی بود که به سوراخی در کف اتاق متنه می‌شد. در این اتاق صدها هزار برگه سند در طول قرن‌ها گردآمده بود که برخلاف روش معمول برای دفن به گورستان برده نشده بود.

سبب این سرنوشت استثنایی را باید در موقعیت تاریخی ویژه یهودیان مصر در نیمه اول قرن پنجم هجری / ابتدای سده یازدهم میلادی جست‌وجو کرد. این روزگار شاهد تعقیب و سخت‌گیری حاکم با مرالله، خلیفه فاطمی (۴۱۱-۳۸۶ ق / ۹۹۶-۱۰۲۰ م) نسبت به یهودیان بود.

در این ایام چندین بار مراسم تشییع جنازه اهل ذمہ برهم زده شد. از جمله در ۴۹۵ ق / ۱۱۰۱ م و گرچه بعدها خلفای

واژه گنج فارسی از یک ریشه است. در عبری توراتی جدید به صورت گنز به معنای گنج (ج: گنازیم ، چتزيه) آمده است، اسم فعل گنیزا به معنی انبار کردن چیزی که دیگر از آن استفاده نمی‌شود و با کلمه بیت و به معنی انباری خانه به کار می‌رفت. در متون تلمودی نیز گنیزا به محلی گفته شده که تمام انواع نوشته‌های مقدس که دیگر مورد استفاده نبود، در آن نگاهداری می‌شد.

مسلمانان، مسیحیان و یهودیان معتقد بوده‌اند که نوشته‌های دربردارنده نام خداوند نباید از بین برود و یا پراکنده شود، اما به نظر می‌رسد تنها یهودیت این بینش زهدآمیز را به نهادی رسمی تبدیل کرد. کتاب‌های مقدس و دعا و نیز تمام نوشته‌های به الفبای عبری که دیگر مورد استفاده نبود، در اتاق‌هایی به نام گنیزا در کنیساها نگاهداری می‌شد. هنگامی که مقدار این متون بسیار می‌شد، می‌بایست آن را به گورستان ببرند و در یک مراسم رسمی مانند جنازه انسان دفن کنند.

معروف‌ترین گنیزا که به سبب اهمیت و شهرتش این واژه به آن اطلاق شد، گنیزا قاهره یا دقیق‌تر گنیزا کنیسه عزرا در گنیزای کنیسای عزرا فسطاط قاهره است. کنیسه عزرا حدود سال ۲۶۹ ق / ۸۸۲ م. بر ویرانه‌های کلیسا‌یی که به یکی از دو گروه بزرگ یهودی فسطاط، یعنی یهودیان حاخامی فلسطینی فروخته شده بود، بنا گردید و تا سال ۱۹۷۰ م. پابرجا بود. این کنیسه برای آخرین بار در ۱۸۹۰ م. مرمت

اسناد گنیزا مدارکی است اصیل و دربردارنده اطلاعات دست اول و بدون جهت‌گیری خاصی که پژوهش‌گر به هنگام تألیف اثر خود بدان تحمل کرده باشد. مجموعه اسناد غالباً در برخورد با امور روزمره زندگی به صورت نامه‌های اداری و حقوقی و مکاتبات خصوصی پدید می‌آید و به نحوی بی‌واسطه آینه تحولات اجتماعی زمان خود است. تاریخ‌نگاری عمده‌تاً و به طور سنتی در تألیف وقایع‌نگاری‌ها، شرح مفصل احوال سلطانی، امیران و دیگر دولتمردان رخ خداوند نباید از بین برود و یا پراکنده نموده است و کمتر مورخی به طور خاص به نگارش آن چه امروز تاریخ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی نامیده می‌شود، به ویژه برپایه استناد، دست یا زیده است. شاید یکی از علل این نقیصه باقی نماند آرشیوهای غنی مدارک به ویژه از سده‌های نخستین دوران اسلامی باشد. یکی از محدود مواردی که مجموعه‌ای دست نخورده و سرشار از اطلاعات سودمند برگامانده و به دست پژوهشگران معاصر در تاریخ جوامع خاورمیانه و مسلمان در قرون اولیه و میانه رسیده است. اسناد گنیزای مصر است. این نوشته‌های کوشید ضمن معرفی و بیان مختصری از تاریخچه این مجموعه نفیس، برخی آثار منتشر شده براساس این سندها را به پژوهشگران تاریخ جوامع اسلامی معرفی کند.

گنیزا در لغت عبری به معنای مخفی و انبار کردن و نگاهداری است. این واژه با

آوردنند و نظر سالومون شجتر محقق یهودی را به آنها جلب کردند.
شجتر در همان سال به قاهره سفر کرد و به زحمت موفق شد صدهزار صفحه از استاد را از قاهره به کمپریج بیاورد که به مجموعه تیلور - شجتر معروف شد.
جز این، صد هزار برگ نیز به طور پراکنده به کتابخانه‌های دیگر جهان در پاریس، بوداپست و فرانکفورت رسید.
(د. اسلام، ج ۲، ص ۹۸۷).

از اوائل سده بیستم کارهای پژوهشی درباره این استاد به شکل کتاب و مقاله پدیدار گشت. از جمله (گنیزا شجتر) در سه جلد (۱۹۲۸)، (گنیزا قاهره) در دو جلد از کاله. در ۱۹۶۴ نیز پژوهش گر نامی دیگر شانول شاکد کتابشناسی آزمایشی استاد گنیزا را در پاریس منتشر ساخت که همراه با ترجمه انگلیسی و فرانسوی برخی از استاد گنیزا بود.
در دهه هفتاد میلادی کار بر روی استاد و انتشار آثاری درباره آن به صورت چندی تر ادامه یافت.

گویتین در ۱۳۵۲ ش / ۱۹۷۳ م. در اثری با عنوان (نامه‌هایی از تجار یهودی در قرون وسطی) استاد دیگری از گنیزا را مطالعه و بررسی کرد.

سه سال بعد در ۱۹۷۶ م. موشه گیل استاد نهادهای وققی یهودیان از گنیزا قاهره را در لیدن منتشر کرد. همین پژوهش گر در ۱۹۸۱ م. اثری به نام شوشتري‌ها: خانواده و فرقه در تل آوبور منتشر کرد که از حیث مطالعات ایرانشناسی نیز حائز اهمیت است زیرا به مطالعه خانواده‌هایی می‌پردازد که ایرانی‌الاصل - اهوازی و شوشتری بوده‌اند و از حدود قرن پنجم ق / یازدهم م. به بعد به مصر مهاجرت کردند و به یکی از خاندانهای بزرگ بازرگانان در قرون وسطی در دریای مدیترانه تبدیل شدند.

بنده‌گان و بخشی از قراردادهای ازدواج یا برخی از نامه‌های شخصی یهودیان، برای مثال هنگامی که پدری برای جویا شدن از وضع تحصیلی پرسش به استاد او نامه می‌نویسد و نمی‌خواهد فرزندش دریابد که او چه نوشه است افزون بر این، چون انتقال اموال غیرمنقول یهودیان، به ویژه هنگام پایان ازدواج در بی مرج همسر یا طلاق، باید در برابر دادگاه یهودیان صورت می‌گرفت و سپس این نوع معاملات را محضداری مسلمان حاصل شود که می‌گذشت تا اطمینان حاصل شود که مالیات‌ها به تمامی پرداخت شده است.

استاد بسیاری نیز درباره ملک و مسکن باقی مانده است، حتی درباره انتقال ملک از مسلمانی به مسلمان دیگر در مواردی که این ملک بعدها به فردی یهودی فروخته می‌شد.

اطلاعات درباره گنیزا قاهره به آهستگی به غرب رسید. اولین مسافر و دیدارکننده آن در دوره جدید سیمون وان گلدرن، عمومی هاینریش هانیه، در ۱۱۶۶ ق / ۱۷۵۲ م. بود که هنگام سفر به مصر از آن دیدن کرد. تقریباً سده بعد آبراهام فرکوچیج دلالی که استاد بسیاری از یهودیان شرق را به کتابخانه سلطنتی روسیه فروخته، احتمالاً از آن دیدار کرده بود، زیرا در میان استادی که به کتابخانه سلطنتی فروخته بود، مکتویاتی از گنیزا نیز دیده می‌شد. در ۱۸۶۴ م. جهانگردی موسوم به «یعقوب سفر» کوشید به گنیزا راه یابد. اما توانست استاد مهمنی به دست آورد. از اواخر سده نوزدهم افراد محلی فروش استاد گنیزا را آغاز کردند. در ۱۳۰۹ ق / ۱۸۹۱ م. سایروس آدلر بخش کوچکی از این استاد را خرید و به آمریکا برداشت. مقارن این سال‌ها چستر وسایس نزدیک به ۲۶۰۰ قطعه از استاد گنیزا را به کتابخانه بودلیان در آکسفورد بردند. در ۱۳۱۴ ق / ۱۸۹۶ م. لوییس و گیسون تعدادی از استاد گنیزا را به کمپریج

یک کتاب یافته شده در استاد گنیزا

فاطمی آزادی بیشتر و اجزاء تأسیس کتبه‌های تازه‌ای دادند، اما بزرگان یهود که از تکرار حوادث گذشته بیم داشتند، تصمیم گرفتند حمل استاد برای دفن را متوقف کنند. بدین ترتیب مجموعه استاد گنیزا فساطط باقی ماند. بیشتر این استاد به سده‌های ششم و هفتم هجری / دوازدهم و سیزدهم میلادی مربوط است اما استاد اندکی نیز از سده‌های پیشتر در میان آنها یافت می‌شود.

از نظر فیزیکی، نوشه‌ها بر روی پایرس، پوت گواله، کاغذ و نوعی کاغذ خاص موسوم به رق است. کاغذ استاد قدیمی‌تر سنگین و قهوه‌ای و کاغذهای دوران متأخرتر نازک‌تر و روشن‌تر است.

این استاد درباره کسب و کار، اوضاع اجتماعی، فرهنگی، دینی و سیاسی یهودیان در مصر و سرزمین‌های دیگری چون اسپانیا، مغرب، هندوستان، لبنان و سوریه است.

بخش بزرگی از استاد به زبان عربی و به خط عربی است از جمله نامه‌های تجاری و خانوادگی، وقف‌نامه‌ها، استاد مربوط به منازعات ملکی و دیگر استاد حقوقی. با این همه استادی به زبان و خط عربی نیز در این مجموعه بسیار است. برای نمونه استاد مربوط به آزاد کردن

جمع‌آوری و تحقیک استاد گنیزا

دستنوشته‌های پزشکی

ایرانیان را بین مصر و آسیای صغیر مطرح می‌کند. این نامه در مطالعات شرقی به یادبود د. ه. بنت (اورشلیم ۱۹۷۹) به از مرگ تأثیف اثری درباره استاد مربوط به کشاورزی و علوم اسلامی در گنیزا را به انجام رساند (ساکد، ص ۶۱۵).

در همین سال پیر شافر و شانول شاکد متون جادوگری مجموعه گنیزا را تحت عنوان متون جادوگری گنیزا قاهره در توبینگن به آلمانی منتشر کردند دستنوشته‌های عبری در کتابخانه دانشگاه کمبریج اثر استفن ریف در ۱۹۹۷ در کمبریج به چاپ رسید که در آن به هزاران عنوان از استاد گنیزا نیز اشاره شده است.

استاد گنیزا در پژوهش‌های مربوط به تاریخ هنر و صنعت نیز موجد آثار تحقیقاتی بوده است، همچون مقاله گویین با عنوان «صناعات اصلی حوزه مدیرانه آن چنان که در گزارش‌های گنیزا قاهره منعکس است» در مجله تاریخ اقتصادی و اجتماعی شرق و سفالگری در منابع نوشتاری دوره ایوبیان و ممالیک نوشته مارکوس میلرایت که در ۱۹۹۹ در لندن منتشر شد. ■

برخی جنبه‌های تجارت

ایرانیان را بین مصر و آسیای صغیر مطرح می‌کند. این نامه در مطالعات شرقی به یادبود د. ه. بنت (اورشلیم ۱۹۷۹) به چاپ رسیده است. مجموعه مقالات این کتاب به دیوید بنت اهدا شده که خود از پژوهشگران در زبان و ویژگی‌های نحوی عربی یهودیان براساس استاد گنیزا بود.

دهه نود میلادی نیز شاهد آثار پژوهشی دیگری براساس استاد گنیزا بوده است در ۱۹۹۳ م. اثری با عنوان استاد حقوقی و اداری عربی در مجموعه گنیزا کمبریج به کوشش جفری کاہن منتشر شد.

این کتاب ۱۵۹ متن از استاد گنیزا، ۶۹ سند قانونی و ۹۰ سند دیوانی، را دربرمی‌گرفت. هنگام ایساکس ترجمه انگلیسی استاد و فهرست‌های مفصلی بدان افزود. این استاد نفوذ شخصیت‌های حقوقدان مصری در دوره فاطمیان از جمله طحاوی، صاحب کتاب الشروط الكبير، را بر نحوه تدوین سندها نشان می‌دهد.

فهرستی از متون پزشکی گنیزا به کوشش هنگام ایساکس با عنوان

اثر ارزشمند دیگری با عنوان ازدواج یهودیان در فلسطین مطالعه‌ای در استاد گنیزا قاهره به کوشش مرد خای فریدمن در ۱۹۸۱-۱۹۸۰ م. در نیویورک به چاپ رسید. در همین دهه گزیده‌ای از قطعات ادبی مجموعه گنیزا به کوشش سیمون هاپکینز که خود عضو تیم پژوهش بر روی استاد گنیزا بود منتشر کرد.

اما بی‌تر دید بزرگترین اثر پژوهشی درباره استاد گنیزا، اثر عظیم و حجمی گویین است با عنوان یک جامعه مدیرانه‌ای: اجتماعات یهودی جهان عرب بدان گونه که در گنیزا قاهره تصویر شده است. این کتاب نخست در دو جلد مشتمل بر پژوهشی عمومی درباره این استاد همراه با مجلدی دربرگیرنده ترجمه گزیده‌ای از استاد با عنوان خواندنی‌های درباره تاریخ اجتماعی مدیرانه به چاپ رسید. جلد چهارم نیز با عنوان (زنگی روزانه) در ۱۹۸۳ منتشر شد.

مجلدات پنجم و ششم را نیز گویند اندکی پیش از مرگش در پنجم فوریه ۱۹۸۵، به چاپ سپرد. این اثر گرانقدر پژوهشی سترگ درباره معیشت، خانواده و زندگی روزانه مردمان در قرون وسطی در سواحل مدیرانه است و در اصل برای سه جلد طرح ریزی شده بود. تحقیقات گویند درباره یهودیان قرون وسطی براساس این استاد حقایق جدیدی را درباره جنگ‌های صلیبی نیز آشکار ساخت. در این کتاب نیز اشاراتی به تاریخ ایران یافت می‌شود از جمله هنگام طرح استاد تجارت مدیرانه‌ای با هند از طریق مصر، شرق آفریقا و جنوب عربستان نکاتی را درباره تمهیدات جنگی حکام کیش برای گسترش نفوذ بر مسیر اقیانوس هند مطرح می‌سازد.

اثر دیگری که به لحاظ مطالعات ایران‌شناسی مهم است مقاله شانول شاکد درباره نوشه‌های فارسی به خط عربی در گنیزا است، از جمله نامه‌ای که

گزارش سفر اروگونه

ماهیار کهن باش

با یک لبخند مهربان بروز می‌دهد و می‌پرسد: «باز هم از این اشتراکات با مسلمانان داریم؟» با خرسنده به او جواب می‌دهم. من به این فکر می‌کنم که حتی بعضی شوخی‌های ایرانی‌ها و اروگونه‌های، ترجمه تحت الفظی یکدیگرند. شباهت این دو فرهنگ به هم زیاد است، زیادتر از بعد مسافت اروگونه از سرزمینی که مردم اینجا با احترام به آن می‌گویند:

«Persia, beginning of the world»

«ایران در نظر این مردم ابتدای دنیاست.» سینمای ایران و مدل‌آوران ورزشی ایران، بیشتر از رازی و خوارزمی و حافظ و بیشتر از اعلامیه حقوق پسر کوروش، برای تو مایه فخر و مباراهم است... مردم اکثر کشورهای جهان از سینمای ایران با احترام یاد می‌کنند و آن را شاید بهتر از تو می‌شناسند، و تو تعجب می‌کنی وقتی به دختر جوانی در کنار میدان استقلال) برمی‌خوری که از فروش محصولات طریف چرمی که خود می‌سازد گذران زندگی می‌کند و اولین چیزی که به ذهنش درباره ایران خطور می‌کند، نام چندین فیلم سینمایی است.... و البته بیش از آن که تعجب کنی خوشحال می‌شوی و در ذهنت به «مخملباف»، «کیارستمی»، «مجیدی»، «مهرجویی» و «شهید ثالث» درود می‌فرستی. - همایش آغاز می‌شود، در دهکده «کولونیا سوئیزانو» نزدیک شهر کوچک و تاریخی «کولونیا»، «کولونیا سوئیزانو» به معنای «کولونیای سوئیسی» هاست (که ظاهراً مدت‌ها محل اقامت سوئیسی‌ها بوده است) و در کنار شهر اصلی «کولونیا»، یکی از زیباترین و دیدنی‌ترین مناطق کشور اروگونه است.

است که در این سرزمین ساکنند. یادم می‌آید در جواب سؤال مستول یکی از سازمان‌های یهودی مونته ویدن که از من پرسید: خانواده شما چند سال است که در ایران زندگی می‌کنند؟ گفتم: تقریباً ۲۵۰۰ سال! (بعدها فهمیدم که این سؤال بین یهودیان سرتاسر جهان خیلی معمول است و تنها برای بعضی از یهودیان اسرائیلی و همه یهودیان ایرانی تازگی دارد).

چند روز مانده به شروع همایش ... یک تور یک روزه در مونته ویدن به همراه شرکت‌کنندگان اروگونه‌ای، روسی و بلغاری که مثل ما چند روز زودتر به اروگونه آمدند ترتیب داده شده بود. با مشاهده میدان استقلال و مجسمه «ارتیگاس» (قهraman می و بانی استقلال اروگونه از اسپانیا در اوایل قرن نوزدهم) که قدیمی‌ترین و دیدنی‌ترین جای این شهر است، به همراه یک گشت و خرد کوچک در فروشگاه‌هایی که دارای بهترین مصنوعات چرمی جهان است روز خوشی را گذراندیم.

کمی که جلوتر می‌روم می‌فهمم مونته ویدن شهر مجسمه‌های است و من بی‌جهت با دیدن چند مجسمه «جو زده» شده بودم! در هر پارک و هر میدان این شهر چندین مجسمه بسیار زیبا وجود دارد که هر کدام از آنها را اگر در یکی از میدان‌های تهران نصب بودند، آن میدان تبدیل به یک جای دیدنی می‌شد. به دوست اروگونه‌ای ام می‌گویم: «در کشور ما هنر مجسمه‌سازی آن چنان رواج ندارد، چون تمدن اسلامی میانه خوبی با مجسمه‌سازی نداشت، مثل تمدن یهودی» مثل این که برای اولین بار است از یک «اشتراک» میان تمدن اسلامی و یهودی می‌شود «دبورا» تعجبش را

امسال سه نفر از جوانان کلیمی تهران: نعمه عاقل - الهام آبائی - ماهیار کهن باش از ۱۸ تا ۲۸ آبان ماه سال ۱۳۸۳ در چهاردهمین همایش پاسداشت فرهنگ یهود در مونته ویدن پاختخت کشور اروگونه شرکت نمودند. یادداشت زیر برداشت ماهیار کهن باش از شرکت در این جلسات است:

***

اروگونه کشور آرامی است با حدود سه میلیون جمعیت و بیش از ده هزار نفر یهودی که عموماً در شهر مونته ویدن زندگی می‌کنند

- هتل محل اقامت من و هیئت ایرانی تقریباً در نیمه شمالی شهر است... برخورد مستولین و حتی خدمه هتل صمیمانه‌تر از آن است که فکرش را می‌کردی.

- یهودی در زبان اسپانیایی «خودبیو» تلفظ می‌شود (اسپانیایی زبان جالبی است، «J» را «خ» تلفظ می‌کنند، «H» را تلفظ نمی‌کنند و دو تا «L» کنار هم را «ز» تلفظ می‌کنند)، اما مردم اروگونه به هموطنان یهودی خود «ایزراطیت» (منسوب به بنی اسرائیل) می‌گویند. کنیساها و مراکز یهودی مونته ویدن - که تعدادشان هم کم نیست - تحت شدیدترین تدابیر امنیتی هستند. چند محافظ مسلح (شامل پلیس سیمانی (برای متوقف کردن وسایل نقلیه) و وسایلی از این دست، از جمله این تدابیر نفری یهودیان مونته ویدن مشکل خاصی ندارند و با آن که تقریباً همگی مهاجرین هستند که در خلال سال‌های جنگ دوم جهانی از کشورهای مختلف اروپایی (خصوصاً اروپای شرقی) و بعضی کشورهای آسیایی (مثل سوریه و عراق) به این سرزمین کوچ کرده‌اند، انقدر در فرهنگ اسپانیایی آمریکای لاتین حل شده‌اند که با هموطنان خود به شکل مساملت‌آمیز و بی‌دردسری زندگی می‌کنند. تقریباً هیچ یک از یهودیان اروگونه اصیل اروگونه‌ای ندارند و نهایتاً ۷۰-۸۰ سال

- مراسم اختتامیه: در طی این ۱۰ روز عملکرد هیئت ایرانی آن قدر مثبت بوده است که روز قبل از من دعوت می‌کنند تا در این مراسم چند کلمه‌ای حرف بزنم. خوشحال می‌شوم و یک متن کوتاه می‌نویسم تا در آن از مهمان‌نوازی مردم صمیمی آمریکایی لاتین تشکر کنم و به آنها بگویم «مارکز»، «پاتولو نرودا»، «خورخه لوئیس بورخس»، «پاتولو کوئیلو»، «کارلوس موئتسن» و چندین و چند شخصیت دیگر این سرزمین، جقدر محبوب ایرانی‌ها هستند. توضیح می‌دهم به آنها بگویم که ایرانیان یهودی، ساکنان جزیره تبعیدی‌ها نیستند و یگانه سرزمین و وطنشان را «ایران» می‌دانند حتی اگر پاسپورت آمریکایی یا اسرائیلی داشته باشند و می‌خواهم به آنها بگویم که فرهنگ و تمدن یهودی باید دین و وظیفه خود را به عنوان بخشی از جامعه بشری نسبت به حل معضلات امروزه بشر، یعنی فقر، جنگ، تروریسم و ... ادا کند. متن نوشته شده را به کمک دوست استرالایی‌ام از انگلیسی ایرانی (!) به انگلیسی استرالایی ترجمه می‌کنیم.

- همایش تمام شده و تو باید با سرزمینی خدا حافظی کنی که کولمبیاری از خاطرات شیرین را سوغات سفرت کرده، خاطراتی که با تجربه زندگی ۱۰ روزه با مردمان ۲۵ کشور دنیا عجین شده تا به تو گوشزد کند باز هم سفر کنی و باز هم بشناسی که «شناخت، سراغاز آگاهی است». ■

- در کارگاه هنر یهودی نشسته‌ام. بحث بر سر تاثیرات متقابل هنر یهودی و هنر اسلامی است که من احساس می‌کنم زرنگترین شاگرد کلاسیم. برایشان توضیح می‌دهم که «قبله» چه فرقی با «محراب» دارد و سعی می‌کنم تلفظ صحیح این کلمات را به بچه‌ها یاد بدهم. معانی لغات «سوره» و «ایه» را هم برایشان تشریح می‌کنم... اما اوج کار آن جایی است که برایشان چند جمله عربی می‌خوانم و توضیح می‌دهم که این آیات با فونت کوفی یا ثلث نگارش شده. اطلاعات اسلامی من، در مقایسه با دیگران، آن قدر زیاد است که هنگام صحبت کردن من بچه‌های کارگاه ۷-۸ نفره ما سکوت می‌کنند تا با قیافه‌هایی متعجب و کنجدکار نگاهم کنند.

- آخر شب در یک گروه ۱۰ نفره دور هم جمع شدیم تا در مورد تجارب «یهودستیزی» در کشورهایمان تبادل نظر کنیم. هم برای من و هم برای بقیه یاورنکردنی بود: من تقریباً هیچ حرفی برای گفتن نداشت. حتی در مقایسه با یهودیان آمریکایی همانجا فهمیدم که ایران امن‌ترین جای جهان برای زندگی یهودیان است: نه بمبی، نه حمله‌ای، و نه سازمان و یا حزب فاشیستی، نه دستگاه‌های فلزیاب در ورودی کنیساها. خیلی به خود فشار اوردم تا موردي پیدا کنم که هم برای خالی نبودن عربیه مناسب باشد و هم مصادق «یهودستیزی» در ایران امروز باشد. بعضی مقالاتی که گاه به گاه در نشریات و در مورد یهودیان چاپ شده و می‌شود به عنوان یک فعالیت «آنتی سمیتیستی» در ایران، همین در ذهن می‌آید.

- این نشست با سخنان «مری هوخیام» رئیس سازمان «ناهوم گلدمن» که برگزارکننده چهاردهمین نشست جهانی پاسداشت فرهنگ یهود است آغاز می‌شود: «به همه شما خیر مقدم می‌گوییم، خصوصاً هیئت ایرانی که با همه مشکلات موجود در اخذ ویزا در کنار ما هستید». با این جمله پیغمد دوستداشتی، نزدیک به ۵۰ جفت چشم به طرف تو می‌چرخدند، و از آن لحظه می‌فهمی که زیر ذره‌بینی.

- تصور دیدن یهودی کلمبیایی، مکزیکی و یا بولیویایی همیشه دور از ذهن بوده، ولی امروز آن قدر به آنها نزدیک شده‌ای که در ساعت‌های آخر شب کنار شومینه می‌نشینی و شوخي‌های معروف ایرانی و اسپانیایی را رد و بدل می‌کنی. اسپانیایی‌زبان‌های همایش که از کشورهای اسپانیا، مکزیک، بولیوی، کلمبیا، ونزوئلا، آرژانتین، شیلی و اروگوئه در نشست شرکت کرده‌اند، خوش‌مشرب‌ترین افراد حاضر در جمع هستند. رفتار و برخورد آنها واقعاً شیوه‌ای ایرانی‌است. خصوصاً وقتی در حین یک سخنرانی جدی مثل «بیست صهیونیسم» با یک سؤال بی‌مورد سالان را از خنده منفجر می‌کنند و تو را به یاد روزهای دیبرستان می‌اندازد. تازه می‌فهمی خوش‌اخلاقی و صمیمیتی که از مردم اروگوئه دیده‌ای، ویزگی بارز اکثر مردمان آمریکایی لاتین است. به همین خاطر با آنها راحت هم‌زبان می‌شوی و در مسیر بحث به دنبال اشتراکاتی می‌گردی که فرهنگ ایرانی و فرهنگ اسپانیایی آمریکایی لاتین را با یک زنجیر نامری به هم متصل کرده است و به یک اشتراک مهم می‌رسی که قابل تصور است.

مراسم شبای (شبیه) همانقدر که به شبای ایرانی شباهت دارد، با شبای ایرانی متفاوت است. همه سعی دارند تاکید کنند که شبای یک «جشن» مذهبی است، نه یک مراسم خشک. طبق معمول سایر تفلاها، زمان برگزاری مراسم - خصوصاً مدت زمانی که صرف روحانی متون مذهبی می‌شود - تقریباً نصف زمانی است که در ایران، صرف شبای شالوم «می‌گوییم»، می‌خنندیم، آواز می‌خوانیم و با تأثیر از سنت‌های یهودیت در دو گروه و جداگانه زنانه و مردانه می‌رقصیم. تعداد زیاد و طولانی بودن زمان سرودهای دسته‌جمعی، کم‌کم بعضی‌ها را - از جمله خود من - خسته کرده است.

چکونه شیر مادرم حلالم شد...؟

قدم می‌زد تا زندانیان و ملاقاتی‌ها حرفاً ممنوعی را بین خود رد و بدل نکنند، قیل و قال و فریاد طرفین به قدری زیاد بود که زندانی‌ها و خانواده‌های آنها معمولاً حرفاً هم‌دیگر را نمی‌شنیدند، از یک طرف زندانی‌ها و از طرف دیگر خانواده‌ها همه با هم فریاد می‌زدند تا شاید بتوانند صدای خود را به گوش طرف مقابل برسانند و همین موضوع سروصدای را چند برابر می‌کرد و جریان ملاقات به یک شکنجه روحی تبدیل می‌شد.

من هم مثل سایر زندانیان منتظر روز ملاقات بودم. مادرم هر هفته، میوه و غذای را تا آن جا که در توانش بود تدارک می‌دید و به ملاقات من می‌آمد و در آن سروصدای وحشتناک بعد از احوالپرسی معمول، ساكت می‌شدیم و در تمام مدت ملاقات در سکوت هم‌دیگر را تماشا می‌کردیم.

در اولین ملاقات بعد از عید آن سال، با شوق و ذوق فراوان، در میان جمعیت مادرم را جستجو می‌کردم که متوجه شدم، پیرزن میان شلوغی و زیر دست و پای مردم، گوش‌های گیر آورده و چادرش را دور خودش پیچیده، چمباتمه زده و منتظر من است.

به محض آن که چشمش به من افتاد از ترس این که جایش را دیگری نگیرد با دست اشاره کرد که روبرویش بنشینم و سلامی کرد و احوالپرسی مثل دفعات قبل...!

در چهره‌اش خواندم که می‌خواهد مطلب مهمی را برایم بگوید. گوشم را طرف دهانش گرفتم و مادرم با تمام

اولین باری بود که مراسم «پسح» را در خارج از خانه و دور از خانواده می‌گذراندم، چند ماهی بیشتر از کودتای ۲۸ مرداد سال ۱۳۳۲ نگذشته بود، که در یک برخورد خیابانی همراه چند نفر دانش‌آموز دیگر به وسیله مأمورین حکومت نظامی شاه دستگیر شده و به بخش خردسالان که «دارالتدبیر» می‌گفتند در زندان قصر منتقل شدیم. با این که بگیر و بیندها زیاد بود، برای کسانی که به اتهامات کوچکتر بازداشت می‌شدند شرایط زندان خیلی سخت و طاقت فرسانشده بود.

نوروز آن سال زندانی‌ها عید را با همه تهدیدات پلیس جشن گرفتند و یکی دو هفته بعد از عید نوروز، ایام «پسح» شروع می‌شد، به طور معمول زندانی‌ها هفته‌ای یک روز با خانواده‌های خود ملاقاتی داشتند، زندانی‌های سیاسی و زندانیان عادی یک جا، در «بندهای زندان» نگاهداری می‌شدند و ملاقات هفتگی در یک ساعت مخصوص و دسته‌جمعی انجام می‌گرفت.

به هنگام ملاقات بین زندانیان و ملاقات‌کنندگان میله‌های با فاصله تقریباً یک متر نصب شده بود که معمولاً یک مأمور پلیس میان میله‌ها

هنوز مطمئن نشده بود، و باز می خواست از من قول حتمی بگیرد .... داشتم از کوره درمی رفتم و او در حالی که چادرش را مرتب می کرد و به زحمت از زمین بلند می شد آخرين جمله اش را با تمام قدرت فریاد زد: که (اگر «هامس» بخوری شییرم را حلالت نمی کنم). با التماس گفتمن: «به جان خودت این هفته «هامس» نمی خورم».

خيالش راحت شد و در حالی که هنوز به من نگاه می کرد اطاق ملاقات را ترک کرد و من هنوز پشت میله ها منتظر بودم تا از رفتنش مطمئن شوم.

در آن سال با کمک دولستان «شییر مادرم حلالم شد» خداش بیامرزد. ■

برافروخته شد با تمام نیرویش فریاد زد با خوشحالی جواب دادم .... انشاء الله سال خوبی در پیش داشته باشید، به همه تبریک بگو، سلام برسان .... با بی حوصلگی سرش را تکان داد که .... (یعنی این به جای خود) و در میان هیاهوی جمعیت فریاد زد... این هشت روز نباید «هامس» بخوری .....!

(يهودیان در ایام پسح غذای مخصوص در شرایط مراعات شرعی می خورند و غیر از آن را «هامس» می گویند).

با تعجب فریاد زدم ... اینجا مگر می شود ....؟ و او هم با فریاد جوابم را داد که من دیروز پیش رئیس زندان رفتم و همه چیز را به او گفتم، قبول کرد که هر روز برایت از منزل غذا بیاورم....!

نزدیک بود شاخ در بیاورم ...! با این راه دور، و حتما التماس به رئیس زندان ....! و هزار مشکل دیگر .... واقعا پیززن با چه تیروئی دنبال این کار رفته است ....؟

گفتم: راضی به زحمت نیستم ... خیلی برایت سخت می شود این همه راه را هر روز بیائی .... بالاخره یک کاری می کنم....

تصمیمش را گرفته بود با تعرض گفت ... تو فکر این چیزها را نکن. هر روز برایت غذا می آورم ... دلم راضی نمی شود «هامس» بخوری ... مصالی آورم ... برای شامت هم بگذار ... این چند روز ظرف های غذایت را جدا بگذار ... سعی کردم منصرفش کنم .... گفتم برو از یک حاخامی، ملائی، کسی بپرس که در زندان من حتما باید این کار را بکنم...! مادرم

تصمیم به کاری می گرفت به آسانی نمی شد عقیده اش را عوض کرد، رفته رفته دولستان هم زندان هم مداخله کردند که «هر چه مادرت می گوید گوش کن».

پیززن در میان توجه و هیاهوی دیگران مرتب تکرار می کرد ... آخر ما کلیمی هستیم. این عید برایمان خیلی مهم است ... نمی شود ندیده بگیریم.

قبول کردم که «پسح» را در زندان همان طور که او می خواهد نگهدارم و دولستان زندانی ام به مادرم قول دادند که به من کمک کنند تا این یک هفته را همان طور که او می خواهد برگزار کنم .... و من با هزار قسم و قول و خواهش پیززن را راضی کردم که یک روز در میان برایم غذا بیاورد و من غذای هر روز را برای روز دیگر نگهدارم.

وقت ملاقات رو به اتمام بود مادرم

مقدمه‌ای بر موسیقی یهود

و بنی اسرائیل

رامیار بهزادی

وجود ندارد که علت آن را می‌توان جنگها و اوضاع ناپسامان این حکومت‌ها دانست که تمدن آنها را یا به نیستی کثایته است یا این که تمدن و قومیت آنها با دیگر تمدن‌ها و قومیت‌ها ادغام شده است و باعث شده هیچ یادگار و هویتی از آن موسیقی به جا نماند. ولی قوم بنی اسرائیل به دلیل این که با اقوام دیگر ادغام نشده و در طی تاریخ پسر برای حفظ آئین و تاریخ و آرمان‌های خود کوشش می‌کرده تنها نماینده بازمانده موسیقی آن دوران است.

در کاوش‌های باستان‌شناسی که در اورشلیم و دیگر نقاط تمدن بنی اسرائیل صورت گرفت، تندیس و لوح‌هایی به دست آمد که در آن حضرت داوید را در

موسیقی جهان بوده و در شکل‌گیری آن نقش به سزایی داشته است. البته لازم به ذکر است که سرزمین اسرائیل به علت موقعیت جغرافیایی زمان خود با دو کانون علم و هنر بشر آن روزگار یعنی تمدن مصر و بین‌النهرین (Bet Nahrain) ارتباط تنگاتنگ داشته و اگر بخواهیم صادقانه قضاوت کنیم موسیقی یهود برگرفته و اصلاح شده موسیقی این مناطق است، چه از نظر نوایی و چه از نظر ترکیب‌سازی و سازهای بومی که اکنون جز کبیه‌هایی که در شهر اور یافت شده هیچ گونه سندیتی از موسیقی این تمدن‌ها در دست نیست.

تمدن بین‌النهرین که طی سال‌های قبل از میلاد مسیح در آن منطقه سکنی داشته‌اند نیز فرمیت‌ها و حکومت‌هایی مثل آشور، سومر و بابل را شامل می‌شده که از موسیقی آشور نیز که یکی از اصیل‌ترین ارکان موسیقی بین‌النهرین بوده و گویند در زمان حکومت نبوکد نصر نابکاد ناسار به اوج خود رسیده جزء کبیه‌هایی که در قبرستان‌های سلطنتی اور به دست آمد مثل مقبره ملکه Shoubad شوکه یا Nilkeh که وضعیت رواج موسیقی را در زمان خود با کنده‌کاری‌ها نشان داده‌اند سندی به دست نیامده و تاریخ این کنده‌کاری‌ها به ۲۰۰۰ ق.م بر می‌گردد همچنین در مورد تمدن‌های مصر، سومر و بابل نیز جز همین کبیه‌ها و روایات سند دیگری

مکتب هنر موسیقی در قوم یهود را می‌توان به جرأت یکی از اصیل‌ترین موسیقی‌های قومی دینی در کل تاریخ جهان شمرد که مبانی و ساختار آن هنوز حفظ گردیده و دخل و تصرفی در آن به وقوع نیبوسته است.

در ربع قرن گذشته کاوش‌ها و تحقیقات بسیاری در زمینه موسیقی یهود صورت گرفته که تاکنون نیز ادامه دارد. به طوری که روز به روز دریچه جدیدی از موسیقی دانان به روی جهانیان باز می‌شود و جامعه بشری را به سوی ناشناخته‌های این موسیقی غنی رهنمود می‌شود.

البته قدمت تاریخ موسیقی یهود را نمی‌توان دقیقاً تخمین زد، ولی گروهی از اساتید موسیقی‌شناسی دانشگاه موسیقی بنجامین (Benjamin Academi) با همکاری باستان‌شناسان مرکز تحقیقاتی U.L.I.B طی پژوهش‌های باستان‌شناسی و تحقیقاتی در سال ۱۹۷۶، مقاله‌ای انتشار دادند که عمر پیدایش موسیقی یهود و بنی اسرائیل را در حدود ۴۸۰۰ سال تخمین زدند. البته نمی‌توان به جرأت به صحت این فرضیه رای داد، چون گروه‌های تحقیقاتی دیگری نیز بررسی‌هایی انجام داده و تئوری دیگری را در این مورد بیان کرده‌اند.

البته با وجود این فرضیه‌های گوناگون به اثبات رسیده که موسیقی یهود نیز چون موسیقی بونان باستان یکی از پایه‌های

همانند گام‌های موسیقی آتوین Aeoliyan و دیگری چیزی نزدیک به گام فیریزن Phirizhiyan که به خاطر دیرینگی فرهنگ بنی اسرائیل، نشان می‌دهد که این دو گام یا نوای موسیقی یونان باستان از موسیقی عبری ریشه گرفته است، حتی بر همگان ثابت گردیده که پایه‌گذار موسیقی کلیسانی و کاتولیکی، موسیقی و از مزامیر آئین یهود بوده است که در طی قرن‌ها تغییراتی در آن صورت گرفته و رفته رفته در آئین مسیحیت جای گرفته است. برای نمونه می‌توان به سرود کلیسانی هللویا Hallelouyah اشاره کرد که ریشه در سرود (هللویاخ Hallelovyakh) از مزامیر دارد. بعد از اسارت یهودیان و جنگ‌ها، به خاطر پراکندگی قوم بنی اسرائیل در جهان، موسیقی یهود با حفظ هویت خود جای پای خود و تأثیر خود را در تمام نواحی جغرافیایی که پراکنده شده بود، گذاشت، که می‌توان به عنوان نمونه موسیقی شرق و جنوب اروبا و آسیای صغیر را قید کرد که از همه بارزتر موسیقی بلوک شرق اروبا که اصطلاحاً به موسیقی کلزمر (KLEZMER) و اصلی‌تر (Yiddish) یدیش (فرهنگ و گویش یهودیان اروپای شرقی) می‌گویند نام برد که خاص موسیقی یهودیان سکنی گزیده در این منطقه است.

آریحا Ariha و .... اشاره کرد و همین‌طور سرودهایی که صورت شکوانیه داشته‌اند که هنگامی که بنی اسرائیل در زندان‌های بابل اسیر بوده‌اند آن را می‌خوانندند.

ارزش موسیقی در آئین یهود به حدی بود که معبد هخل یا هخال (Hekel) دارای ۲۲۸ موسیقی‌دان بود که کار آنها درمان بیماران و دفع ارواح خبیثه و پیشگویی بوده و تنها منشاء قدرت آنها از موسیقی بوده است، این مسئله به ما نشان می‌دهد که در آئین یهود به موسیقی چنین والا نگاه می‌شده است. می‌گویند که حضرت داوید با ۴۰۰۰ نوازنده به درگاه خداوند نیایش می‌کرده است و این ارزش به حدی بوده که حضرت داوید مسئولیت حفظ و اشاعه موسیقی آئینی را به لاوی‌ها (Levites) داده بود که بعدها لاویان به موسیقی‌دانان مقدسی تبدیل شدند. نوعی موسیقی فرقه‌ای نیز در بنی اسرائیل وجود داشته که متعلق به فرقه راهبان حسیدیم (Essenes) بوده که نوعی مزامیر مخصوص شکرگذاری مانند طومارهای بحرالمیت (Dead Sea Scrolls) داشته‌اند.

نام سازهای زیادی از موسیقی بنی اسرائیل در دست است که قدمت آنها به ۲۰۰۰ تا ۳۰۰۰ ق.م. می‌رسد که در اینجا به ۳ نمونه که شناخته‌تر در جهان است اشاره می‌کنیم:

(Shofar) نوعی شیپور به نام شوفار که از شاخ قوچ ساخته شده و آن را به شاخ قوچی که به جای اسحق توسط حضرت ابراهیم قربانی شد نسبت می‌دهند و دیگری نوعی ترومپت به نام خستوترا (Hazzoarah) و نوعی زنگ که لباس کاهنان آویزان بود و هنگام حرکت به صدا در می‌آمد به نام پامون (Paa-mon).

أنواع دیگر سازها
در پی تحقیقات به دست آمده دو گام یا نوا در موسیقی یهود وجود داشته که

حال نواختن چنگ یا لیرا (Liyra) نشان داده است و همین‌طور جمع نوازنده‌گانی را که در جلوی سپاه بعد از چنگ در حال اجرای موسیقی پیروزی که به آن دبورا Deborah با گویند دیده می‌شود و یا با حمل اجسام شهدای بعد از چنگ به خواندن مرثیه پرداخته‌اند. این وضعیت در تمام مناسبات‌ها چه آئینی چه سلطنتی وجود داشته است که موسیقی خاص مراسم سلطنتی را نیز پالم (Psalms) می‌گفتند.

در تورات و دیگر کتب مقدس چون قرآن کریم اشارات زیادی به صوت خوش حضرت داوید شده که هنگام خواندن زبور هیچ کس را طاقت ایستادن نبوده و همه از جمله حیوانات به کرنش و سمع در مقابل آن برمی‌خواسته‌اند. همین‌طور روایاتی نقل شده که حضرت داوید خشم شاعول (King Saul) را که به خاطر رسوخ ارواح خبیثه در روح او بوده با نواختن چنگ از بین برده.

در تورات آمده که شخصی به نام یوبال (Yubal) پدر نوازنده چنگ شلمو (Chalumeau) موسیقی را ابداع کرده است. همچنین روایاتی نیز از حضرت موسی (ع) در این رابطه در دست است که به خاطر گستردگی این مبحث از آن می‌گذریم.

قوم بنی اسرائیل به علت این که پیکرتراشی و چهره‌نگاری در مذهب آنان منع شده بود به موسیقی توجه بسیاری داشتند و فرزندان خویش را به تعلیم موسیقی تشویق می‌کردند.

آمده است که خداوند به موشه (حضرت موسی (ع)) دستور داد که به مردم خود سرودی آموزش دهد تا مناسبات‌های مختلف ادا گردد و همین بود که باعث شد قوم بنی اسرائیل برای هر گونه مراسم دینی و مذهبی خود و شرایط گوناگون دیگر سرود خاصی را ابداع کند که از جمله کهن‌ترین آنها می‌توان به سرود چاه آب - چوبان -

معرفی یک هنرمند جهان و با استعداد

در فاصله انتشار دو شماره اخیر افق بینا سه نوشته از هنرمند و توانسته جوان «رامین کهن» به دستمان رسیده است.

قبل از هر چیز علاقه و پشتکار رامین کهن قابل تقدیر و ستایش است. دو نوشته از چهار نوشته مذکور «همون»، «ناصر طرب» و «رقاصه شهر» داستان‌های کوتاه، «زباله‌های کاغذی» نمایشنامه‌ای است که برای اجرا صحنه‌ای تنظیم شده است. هر سه نوشته داستانی تصویری موقعیت زندگی قهرمانان قصه در شرایط دشوار و استثنای است، توجه رامین به دردهای اجتماع و عکس‌العمل‌های فردی در مقابل مشکلات در هر دو داستان قابل توجه است.

در نمایشنامه زباله‌های کاغذی توانسته با درگ موقعيت نمایشی سعی می‌کند به طنز لائق در اجرای رادیونی نزدیک شود مجموعه زباله‌های کاغذی که شامل سه نمایشنامه تز باله‌های کاغذی، «بیف پاف» و «قاب عکس خالی» است و یک نمایشنامه آن «بیف پاف» در سازمان دانشجویان یهود ایران اجرا شده است، نکاهی انتقادی به مناسبات حاکم جامعه دارد.

البته رامین کهن تازه شروع کرده و راه درازی در پیش دارد که هم بخواند و هم بنویسد، اما او را می‌توان به عنوان یک الگوی خوب به جوانان یهودی معرفی کرد و برایش موقعيت‌های فراوان آرزو نمود.

از سابقه اجرایی این جوان هنرمند می‌توان: نمایش کودک جنگل پرماجراء (صحنه)، جنگ کور (صحنه)، اعدامی‌ها (تئاتر میدانی «خیابانی»)، اجرای نمایش عروسکی هدف آموزشی برای مهدکودک‌ها و مراکز توانبخشی، اجرای زنده و بلن در رادیو کرج به مناسبت رحلت امام را نام بود. ■

می‌دهند که به عنوان شکرگذاری به کوروش تقدیم شده که سروبدی به روی آن ساخته شده بود.

در پایان این مقال را جمع‌بندی می‌کنم که موسیقی دنیا امروز ما چه: کلاسیک چه پاپ، جاز و ... بخشی از رشد و تکامل خود را مدیون به علاقمندی به حفظ و حرast قوم بین‌اسرائيل از موسیقی می‌دانند. چه بسا اگر چنین نبود ما موسیقی جهان را در ابعاد و وضعیت کنونی نمی‌دیدیم و این گسترش و علمی شدن آن صورت نمی‌پذیرفت. حتی موسیقیدانان بر جسته‌ای در جهان یهودی بوده‌اند و در طی سال‌های ۱۸۰۰ م. به بعد حفظ و تکامل موسیقی جهان را به عهده داشتند و قدم‌های بس عظیم برداشته‌اند.

به عنوان مثال کسانی مثل وایزمن Blokh – باخ – Vizmann – Bruch – Mendeless on ... که امروزه نوای آنها را در سرتاسر دنیا می‌شنویم و نام نوازنده‌گان – آهنگسازان و گروه‌های موسیقی و به طور کلی موسیقی‌دانان یهودی در خط اول فهرست موسیقی دنیا جای دارد.

يهود از اولین روزگار پیدایش موسیقی، آواز موسیقی را که حس و فادری و پاکدامنی را به خداوند عرضه می‌داشت ارج می‌نهاشند و موسیقی را که حس پلیدی و بتپرستی را در آنها تقویت می‌کرد مطرود می‌دانستند و از بین می‌بردند.

در پایان خاطرنشان می‌کنم گستردگی این موضوع به حدی است که هیچ‌گاه نمی‌توان تمام زوایا و ابعاد آن را معرفی کرد و در واقع مقاله فوق پیاله‌ای از این دریای بیکران است که سعی در معرفی آن داشتم.

آنجا که کلام از بیان احساسات درمی‌ماند و قطع می‌شود ... موسیقی آغاز می‌گردد.

همین‌طور این تأثیر در موسیقی روسیه اتفاق افتاد ولی به علت فشارهای حکومت تزاری و بعد از آن کمونیستی همیشه از بیان تأثیر آن خودداری شد.

موسیقی عرب و شام نیز از عناصر موسیقی یهود اقتباس گردیده است. همان‌طور که سعد بن غلی خلیل در کتاب موسیقی عرب که در قرن ۳ هجری قمری نگارش شده و در کتاب شعر و موسیقی ابوتراب رازانی این مسئله اعلام گردیده است و این مسئله چنان بارز است که هر شخصی با گوش کردن به نمونه موسیقی اعراب چه در خاورمیانه چه شمال آفریقا می‌تواند این مسئله را درکند.

موسیقی یهود حتی در طی دو قرن گذشته بر موسیقی آمریکا به خصوص آمریکای جنوبی (Latin) تأثیر شگرفی گذاشته است. نقش یهود در موسیقی ایران نیز بسیار ظریف ولی در عین حال محسوس است هر چند که تحقیقات زیادی در این مورد نشده ولی به جرأت گفته می‌شود که یکی از بانیان حفظ موسیقی ایران، ایرانیان یهودی بوده‌اند و حتی دستگاه چهارگاه را به یهودیان تسبت

واهبت لرع کموک همنوعه را مانند خودت دوست بدار

لوح تقدیر بیمارستان دکتر سپیر

در دی ماه سال ۱۳۸۲ مدیریت، پزشکان، کارکنان بیمارستان دکتر سپیر به عنوان یکی از واحدهای نمونه خیریه در سالن اجتماعات اداره اوقاف و امور خیریه با حضور آیت‌الله هاشمی رفسنجانی مورد تشویق قرار گرفتند و از طرف رئیس وقت سازمان نظام پزشکی لوح تقدیری به بیمارستان اهدا شد که هیئت امنی بیمارستان خیریه دکتر سپیر از طرف جامعه کلیمیان ایران از این توجه و عنایت مسئولین قدردانی نمودند.

با مردم

مدیریت هنرمندانه استان خیریه دکتر سپیر

سلام علیکم

جامد پژوهی ایران که با پیشنهاد ای سراسر اتحادیات مددکار بر سریاه مصلی بیدار، خدمات دیوار
بی‌ثمار و کارنامه‌ای در شان و پیار بجهاتی والا دمتاز، در فرهنگی ایران اسلامی دست یافته و پیش رو
توسیعی این سامان به شماری آید، به فریخان و استعدادهای در شان کسریاه داش را به زیور اعلان
و ایمان آزاد استه بست و طلاش بی پیمان خوش را صرف آلام در دنیان بی پناه و اقتدار آسیب پذیر
کم بناست جامد می‌غاید، بجهات می‌گذرد.

دین و سیدنی ذات صادقانه و خدمات خدا پسندانه انسان و مستان آن بیمارستان هنرمندانه، برای
مدیریت و کارکنان آن مرکز از درگاه خدا و مسان سلامتی و توفیق روز افزون آزاده می‌غاید.

دکتر سپیر شبانه‌یار

کیمیان نظام پژوهی ایران بجزء
وی میان پژوهی اقتصادی کشور

هوش ترین آنان کسانی هستند که به اندازه و با روش درست جذب تلویزیون

در زمینه تأثیر برنامه‌های تلویزیونی بر رفتار کودکان باید گفت محیطی که وسیله ارتاطی در آن به کار بردۀ می‌شود می‌تواند روی اثرات پیام تأثیر گذارد. عواملی مثل سروصدای، صدای زنگ منزل، صحبت اطرافیان در محیط می‌تواند در تأثیرگذاری پیام بر مخاطب تأثیرگذار باشد.

به عنوان مثال: یک فیلم خشنوت آمیز می‌تواند در کودکان تأثیر متفاوتی داشته باشد. کودکی که در یک محیط نامناسب خانوادگی پرورش یافته است؛ بیشتر در معرض اعمال خشنوت آمیز برگرفته از تلویزیون قرار گیرد تا کودکی که در یک خانواده به دور از غوغای و هیاهو و تحلف رشد یافته و تربیت شده است. نکته قابل توجه این است که کودک آن گاه تحت تأثیر برنامه‌های رسانه‌های جمعی از قبیل تلویزیون قرار می‌گیرد که زمینه زندگی خود را متناسب با خواسته‌های ابتدایی و طبیعی خود نیافته باشد و برای مقابله با سرگشتشگی و نامیدی حاصل شده می‌کوشد تا به جهانی تخلیلی روی اورد. البته کودکان چون از دنیای اطراف خود و مسائل اطرافشان اطلاعات و اگاهی کامل نداشته و درک آنان دقیق نمی‌باشد بنابراین از برنامه‌ها و رخدادهای اطراف خود ادراک غلطی دارند و ممکن است به صورت غلط نیز رفتارهایی را انجام دهند که در تلویزیون دیده‌اند چون اگاهی آنان از جهان هستی دقیق و درست نمی‌باشد.

والدین و معلمان می‌توانند در ضمن تماسای برنامه‌های تلویزیون با جلب توجه کودکان به محتوای خاص و یا انتراف از توجه آنان به برنامه‌ای خاص در تأثیر پیام‌های تلویزیونی بر کودکان مؤثر باشند. آنان می‌توانند درک و فراگیری کودکان را از محتوای برنامه‌ها درجین تماساً افزایش دهند. بدین معنی که در لحظه‌ای که برنامه با سکوت همراه است محتوای برنامه را توضیح دهند. والدین و معلمان می‌توانند در ضمن تماسای برنامه‌ها، پیام‌های آن را برای کودکان ارزیابی کنند. والدین که رفتار تهاجمی را در یک برنامه تشویق می‌کنند کودک را در استفاده بعدی از این کونه رفتار تشویق می‌کنند و والدین که از فرد مهاجم در یک برنامه انتقاد می‌کنند و رفتار او را نفی می‌کنند کودکان خود را از انجام چنین رفتاری باز می‌دارند.

بنابراین باید توجه داشت چون برنامه‌های تلویزیون بر رشد فکری کودک و رفتار او تأثیر دارد کودکان را باید به دیدن برنامه‌هایی تشویق نمود که در این زمینه تأثیر نامطلوبی بر آنان نداشته باشد و برنامه‌های تلویزیون باید طوری تهیه و تدارک دیده شود که موجبات هرجه شکوفات شدن استعدادهای کودکان و رشد فکر آنان را فراهم اورد. چون کودکان بیش از هر رده سنی دیگر تأثیرگذاری بیشتری از برنامه‌های تلویزیونی دارند باید محتوی برنامه‌ها بقید و آموزنده باشد و نکته مهمی که والدین باید به آن توجه داشته باشند این است که آنان نایاب کودکان را در حین تماسای برنامه‌های تلویزیونی تنها بگذارند چرا که ممکن است نقاط ضعیی در برنامه‌ها وجود داشته باشد که کودکان به دلیل نداشتن اگاهی کافی از محیط اطرافشان از آن پرداشت منفی داشته باشند و صدمات روحی جبران نایابی بر آنان وارد نماید. ■

تلوزیون رسانه خاص کودکان

ویدا رحمانی

مدیر مجتمع مدارس اتفاق تهران - مدرسه اختصاصی کلیمان

همان گونه که رفتار فرد در دوران کودکی و در خانواده یکی از مهمترین عوامل نکل‌گیری شخصیت وی محسوب می‌شود. تلویزیون نیز به عنوان یکی از وسائل ارتباط جمی در کنار خانواده در رشد فکری و شخصیتی کودکان تأثیرگذار است.

این رسانه مؤثر که مخاطبان خاص خود را دارد می‌تواند با توجه به محتوای اثرات مطلوب و نامطلوبی بر مخاطبان بگذارد.

کودکان به عنوان یکی از مخاطبان خاص این رسانه به شمار می‌رونده و تأثیرگذاری این رسانه به دلیل سمعی و بصیری بودن در مقایسه با سایر رسانه‌های ارتباط جمی بیشتر است. تلویزیون علاوه بر پر کردن اوقات فراغت و سرگرمی می‌تواند بر رفتار و رشد فکری کودکان تأثیر گذاشته و به نوعی علاقه و گیرایی را در غالب برنامه‌ها در کودکان ایجاد کند.

تلوزیون در سال (۱۹۷۲ م.) در خانواده‌ها با به عرصه وجود گذاشت و در طول سال‌های متمادی به سرعت گسترش و توسعه یافته است. تلویزیون با اینه سینمای خانگی و رادیویی تصویری به سرعت و سهولت به عنوان پدیده‌ای از دنیای ارتباطات الکترونیک همه عملکردهای این رسانه ارتاطی را در خود جمع کرده است و امروزه نیز تجربه‌های گوناگون و مهمی را برای کودکان و رشد آنان فراهم می‌کند. به طوری که کودکان مرتبه برای سرگرمی و کسب اطلاعات به آن روی می‌آورند.

این رسانه می‌تواند در زندگی مدرن امروزی سیار سودمند با زیان بخش باشد در واقع ما با رسانه‌ای سروکار داریم که بسیاری از مردم اکثر اوقات خود را صرف تماسای آن می‌کنند. آن را دوست دارند و به آن اعتماد می‌کنند. این رسانه به دلیل قابلیت‌های تکنولوژیک می‌تواند دارند و به آن استفاده می‌کنند. این رسانه می‌تواند اینه تکنولوژیک می‌تواند دارند و به آن استفاده از نوع تکنیک‌های شاد زندگی ارائه دهد و جذابیت و مفهومش را با استفاده از اینه تکنیک‌های تولید شدید کند. این رسانه نه تنها می‌تواند آگاه کند، بیاموزد، ترغیب کند و احساس را برانگیزد بلکه می‌تواند آسیب برساند و گمراه کند، کارتون‌ها و برنامه‌های پرینه‌ای اغلب حاوی خشنوت زبانی و بدنه است و برخی آگهی‌های تجاری مصرف‌گرایی نایجا و بیهوده‌ای را تشویق می‌کند. این رسانه تجارتی را به پیشگان از آن می‌دهد تا لذت ببرند و این کار را مؤثرتر و بهتر از سایر رسانه‌های ارتباطی (رادیو، روزنامه، کتاب، مجله، کامپیوتر، فیلم و ...) انجام می‌دهد.

تأثیرگذاری بالقوه تلویزیون در مقایسه با رسانه‌های دیگر برجسته‌تر است و معمولاً از آن بیش از سایر رسانه‌ها استفاده می‌شود. چنین ویژگی‌هایی تلویزیون را برای همه بخصوص کودکان، رسانه‌ای مهم می‌سازد و از این جهت می‌توان کودکان را مخاطبان خاص تلویزیون قلمداد نمود.

کودکان در برابر تلویزیون موقعيتی پذیراً دارند و تلویزیون را همچون فردی می‌پنداشند که هر لحظه می‌توانند داستان را برای آنان نقل کند و آنان را سرگرم نمایند و والدین آنان نیز به دلیل گرفتاری‌های گوناگون آنان را در دیدن برنامه‌ها همراهی نمی‌کنند.

تمامی کودکان بین ۲-۵ ساله به سوی تلویزیون جلب می‌شوند و به آن علاقه دارند. کودک تا سن دو سالگی قادر به دنبال کردن یک داستان و درک رابطه تصاویر با یکدیگر نیست و ضمن تماسای تلویزیون توجه کودکان به موجوداتی جلب می‌شود که قادر به شناخت آنها هستند از قبیل حیوانات و کودکان دیگر.

بین ۳-۳ سالگی علاقه به حیوانات و کودکان دیگر ادامه دارد. ولی بیشتر حرکت، کودکان را مجنوب خود می‌کند. چون در حرکت عناصری است که تخيّل آنان را قوامی می‌بخشد. آنان می‌توانند داستان‌های تصویر را که ساده باشند بفهمند و به خاطر پس از آنها برخی تصاویر را نیز با موجودات واقعی یکسان می‌پنداشند.

در سن ۵ سالگی با دیدن دقیق برنامه‌های تلویزیون شخصیت کودک آهسته به سوی آینده سوق داده می‌شود.

کلپینی از انشاهاي برگزیده مسابقه انشاء نويسى:

اگر های مدیر مدرسه بودم در هفته یک بار بهم را به کوشش و باهای علمی و دیدنی من بودم تا از آن چه بتوانند به نفع احسن استفاده کنند و بوره ببرند چون واقعاً باهای علمی و تعریفی تأثیر به سازمان پیرای هوش ما بهم را دارد و یک تنوع است و ما بهم را تنوع را دوست داریم (اقرایز ادھمی، مدرسه فخر داشت) شبات و از این سرشار از برگشت و تقاضی.

پیرای انسانی که زندگی اجتماعی شوریده و هیجان و درگیری های روزمره و شتاب او را احاطه کرده است آنرا بشتابات پرگزینی مفرج و مسلکن است. شبات آزادی روهانی انسان را تاکید می کند و قریب از اعتراضی است علیه فشار و قلم را ارزش آزادی را در کنند. (فصل سرافراز، فخر داشت، دوم راهنمایی)

اگر به های قائم رعماي بودم فقط من توانيم بزرگترین و اولین تشكيل را در یک لمحه فلاصله کرده و پلویم از صميم قلب (دوست داریم و امیدواریم که در تمام هر اهل قطار زندگیت بر روی بیانی پیروزی و موفقیت و خوشبختی هر کنند. عذر شلمن. مدرسه الفاق، سوم راهنمایی).

اگر پسر بودم ... از الان به قدر فواستاری یک دفتر قوب و اصول ایدرونی و یا اصل و نسب بودم (ناهید پورستانه، مدرسه اتفاق، اول دیربستان) اگر مدرسه آمدن افتخاری بود مثل روزهای برق پیرای (انش آموزان مدارس منطقه ۶ مدرسه آمدن اینباری بود. (نفعه کفردا، مدرسه اتفاق) اگر من ملکه استم بودم در اون هایی که دفترها به صیغه کشیده شده بودند اصلاً شرکت نمی کردم (موتا لشکی، مدرسه اتفاق)

اگر شبات ها تعطیل بودند ... همانطور که مسلمانان در روز همه از هضور در کانون کردند فانواره لذت من برداشت بیوریان نیز، روز شنبه را بیورین فرخت پیرای این روز آموزش دینی مشخصون این روز و آموزش آن به لودکان خود من دانستند. (سپهر طوفان، دوم راهنمایی، مدرسه موسی بن عمران) اگر راستش را بفواهیم در صورتی که شبات تعطیل بود من فقط به غرایین الله و قدم را افتخارم نعم (ادام) و پند ساعتی تیز بازی می کردم. (دانیال سپارزاده، اول راهنمایی، مدرسه روحی شاد)

بَچَهَ هَا سَلام شَلُومْ يَلْدِيمْ

دَوْسَتْ عَزِيزَمْ سَلامْ:

من را که به یار می آوری، من شاروتا هستم. دوستی که در شماره قبل مهله بینا به سراغت آمدم و به تو پیشنهاد (دوستی دادم. قرار بود که تو هم برای من نامه بنویسی و از خودت هرف بزنی، اما هنوز نامه ای از تو به دست من نرسیده. من همچنان منتظر هرف های تو هستم.

راتش نمی دانم بینا په موقعی به دست تو می رسد. شاید قبیل از موعد پسخ باشد و شاید هم آن را پشت سر نداشته باشی. هنما تو هم می دانی علت برگزاری «عید پسخ» یا همان «هشن آزادی» پیشست؟ بله، درست است این عید به یار بود فرجوج بنی اسرائیل از سرزمین هقدیر برگزار می شود. در این شب، های یهودیان سفره مخصوصی می چینیم و به یار این واقعه مهم، مراسم فاصلی را برگزار می کنیم. هنما تو هم آن نور اکی های را که شب موعد بر روی میز می کناریم می دانی. بیا آنها را با هم تا م بیزیم: مهبا، دوست کتاب شده گوستن، تهم مرغ، سبزی تلخ، هلق، کرفس، کاهو و سرکه. مراسم هم از روی کتاب فاصلی به نام هگلادا برگزار می شود. هگلادا در زبان عبری به معنای «تعریف کردن» است. من این عید مذهبی را به این علت که همه دوستان و فامیل دور هم هستیم قیلی دوست دارم به نظر من بوتیرین قسمت مراسم این شب، آن قسمتی از کتاب هگلادا است که داستان فرجوج از هقدیر از زبان ۳ کورد کاملاً متفاوت تعریف می شود.

ما بپهها، هم سالی یکی از قسمت های این بخش را می فوانیم. من همیشه دوست دارم به جای کودک عاقل که در باره علت فرجوج از هقدیر از دیگران سوال می کنم، باشم اما همیشه هم این طور نمی شود. مثلاً سال نزدشته من همیشه دارم به های کودک شورور باشم که می فواهد این واقعه مهم را اثکار کنم. (وستم، سپیده را که به یار می آوری؟ او فیلی علاقه دارد آن بخش از هگلادا را بفواند که کودک سازه لوح هرف می زند و در باره معنی مراسم عید پسخ سوال می کنم. اما چهارمین کودک که هنی نمی تواند سوال هایش را درباره مراسم پرسیدا من همیشه دلم بیرای این آدمها می سوزد و دوست دارم همان طور که هگلادا گفته به او کمال کتم که بفهمد فداوند با قدرت و دانایی خود، په طور ابداد ها را از برگزینی نهایت دارد.

په قدر پر هرفی کردام من موعد پسخ را دوست دارم و هر تو هم که از آن هرف بزنم، باز هم فسته نمی شوم. راستی، تو هم در نامه ای که برای من می نویسی از پیزه هایی که در باره این عید مهم یهودیان می دانی پیرای من و بقیه دوستانمان تعریف کن.

مسابقه انشاء نویسی

به مناسبت ایام دمه قهر مسابقه انشاء نویسی میان مدارس کلیه تهران با همکاری نشریه افق بینا که در دو مقطع راهنمایی و دیپلماتیک و دیپلماتیک موضوعات:

اگر من به های مدیر مدرسه بودم، اگر شبات های مدرسه تعطیل بودم، اگر من پسر بودم (دقiran)، اگر من دختر بودم (پسران)، اگر مدرسه آمدن افتخاری بود، اگر من به های مملکه استم بودم (دقiran)، اگر من پایی و زیر مدرفای بودم (پسران).

برگزار کردید، که با استقبال دانش آموزان مواجه شد، اسامی شرکت کنندگان و برگزیدگان به شرح زیل می باشد. امید توفيق روزگارون این عزیزان.

مدرسه هوسی بن عمران: پاشا هبرونی، سعید شهزاده امزا، میشانل کوهن کلاول، ایشاع کرباس، بابک بیرون، سپهر طوطیان، ابراهیم رقا، پارسا یوسف هروتی،

مدرسه اتفاق: نعمه کفردا، ظیاز لقمان، موتا گلشکن، تاجید پورستانه، قایدا، قلبلی، پریسا داییان، شیدرین ابراهیم زاده، سیا کلشیزی، رکسانا سعید، سپیده هناساب، هنرمه ریحانیان، دبورا نوری تیلان، اورلا ملکان، موتا آقامبالا، مهسا تایبل، مهربان ابراهیمی، سارا ماهله قفق، والیا رقو، الناز شنیل، نیلوفر عاقلیان، لیورا هایهیان، سهلا گیدانیان، سپیده شیلی تای، عذر شلمن.

مدرسه روحی شاد: داییان سپارزاده، شاهین عاقلیان، ربیع یروشالام، سامان هروینیان، الیاهو اصفهانی.

مدرسه گنج دانش: حسنه سراج افزار، فرمیز ارهمن، موتکا ریحانیان، حسپورا بروشالام، هوسا دا وورپور.

برندۀ مسابقه انشاء نماز از دبستان اتفاق

یائل پرہیان دانش آموز مقطع سوم دبستان اتفاق توانست در مسابقه انشای نماز که از طرف اداره آموزش و پرورش منطقه ۷ تهران برگزار شده بود با کسب ۸۰ امتیاز رتبه اول را در میان دانش آموزان منطقه کسب کند. موفقیت این دانش آموز کلیمی باعث افتخار پادشاه (دانش آموزی کلیمی) است به امید موفقیت هر په بیشتر یائل در عرصه های دیگر زنگی.

عبری بیاموزیم

بخش بیست و پنجم

رحمن دلرجیم

لکڑوك = دستور زبان

تعداد حروف ریشه افعال در زبان عبری ثابت و از این حیث به سه گروه دو حرف اصلی {**ח**م (بلند شد)، سه حرف اصلی {**כ**חַב (نوشت) و چهار حرف اصلی تقسیم شده‌اند [צְלָצָל (زنگ زد)] هر گاه در فعلی، در تمام حالات صرف (زمان‌های گذشته، آینده و حال و امر و نهی و منفی و مصدر) تمام حروف ریشه باقی بماند و حتماً ملفوظ هم باشد آن فعل سالم گویند مثال **כְּתָב** (فعل نوشتن) که در تمام حالات صرف سه حرف اصلی آن باقی می‌ماند و تلفظ می‌شود که به آنها **פעלים** **שלמים** یعنی افعال کامل یا سالم می‌گویند. اما فعلی که در هر مورد از حالات صرف یک یا دو حرف از حروف ریشه آن حذف یا غیر ملفوظ شود آن فعل را فعل ناقص می‌گویند مثال **הַוָּא קֹפֶחֶת** (او میخورد) **הַם קוֹנִים** (آنها میخرنند) که حرف **ה** در فعل اول غیر ملفوظ و در فعل دوم حذف شده است یا **אָנֵי נֹפֶל** من می‌افتم **אָנֵי אָפֶל** من خواهم افتاد که حرف **נ** در آینده حذف شده است. که به این افعال **פעלים** **חסרים** یعنی افعال ناقص می‌گویند.

הבענינים בاب‌های افعال

افعال عبری دارای ۷ باب یا **בָּנִין** هستند که اسمی آنها بشرح زیر است:

باب اول = **בָּנִין פְּעָל** (عمل) : که ساده‌ترین باب‌ها می‌باشد و بر فاعلیت دلالت می‌کند و فاعل، کار را به سادگی انجام می‌دهد مثال **הַוָּא שׁוֹמֵר** او نگهداری می‌کند. (سوم شخص زمان گذشته این باب ریشه فعل است مثل **נִשְׁמַר** نگاه داشت)

باب دوم = **בָּנִין נְפָעֵל** : که شکل مجھول باب اول است مثال: **הַוָּא נִשְׁמַר** او نگهداری می‌شود.

باب سوم = **בָּנִין פְּעָל** : مانند باب اول (فعل) ولی باشد عمل زیادتر است مثل **אָנֵי שׁוֹבֵר** من می‌شکنم در باب اول (فعل) می‌باشد که در باب سوم (فعل) می‌شود **אָנֵי מִשְׁבֵּר** من خرد می‌کنم.

باب چهارم = **בָּנִין הַפְּעֵל** : شکل مجھول باب سوم (فعل) است که در آن کار بشدت انجام پذیرفته است. مثال **הַעֲצִים שׁבְּרוּ** هیزم‌ها خرد شدند.

باب پنجم = **בָּנִין הַפְּעִיל** : فاعل، کار را برای شخص دیگری انجام می‌دهد و به عبارت دیگر در این باب دو فاعل وجود دارد مثال **הַוָּא מִדְלִיק אָתְּ הַגָּר** او شمع را روشن می‌کند، که هم او و هم کبریت هر دو فاعل می‌باشند ولی فاعل دوم به قدری مشخص است که لازم به ذکر آن نیست.

باب ششم = **בָּנִין הַפְּעִיל** : شکل مجھول باب پنجم (הַפְּעִיל) است که کاری به وسیله دو فاعل انجام پذیرفته است مثال **הַגָּר הַרְלָק** = شمع (بوسیله کسی) روشن شد.

باب هفتم = **בָּנִין הַתְּפִילָל** : در این باب فاعل و مفعول در یک شخص یا شیئی می‌باشد مثال **הַוָּא הַתְּפִילָל** او (در حق خود) نماز خواند. **הַוָּא הַתְּאַבֵּד** او خودکشی کرد.

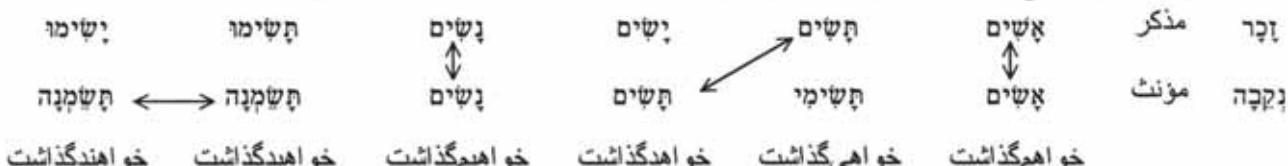
یادآوری: در شماره‌های قبلی بینا (۱۳ و ۱۵) اشاره‌ای به صرف افعال در زمان حال و گذشته شده است و اکنون به صرف چند فعل مختلف در زمان آینده در باب **فعال** (که بر فاعلیت دلالت می‌کند می‌پردازیم) بد نیست بدائیم که صرف فعل خواستن (خواهم، خواهی، خواهد...) در زبان فارسی و حروف **א, ח, ת, נ, כ, ב** در زبان عبری (در مذکور) و **א, ת, ח, נ, כ, ב** (در مؤنث) در زمان آینده معادل یکدیگر هستند. (و همانطور که خواهم، خواهی، خواهد...) در فارسی جلو فعل نوشته می‌شود (خواهم رفت، خواهی رفت، خواهد رفت...) و آنها علامت زمان آینده می‌باشند حروف **א, ת, ח, נ, כ, ב** هم در عبری جلو فعل می‌آیند و علامت زمان آینده هستند.

نطیحه زمان عتید صرف زمان آینده

پروش = معنی	من = آنی	تو = آتیه	نم = تو	او = הווה	(مؤنث) = היא	ما = אנחנו	شما = אַתֶּם	شما = קָם	- شما = אתה (مررت)
خواهم آمد...	אָבוֹא	תָּבֹא	יָבֹא	תָּבֹא	יָבֹא	תָּבֹא	יָבֹא	יָבֹא	خواهی شما
خواهم نشست...	אָשָׁב	תָּשַׁבְּ	יָשַׁבְּ	תָּשַׁבְּ	יָשַׁבְּ	תָּשַׁבְּ	יָשַׁבְּ	יָשַׁבְּ	تشکنگاه
خواهم داشت...	אָנָע	תָּנַעְ	יָנַעְ	תָּנַעְ	יָנַעְ	תָּנַעְ	יָנַעְ	יָנַעְ	تکنگاه
خواهم خواند...	אָקְרָא	תָּקְרָאָ	יָקְרָא	תָּקְרָאָ	יָקְרָא	תָּקְרָאָ	יָקְרָא	יָקְרָא	تکنگاه
خواهم خواست...	אָרְצָה	תָּרְצָה	יָרְצָה	תָּרְצָה	יָרְצָה	תָּרְצָה	יָרְצָה	יָרְצָה	ترکیمه
خواهم نوشت...	אָכְתָּבָה	תָּכְתָּבָה	יָכְתָּבָה	תָּכְתָּבָה	יָכְתָּבָה	תָּכְתָּבָה	יָכְתָּבָה	יָכְתָּבָה	تکنگاه
باز خواهم کرد...	אָפְתָּח	תָּפְתָּחָה	יָפְתָּחָה	תָּפְתָּחָה	יָפְתָּחָה	תָּפְתָּחָה	יָפְתָּחָה	يָפְתָּחָה	تکنگاه

تلذکر: در زمان آینده در تمام افعال (۷ باب)

- اول شخص مفرد مذکر و مؤنث یک شکل دارند.
- اول شخص جمع مذکر و مؤنث نیز یک شکل دارند.
- دوم شخص مفرد مذکر و سوم شخص مفرد مؤنث یک شکل دارند.
- دوم شخص و سوم شخص جمع مؤنث یکی است. برای مثال فعل **שׂוֹם** (لشیم) گذاشتن در زمان آینده:

כמה משפטיים בתחום זמן עתיד چند جمله در زمينה زمان آینده

- בשבוע הבא מר ישע'אי ראש הנהלת ונעד יהודיה פנס ילק אל כבוד נשיא המדרינה מר כתמי וינבר על בעיות של יהודיה פנס.

هفته آینده آقای یشعیائی، رئیس هیئت مدیره انجمن کلیمیان ایران، نزد رئیس جمهور محترم جناب آقای خاتمی خواهد رفت و درباره مسائل یهودیان ایران صحبت خواهد کرد.

۲- بمأمور رأسيuba "بینا" ادون عورך رأسي يكتب مأمور عل' ذבר הַסְּרָטִים שׁשְׁדָרוֹ מְתֻלְוִזֵּיה נֶגֶד הַיְהוּדִים.

در سرمقاله آينده بینا آقای سردبیر درباره فيلم‌های ضد یهودی که از تلویزیون پخش شده است مقاله‌ای خواهد نوشت.

۳- "אני מאמין באמונה שלמה שלמה שיבא מלך הפסיח".

«من ایمان کامل دارم که ماشیح (ناجی جهان) خواهد آمد».

۴- במקتاب הַבָּא אַכְתֵּב לְךָ עַל הַירְחוֹן בִּינָה וּמְטוּתָיו.

در نامه آيندهام برایت درباره ماهنامه بینا و هدفهای آن خواهم نوشت.

۵- הַירְחוֹן בִּינָה יְכִיא לְקוֹרְאִיו מְאַמְרִים שׁוֹנוֹם עַל עַנְגִּי מְקֻעִי, חָנוֹךְ, מוֹסֵךְ, וִיחְבָּרָה.

ماهنامه بینا مقالات گوناگون درباره مسائل علمی، تربیتی و فرهنگی و اخلاق و اجتماع تقديم خوانندگانش خواهد کرد.

۶- קְשָׁה לִי לְדִבֶּר עַבְרִית אִשְׁתָּהָל לְלִמּוֹד הַיִּתְבּ עַבְרִית.

برایم مشکل است که عبری صحبت کنم سعی خواهم کرد عربی را بهتر یاد بگیرم.

۷- שֶׁרֶה וּרְחֵל מְחרָת פָּבָאנָה אַצְלָנוּ וְהַן תְּדִבְּרָנָה עַל חַתּוֹנָת חָנָה וִיהוֹנָה.

سارا و راحل فردا نزد ما خواهند آمد و آنها درباره جشن عروسی حنا و یهودا صحبت خواهند کرد.

۸- בְּשָׁנָה הַבָּא כָּבֵר אַנְיָה לֹא אַלְמַד כִּי זָקְנָתִי.

در سال آينده دیگر من تدریس نخواهم کرد چونکه پیر شدهام.

۹- "יזְבָּנָה הַמְּקֹדֵשׁ וּבְרִגְנָנָה שֶׁם נְעָלָה וּשֶׁם נְשִׁיר שִׁיר חֶרְשׁ".

«معبد مقدس آباد خواهد شد و با ترنم به آنجا به زیارت خواهیم رفت و در آنجا سرود تازه خواهیم خواند».

مِلَّيمْ חְנִשׁוֹת لְغָاتْ جָדִيد

أخلاق	موسار	مودر	عليه - ضد	نگد	نگد	رئيس جمهور	رئيس همدینا	نشیا همدینا
بخوبی کاملا	هیtro	هیtro	مقام محترم	کوود	کبود	سردبیر	عورخ راشی	عورخ راشی
انجمن- اجتماع	جوزا	جوزا	علمی	مداعی	مداعی	سرمقاله	متمار راشی	متمار راشی
ایمان - اعتقاد	ایمونا	ایمونا	آمونه	تربيت	حینوخ	חנוך	ایمان دارم	متمن
سرودخواهیخواند	ناشیر	ناشیر	ترنم - سرود	رنانا	رنانا	معبد مقدس	میداش	مکdash

توضیح:

در شماره قبل، ترجمه لغات زیر جایه جا چاپ شده که با عرض پوزش بدین شکل تصحیح می‌گردد.

سְכָךְ سخاخ : پوشش - سقف موقتی

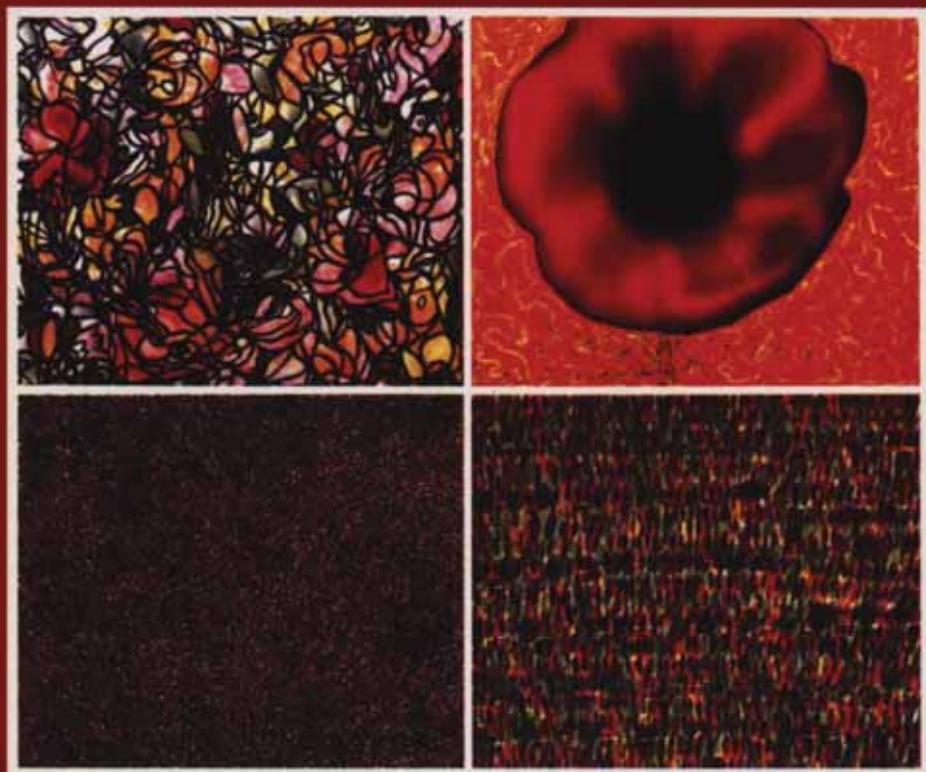
קְשָׁוֹט قیشوط : تزئین - آرایش

هزامیر هضرت داود
کاشی کاری
کنیسای یوسف آباد تهران

OFEGH BINA

Cultural, Social and News magazine of
TEHRAN JEWISH COMMITTEE
Vol. 6, No. 25, Apr 2005

بهار از نگاه نقاش یهودی
فریده صبی

Farideh Golbahar(Sabri)
From The Series: About Landscape, 2000